

TANTRIK TEXTS

EDITED BY
ARTHUR AVALON

VOL. VI

KÂLÎVILÂSA TANTRA

EDITED BY
PÂRVATÎ CHARANA TARKATÎRTHA

LUZAC & CO.
46, GREAT RUSSELL STREET,
LONDON.

TANTRIK TEXTS

- VOL. I. TANTRÂBHIDHÂNA with VÎJANIGHANTU
and MUDRÂNIGHANTU
- VOL. II. SHATCHAKRANIRÛPANA of Pârmananda
Svâmi, with Commentary of Kâlîcharana and notes by
Shangkara. PÂDUKÂPANCHAKA, with Commen-
tary of Kâlîcharana. With these are notes from the Tika
of Vishvanâtha on the Second Patâla of Kaivalya Kalikâ
Tantra.
- VOL. III. PRAPANCHASÂRA TANTRA.
- VOL. IV. KULACHÛDÂMANI TANTRA.
- VOL. V. KULÂRJAVA TANTRA
- VOL. VI. KÂLÎVILÂSA TANTRA.
- VOL. VII. TANTRARÂJA TANTRA. *(In the press)*
-

WORKS ON TANTRA BY ARTHUR AVALON

- TANTRA OF THE GREAT LIBERATION (MAHÂ-
NIRVÂNA TANTRA). A Translation from the Sans-
krit, with Introduction and Commentary.
- PRINCIPLES OF TANTRA (TANTRA-TATTVA)
Vols. I and II.
- WAVE OF BLISS (ÂNANDALAHARÎ).
- GREATNESS OF SHIVA (MAHIMNÂ-STAVA).
- THE SIX CENTRES AND THE SERPENT FORCE
(SHATCHAKRANIRÛPANA). *(In the press)*
- OCEAN OF KULA TANTRA (KULÂRJAVA
TANTRA) *(In preparation).*
-

BY ARTHUR AND ELLEN AVALON

- HYMNS TO THE GODDESS (from the Tantra and other
Shâstra and Stotra of Shangkarâcharyya)

TANTRIK TEXTS.

EDITED BY
ARTHUR AVALON

VOL. VI

KÂLÎVILÂSA TANTRA

30. 1. 1
KAL | PAR

EDITED BY

PÂRVATÎ CHARANA TARKATÎRTHA

LUZAC & CO.
46, GREAT RUSSELL STREET,
LONDON.

1917

INTRODUCTION.

The importance of this previously unpublished Tantra consists in the fact that it belongs to what some call the "prohibited" class: that is, those, who do not accept its present authority, allege it to belong to, and to have been operative in, another and not in the present Kalpa. Those, who do not accept this point of view, might probably say that this assignment of Tantra to a previous Kalpa is a device whereby respect is shown to a particular Shâstra without acceptance of its controlling authority. In other words that where a Tantra of the present Kalpa and a Tantra of another Kalpa are at variance, such variance represents different schools of practice in the present Kalpa. In either view the Tantra is of interest particularly as it deals with the vexed subject of the existence or non-existence of Pashubhâva in the Kaliyuga and the ritual use of wine and so forth which it condemns.

The Mahâsiddhasârasvata Tantra says "*Kâlivilâsa and such other Tantras are operative in Ashvakraṇta in the Kâlâkalpa*" The present Kalpa is known as the Svetavarâha Kalpa. According to the former Tantra it has therefore no validity for the present Kalpa. Why then, it may be asked, has Mahâdeva promulgated in the present Kalpa a Tantra suited to another? The reply which is given in the Mahâvishvasâra Tantra is that "*All such Tantras belonging to other Kalpas as have been related are intended for the confusion of unbelievers (Pâshandas) and are in fact ineffectual in the present Kalpa*"

Mahâdeva in the Kulârnava says "*Lest by knowing Kulâdharma, the effect of which is visible, all men should get liberated¹, I have in some places even spoken ill of Kulâchâra*" that is dicta applicable to other Varsâs, Dvîpas and Kalpas are extant for delusion only. Let us then see what the differences are which may be said to indicate two schools of Tântrik practice *one favouring and the other condemning the ritual use of wine and so forth (Panchatattva)*.

It is common ground that the Panchatattva in their primary (Mukhya) form are not for those who belong to Pashubhâva.

---

¹ The Devatâs are interested in the maintenance of creation. And so Patanjali says that Ahimsâ and Devatâ are inimical to the Yogi.

According to some there is no Divya or Vîra Bhâva in this Kali age in which there is Pashubhâva only. The Mahânirvâna and Rudrayâmalâ (26th Patala) are sometimes relied on for this¹. The *Prânatoshîni* cites a passage purporting to come from the Mahânirvâna :

Divya-vîra-mayo bhâva/ kalau nâsti kadâchana

Kevalâng pashu-bhâvena mantrâ siddhir bhavennrinâm

"In the Kali Age there is no Divya or Vîrabhâva. It is only by the Pashubhâva that men can attain Mantra Siddhi.

But the translation of the text of the former Tantra which has been published by me says (Ch. I v. 54) that Pashubhâva and Divyabhâva are forbidden (Pashu-bhâva divyabhâvaṁ svayam eva nivâritau) and in the Rudrayâmalâ the statement is said not to be traced; the 53rd Patala of which however says that "if Pashus deluded by Shâstra (Shâstramohitâ/)² desire liberation they should adopt Vîrabhâva and practise Yoga." The Jnâna Tantra quoted in the Brzhat-tantrasâra however does say that in the Kaliyuga there is no Bhâva superior to that of Pashubhâva, that the drinking of wine is for the Satyayuga; and worship with Panchatattva is not for the Kaliyuga.

(Pashubhâva-paro bhâvo nâsti nâsti kalermata/). Similarly the present Tantra (Kâlivilâsa) in Chapter VI says that Divya bhâva is for the Satya and Tretâ Yugas, Vîrabhâva for the Tretâ and Dvâparayugas, and Pashubhâva for the Kaliyuga. In the last therefore there is to be no drinking of wine. V. 24 says that Divya and Vîra Bhâva prescribe Panchatattva with flesh, fish, Mudrâ and Parastrî and V. 25 says that wine should not be taken in Kaliyuga. The object then of this Tantra is to establish for the Kaliyuga Pashubhâva and its rules which prohibit wine-drinking. It states the Arjuna, Bhîma, Yudhishtîra, Rukmîni, Draupadi, Drona attained Siddhi by Pashubhâva. On the other hand there are those who deny that there is any Pashubhâva in the Kali age. Thus the Kulârnava says that in this Yuga Devatâs of all Âchâras should be worshipped in Vîrabhâva; whether Shiva, Shûkta, Vaisṇava, Saura or Gânapatya or followers of the Baudha, Pâshupata or Sângkhya Darshanas.

¹ See the *Rahasyasphâradhî*; a work based on the teaching of Lord Jagannath of Tâkshashîlâ. Edited by his son Jânanâṇḍinîlâla Tantraratna where the subject now dealt with is treated of.

² That is only those deluded by Shâstra take to the Pashubhâva

Similarly it is disputed whether a Brâhmava should take wine. The Kâlikulârnavâ with scientific precision describes wine as a *mala* of material substance. Alcohol is in fact the product of a disruptive disintegrating process and is for this reason said by those who are against its use to be productive of harm. Kâlikulârnavâ says "A Brâhmava, Kshatriya or Vaishya should not drink wine." The Vârâhi Tantra says that a Brâhmava should not follow the Panchatattva ritual. These and the like passages are sought to be explained by the statement that these and the like prohibitory dicta apply to the case of Anabhisikta Brâhmanas. Thus when Niruttara Tantra says "Brâhmava will drink wine but not the twice-born", by Brâhmava it is said, is meant not the ordinary Brâhmava (twice-born) but the Abhisikta Brâhmava. The Brâhmava who drinks wine without Abhisheka is, it says, a great sinner. The passage in Shrikrama namely *vâmakâmo brâhmano hi madyam mângsam na bhakṣayet* is interpreted as meaning that the Vâmi Brâhmava should not take wine or flesh for sense-gratification only which is the teaching of the Kaula Tantra or that the Anabhisikta should not do so which is also common doctrine.

Again when Mahâdeva in the Utpatti Tantra says "In the Kalyuga in every house men will lose their strength by drinking wine" this is said to refer to persons devoid of Âchâra and to mere useless drinking (*Vr̥zthâpâna*). The Mahishamardini Tantra says "A Vira is a Siddhamantrin. Drinking of wine does not make a Vira" (*Siddhamantri bhaved viro na viro madyapânatah*). This is admitted. But it is denied that wine is thereby excluded, for the passage goes on to say a Vira is one who is Abhisikta. When the Nigamatantrasâra says "In Gaura and other countries Siddhi can be obtained through Pashubhâva," the statement is said not to be applicable to the Kalyuga. How, it is asked, can the man lead the life of a Shâstric Pashu in this age. Thus a good Pashu should not live under the rule of a Mlechchha. Therefore it is said that Pashus cannot now get Siddhi in their Bhâva and should follow that of the Vira. Therefore Târârahasya says "There is no Pashu in Kali (*Na pashushcha kalau kvachit*). Again a passage has been cited from the Mundamâlâ Tantra to prove that the Panchatattvas are not proper for house-holders as also the Vâmakeshvara Tantra which recommending Bhâng is said to prohibit Sâdhanâ with wine and Maithuna with woman in the Kali Yuga. This is denied; the reference to Bhâng being taken to indicate the necessity of its use before the Panchatattva. As regards house-holders it is sufficient that they are Abhisikta in which case they belong to Virabhâva.

Again the question is raised whether the worship with substitutes is effectual such as cocoanut water.

Tantrasâra says that where it is necessary to offer wine a Brâhmava should offer molasses or honey in a copper vessel Yogini Tantra says ginger with molasses. Ordinarily the Divya Sâdhaka follows the inner (*Ābhyantara*) Panchatattva by Dhyâna, the Vîra the primary (*Mukhya*) Panchatattva in their literal sense, and the substitutes are for Pashubhâva. But Kâlikâ Tantra denies the use of substitutes in this age saying that milk, butter and honey were in use in the three first ages but in the present age men should worship with wine. This would follow from the view that there is no Pashubhâva. This however is the point in issue and the opponents would deny that the Kali age is productive of the true Vîra.

The author of the Rahasyapûjâpaddhati says of the doctrine in the Jnâna Tantra that he "will drive it out of Bhâratavarsha send it to a different Dvîpa and finally place it in a different Kalpa" Mahîshamardini Tantra, he says, in the first place states "in Kalyuga in Bhâratavarsha worship with Panchatattva is the best" This, it is said, shows that the doctrine in Jnâna Tantra and the prohibitory dicta in Târâ-pradîpa and Meru Tantra do not apply to Bhâratavarsha or the Kaliyuga Kamâkhyâ Tantra next says "In this Jambudvîpa in the Kali age a Brâhmava will never be a Pashu." He then pursues his argument at some length and with much vigour.

I need not follow him as I intend here very shortly to indicate contending views on the question of the Panchatattva rites. I refer of course only to the Vâmâchâra followers of the Shâkta Tantras. Adherents of other Schools will have none of them. Thus Lakshmidhara Commentor of the Âandalaharî and follower of the Samayâchâra School which recognises only the so-called Shubhâgamas says that the mind is soiled by even the remembrance of such men: and that the Panchatattva rites in their literal form are followed only by Shûdras of an inferior kind. It is sufficient to state these various views in order that the importance of the Tantra here published may be understood. For it is not otherwise of interest or value. It represents in short the adherents of the Pashubhâva and its Âchâra at least in the view of those who rely on its present authority. Its prohibition however against the use of wine, meat and so forth is to be generally recommended; since abstention spells absence of abuse and acquirement of merit.

whether the Tantra be of "another Kalpa" or not. The "delusion" which it is likely to produce in this respect need not be harmful. Indeed it might with advantage and consistency have gone in several matters further seeing that it purports to recommend the Pashubhāva

The following is a short summary of this Tantra

In the first *Paṭala* the Devī asks what Tantra is suited to all Jambudvīpa in this age; or according to one Ms "in the Kālī age." The Devī's question is answered by Sadyojāta one of the five aspects of Shiva. Who commences by saying that the Tantra is so called because it saves from the Saṅgāra. Shūdras are then forbidden to use the *Praṇava* or Svāhā. They may use *Namaḥ* or *Hring* and the like. Shūdras are declared disqualified from performing *Homa*, worshipping the *Shāhgrāma* *Shilā* and intercourse with a *Brāhmaṇ*. The reason which Shiva gives is that otherwise all castes will become twice born. The second *Paṭala* in which the speaker is Shiva in *Aghora* aspect gives a description of the Mantras which Shūdras may use. Shūdras in doing *Japa* should substitute *Kūrcā* and *Māvā* *Vijas* for *Svāhā* (V. 20). V. 24 however says that in the *Satyayuga* a Mantra with *Praṇava* and *Svāhā* was appropriate for a Shūdra. In the third chapter the speaker is the *Tatpuruṣa* Shiva. He says that a Shūdra worshipping the *Vidyā* approved in the *Kālivilya* Tantra attains the state of a *Vaiśya*. He is not however *Adhikāri* for the *Praṇava*. He may use the fourteenth vowel (*au*) in place of the *Praṇava*. The Shūdra who accidentally hear a Mantra from the mouth of his *Guru* which contains *Svāhā* and *Praṇava* is reborn a pig though the *Guru* himself incurs no sin. The speaker in the latter part of this chapter is *Śrīdeva* Who gives His direction as to what should be done in the event of the *Guru* dying after communication of the the Mantra but before completing his instructions. The fourth Chapter in which the speaker is *Īśāna* Shiva says that the four castes including Shūdras and those below them should follow *Pashvāchāra* in the *Kaliyuga*. *Divyabhāva* and *Vīrabhāva* are not for the *Kaliyuga* nor is *Purushachāraṇa* for man is a slave to hunger, and sleep and for this rite fasting and long devotions are necessary. Meat and wine should not be taken

A man should mentally recite his Mantra whether he be (bodily) pure or not, whether walking or at rest wherever he may be. The Mantra for worshipping Shiva is in the case of the twice-born "Om *Śhīvāya namaḥ*" and for the Shūdra

"Shivāya namaḥ." The Shiva Mantra should first be learnt from the Guru. Then on learning from him the Shakti Mantra man becomes Shiva-Shakti-maya. Without the grace of the Guru nothing can be attained. Without worshipping him no other worship should be done, for he is Brahm, Viṣṇu and all other Devatās. The abovementioned statement as to the Bhāvas is repeated in the next Chapter in which Shiva as Umeśha affirms that Siddhi is to be attained by Paśubhāva. In this Chapter a hundred names of Kālī are given. The Stotra of a 1000 names is not for the Kaliyuga. By recitation a 100000 times of the hundred names of Kālī man attains Siddhi by Paśubhāva. The Devī next asks about the Trailokyamohana Kavacha of 22 letters. Sadyojāta replies and gives the Kavacha. It should not be said to be given to the disciple of another, to one who is fallen, to a calumniator, to one who is not a devotee (Bhakta) of Hari nor to one who is a devotee of Shiva. If Kālī is worshipped without this Kavacha then the fruit of Pūjā and Tapas is stolen by Bhairava.

Chapter VI after mentioning the time for initiation says that Divyabhāva is for the Satya and Tretā Yugas, Virabhāva for Tretā and Dvāpāra Yugas. The Panchatattva are for both the above Bhāvas. But Paśubhāva is the only Bhāva for the Kali Yuga. Chapter VI also says (V 12) "as is Divya so is Vira there is no distinction between the two," and in these Bhāvas no Doṣa is incurred by taking the Panchatattva. The Chapter ends with a verse which says the saying (Vachana) "Having drunk and drunk again, having fallen to the ground rising and drinking again man is liberated" is appropriate to the Satya age alone, or according to a passage quoted in the Rahasyapūyāpaddhati from Satya to the middle of Treta which possibly refers to a similar Verse in Chapter X post. If by this statement this Tantra understands the quoted line to refer to the drinking of material wine then inferiority is displayed. The full verse which is given in the Kulārṇava with the context in which it appears, as also common sense shows, that the passage refers to yoga "drinking." Possibly this Tantra may refer to this particular yoga. The meaning is not clear.

Chapter VII says that in the Kaliyuga Pūjā should be done in the ordinary way and not on a Yantra. The Īṣṭamantra should be practised in Vaiṣṇava Āchāra. This Chapter states that Sambida may be consumed in the Kali age. This is of four kinds according as its flowers are white, red, yellow and black. The first is for Brāhmanas. The second for Kṣātriyas and so on. Even this should be taken sparingly. Worship on Shivalinga

is prescribed for Shûdra. This Chapter says that the divulging of secret worship destroys Siddhi. What was the necessity of referring to the subject seeing that Pashubhâva is enjoined is not clear. The Chapter quotes the well known saying "Inwardly Shâkta etc.

Chapters VIII and IX deal with *Prâvâyâma* and *Sangketa* (that is *Devatâ*) respectively. There is no Homa in the Kali age. *Shivapûjâ* grant fruit. Shiva, Durgâ and *Krishna* are all one and the same.

Chapter X gives a hundred names of *Bhubaneshvari* which should be repeated placing one's Shaktî if initiated on the left. The *Sâdhaka* has his mouth full of *Pân*. It repeats the prohibition that wine should not be drunk in the Kaliyuga. This Chapter and the next refer to *Maithuna*. Wine and *Maithuna* with *Parastri* are not to be taken and done. For Siddhi is prevented thereby. Chapters X and XI however seem to allow of connection with an initiated *Parastri* subject to the condition that there is no *Vindupâta*. The prohibition against drinking in the Kaliyuga is repeated. Chapter XI also gives a hundred names of *Mahâtripurâsundari* and the next two Chapters the hundred names of *Târâ* and *Bhairavî* respectively. Chapter XIV which is very short treats of the mode of worship in the Kaliyuga. Meditation should be done on *Kulakundalini*. *Patâla* XV deals with *Vashukarana* and it is curious to note therein a Mantra in a language which is a mixture of Assamese and Eastern Bengali as spoken about Chittagong. Chapters XVI and XVII give a hundred names of *Bagalâ* and *Mâtanggi* respectively. Chapters XVIII—XXII treat of the *Dhyâna*, *Pûjâ* and so forth of *Kârtikeya*, *Jayâ*, *Vijayâ*, *Ganesha*, *Mahishâsura*, *Lakshmi*, *Sarasvatî* and *Durgâ*. Chapter XIX deals with the worship of the Buffalo. Chapter XX with that of *Sarasvatî* and *Durgâ*. Chapter XXI speaks of the *Kalikâ Purâna* as describing the worship of *Mahishamardini* and then treats of the Mantra of *Mahishamardini*; Her weapons and the like, how they are held and what they signify. *XX*, 26-29 give a *Dhyâna* of *Mahishamardini*. Her vehicles (*Vâhana*) are Shiva Who is the *Mahâdeva Preta*, *Vishnu* the lion, and *Brahmâ* the red lotus. When there is accession of desire (*Kâmakâle*) She is shown as being on the Shiva-corps (Shiva *preta*). Chapter XXII speaks of Her attendants. In this Chapter there are some Mantras given in a reversed form. Thus for *Om Durge Durge* the Mantras is given as *Rgedu rgedu Om*. Chapters XXIII and XXIV which deal with the birth of *Krishna* from *Kâlî* state that *Krishna* was

सूचीपत्रम् ।

विषयः	पृष्ठे	पङ्क्तौ
श्रीकालो विन्नासतन्त्रस्य जम्बुद्वीपे शूद्रादिसर्वजाति		
सम्मतता कथनं	१	४
तन्त्र शब्द योगार्थ कथनं	१	८
शूद्रादेर्मन्त्र विशेषे ऽनधिकारिता कथनं	१	१२
स्वाहाप्रणव घटित मन्त्रस्थले शूद्रादेः किंरूपो मन्त्रोग्राह्यः ...	२	३
गुरु पूजाया अवश्यकर्त्तव्यता कथनं	२	१३
क्षण मन्त्रे शिवमन्त्रे च शूद्रादेरधिकारिता कथनं ..	२	२३
कालिकाया मन्त्र विशेषे शूद्रादेरधिकारिता कथनं ...	३	३
कालिकाया मन्त्रविशेषे साधकविशेषस्य सिद्धिलाभ कथनं	४	१०
कालिकाया मन्त्रविशेषे स्वाहास्थाने कूर्चादि दत्त्वा पाठे		
शूद्रादे विशेपफल कथनं	५	१८
स्वाहाप्रणव-घटित-कवचादिषु शूद्रादेः कर्त्तव्यता विचारः ...	७	५
दैवात् स्वाहादि घटित मन्त्र ग्रहणे शूद्रादेः कर्त्तव्यता विचारः	७	१३
स्वाहादि घटित मन्त्रदाने गुरोरनिष्टकथनं ..	८	११
मन्त्रेयामेव कलौ पराभावेनोपासना विधानं	८	४
कलौ पुरस्करणादेरकर्त्तव्यता कथनं तदनुकल्प शिव-पूजा-		
विधानञ्च	८	१४
शिवलिङ्ग पूजन विधिः	८	१८
शिव मन्त्र ग्रहणानन्तरं शक्तिमन्त्र ग्रहण विधिः ..	१०	१
गुरोः प्रसन्नतायाः फल कथनं	१०	८
कनिकालसम्मत कालिकायाः शतनाम स्तोत्रं ...	११	१
" " त्रैलोक्य मोहन कवचं ...	१३	१
दीक्षाकाल निर्णयः	१५	४
भावत्रय कथनं तस्य च मन्त्र चेतादि फलान् निर्णयः ...	१५	२०
मन्त्रादेर्भाष्य विशेषे निदि कथनं	१६	५

विषयाः

पृष्ठे

पङ्क्तौ

पशुभावस्यप्रशंसावादः पञ्चतत्त्वकथनः	...	...	१६	१८
कलौ मद्यपाननिषेधप्रमाणं	...	...	१७	१
कलौ मस्विदापानप्रमाणं	...	...	१८	१
मास्विदाभेद कथनं	...	...	१८	२
शूद्राणां मद्यानुकल्प कथनं	...	...	१८	८
कलौ यन्त्रे पूजन निषेधः	...	...	१८	१८
शाक्तानां बहिराचारनियमः	..	...	१८	१
प्राणायाम लक्षणं	..	..	२०	१
गुरुभक्ति प्रशंसा	..	...	२१	१
सङ्केतभेद कथनं	..	..	२१	२
श्रीभुवनेश्वरी शतनाम स्तोत्रं	..	...	२२	१
श्रीविपुलसुन्दरी शतनाम स्तोत्रं	...	...	२५	७
परस्त्री सम्भोगस्य निषेध कथनं	...	...	२६	१८
श्रीतारा शतनाम स्तोत्रं	..	..	२७	३
श्रीभैरवी शतनाम स्तोत्रं	...	..	२८	३
कलौ पूजा प्रकारः	..	..	३१	१
वशीकरण मन्त्रः	..	..	३३	६
वशीकरण विधानं	...	...	३३	१०
वशीकरणस्य अपभाषा मन्त्रः	...	...	३४	८
श्रीवगला शतनाम स्तोत्रं	...	..	३५	४
✓ श्रीमातङ्गी शतनाम स्तोत्रं	...	...	३७	४
श्रीकार्तिकेय ध्यानं	...	..	३८	१४
" " मन्त्रः	..	...	३८	१८
जयाया ध्यानं	..	..	३८	२४
जयापूजानियमः	..	...	४०	१
जयामन्त्रः	..	..	४०	६
विजया ध्यानं	..	...	४०	७
" " मन्त्रः	..	...	४०	१३
" पूजा विधिः	..	...	४०	१५
मयूर ध्यानं	..	..	४०	१८

विषयाः	पृष्ठे	पङ्क्तौ
मयूर मन्त्रः	४०	२३
मूपिक ध्यानं	४१	४
मूपिक मन्त्रः	४१	८
मूपिक पूजा प्रकारः	४१	१२
मिंह ध्यानं	४१	१६
मिंह मन्त्रः	४१	२१
मिंह पूजा प्रकारः	४१	२३
महिष ध्यानं	४०	२
महिष मन्त्रः	४२	७
" पूजा प्रकारः	४२	८
वामे जयाया दक्षिणे च विजयाया स्थितिनिरूपणं	४२	१३
वामे कार्तिकेयस्य दक्षिणे च गणेशस्य स्थितिनिरूपणं	४२	१४
गणेश ध्यानं	४२	१५
गणेश मन्त्रः	४२	१७
दुर्गाया दक्षिणेलक्ष्म्याः स्थितिप्रमाणं	४३	४
✓ लक्ष्मी ध्यानं	४३	४
✓ लक्ष्मी मन्त्रः	४३	११
सरस्वती ध्यानं	४३	१७
सरस्वती मन्त्रः	४३	२१
जिवपूजा विधानं	४४	३
ब्रह्म ध्यानं	४४	५
ब्रह्मपूजा मन्त्रः	४४	८
सावित्री मन्त्रः	४४	१४
सावित्री ध्यानं	४४	१४
श्रीश्रीदुर्गा मन्त्रः	४५	६
" मन्त्रान्तरं	४५	१४
महिष मर्द्द्व्याः काष्मिन् हस्ते किमस्ति तद्विरूपणं	४७	१२
महिषमर्द्द्व्या ध्यानं	४८	१
दुर्गाया विपरीत मन्त्रः	५१	१२
" " मन्त्रान्तरं	५१	२०

विषयाः	पृष्ठे	पङ्क्तौ
दुर्गाया विपरीत मन्त्रान्तरं	५१	२२
” ” ”	५१	२५
” ” ”	५२	५
श्रीकृष्णस्य कालीपुत्रत्वे प्रमाणं	५४	२३
श्रीकृष्णमातुः कालिकायाध्यानं	५५	१८
श्रीकृष्णमाता कालिकया सह श्रीकृष्णस्य कथोपकथनं ..	५७	१
कालिकान्ते श्रीकृष्ण प्रश्नः	५७	१
कालिकायाः कामविद्धताया रक्षस्य वर्णनं ..	५८	१८
कामादिवीज कथनं	५८	२
बीजानां ध्यानस्य कालविशेषस्य च निरूपणं ..	५८	१५
श्रीकृष्णस्य राधा-लाभ-विषये कालिकायाः प्रतियुतिः ...	७१	८
श्रीकृष्णस्य राधा-प्राप्तां परिचये च अभिलाषः ...	७१	१८
श्रीकृष्णोक्त भिक्षिरामस्तोत्रं	७१	२५
कामबीजादिलिखनक्रम कथनं	७३	१२
श्रीदुर्गायाबोधनादि कथनं	७५	७
बीजानां ध्यानभेद कथनं	७७	७
विद्यायाः कालभेदे विभिन्नरूपेण चिन्ताव्यवस्था	८०	१०
यन्त्र लक्षणं	८३	२
यन्त्रविशेष पूजाफलं	८३	५
कालौ स्वर्णरचितयन्त्रे पूजानिषेधः	८३	७
बीजानां कोणविज्ञान कथनं	८३	११
मन्त्राणां शापादिदोषशान्तिविधानं	८५	१
अनिमादि स्तुतिः	८५	६
सुवलीनाम-गोप्या रक्षस्यकथनं	८८	३
गोलक प्रशंसाकथनं	८८	५
श्रीकृष्णस्य सुरलीलाभ्यात् कामधेनुलाभः ..	८८	८
श्रीकृष्णस्य यमुनापुलिनस्थितिरूपवरलाभः ...	८८	१३
श्रीकृष्णस्य गोलोकप्राप्ति कथनं	८८	८८
श्रीनन्दादेः पञ्चविधत्वकथनं	८८	८
श्रीनन्द श्रीराधादेः पञ्चविधताया रक्षस्य कथनं	८०	८

श्रीकालौविलासतन्त्रम् ।

अथ प्रथमः पटलः ।

श्री नमः कान्तिकायै ।

श्रीदेव्युवाच ।

“देवदेव महादेव संसारार्णवतारक ।

पृच्छाम्ये कं महाभाग कृपया कथय प्रभो ॥ १ ॥

अस्मिन् काले’ महाभाग जम्बुद्वीपे च भारते ।

सर्वेषां’ सम्मतं तन्त्रं’ कृपया वद मां प्रति ॥ २ ॥

श्रीमद्योजात उवाच ।

माधु पृष्टं सुराराध्ये धन्यासि प्राणवल्लभे ।

यद्योक्तं’ सर्वतन्त्रेषु अधुना कथयामि’ ते ॥ ३ ॥

तन्त्राति पतितं घोरं तन्त्र इत्यभिधीयते ।

किं कलौ चक्षुलापाङ्गि चतुर्वर्णमतं शृणु ॥ ४ ॥

चतुर्जातिमतं शुद्धं द्रुतं सिद्धिप्रदायकम् ।

न शूद्रे शस्यते मन्त्रः स्वाहाप्रणवसंयुतः ॥ ५ ॥

प्रणवोच्चारणाद्धोमात् शालग्रामशिलार्चनात् ।

ब्राह्मणीगमनात् शूद्रे हाडिडपः’ स्यान्न संशयः ॥ ६ ॥

प्रणवोच्चारणात् शूद्रः स्वाहेत्युच्चारणेन च’ ।

१ “अस्मिन् काले” इत्यत्र “कालिकायै” इति पाठान्तरम् । “अस्मिन् काले” इति च “अस्मिन् काले” इति पाठः, एषः तु न सत्यः ।

२ “अस्मिन् काले” इत्यत्र “अस्मिन् काले” इति पाठान्तरम् ।

३ “यद्योक्तं” इत्यत्र “यद्युक्तं” इति पाठान्तरम् । “यद्युक्तं” इति पाठान्तरम् ।

४ “कथयामि” इत्यत्र “नियमयामि” इति पाठान्तरम् ।

५ “हाडिडपः” इत्यत्र “पतितः” इति पाठान्तरम् ।

६ “स्वाहेत्युच्चारणेन च” इत्यत्र “स्वाहेत्युच्चारणेन च” इति पाठान्तरम् ।

एकवर्णा भविष्यन्ति सर्वे वर्णा दिजातयः ॥ ७ ॥
 किं तस्य अपपूजायां पतितस्य वरानने ।
 गन्धिनीमन्त्रीनावर्णा' मिलित्वा' योगिनी ततः ॥ ८ ॥
 जप्ता मिडीश्वरः शुद्धो निश्चयं भवति प्रिये ।
 यद्दत्तं गुरुणा मन्त्रं नम इत्युत्तरद्वयम् ॥ ९ ॥
 तदेव परमं मन्त्रं तदेव परमं धनम् ।
 चतुर्वर्गमयं तच्च कोटिपोडशमंगुतम् ॥ १० ॥
 कोटिपोडश जप्ता च' यत्फलं सम्प्रपद्यते ।
 तत्फलं समवाप्नोति गुरुभक्त्या कर्त्ता प्रिये ॥ ११ ॥
 नम इत्युत्तरं मन्त्रं गन्धिनी योगिनीद्वयम् ।
 मर्त्यं नम इत्यस्य ज्ञात्वा ध्यात्वा जपेद् यटि ॥ १२ ॥
 तदा मिडिमवाप्नोति गुरौ भक्तिर्भवेत् यटि ।
 गुरुपूजां विना देवि' खेट-पूजां करोति यः ॥ १३ ॥
 मन्त्रस्य तस्य' तेजोमि ऋते भैरवः स्वयम् ।
 न शूद्रे शस्यते मन्त्रः स्वाहाप्रणवमंगुतः ॥ १४ ॥
 यो लोकस्तस्य संमर्गा, जालिपः ध्याय मंगयः ।

श्रीदेव्युवाच ।

शुक्लाम्येकं महाभाग योगोन्मपरमेश्वर ॥ १५ ॥
 मन्त्रं कथय देवेश रूपया मे दयानिधे ।
 "नमः" इत्युत्तरैर्हनिमन्त्र'मन्त्रं वट प्रभो ॥ १६ ॥

श्रीवामदेव उवाच ।

महत्कोटिमहाविद्या उपविद्यास्तथैव च ।
 श्रीकृष्णस्य कोटिमन्त्रं कोटिमन्त्रं शिवस्य च ॥ १७ ॥

गृह्णाणामधिकारोऽस्ति स्वाहाप्रणववर्जिते ।
 हो ह्रावित्यक्षरीं विद्यां शृणु गृह्यस्य सम्प्रताम् ॥ १८ ॥
 चतुर्दशस्वरं वर्णं चन्द्रविन्दुममन्वितम् ।
 कामवयं कूर्चद्वयं मायावीजं ततः परम् ॥ १९ ॥
 दक्षिणे कामिके चोक्ता काममन्त्रं ममुद्धरेत् ।
 कूर्चद्वयं द्वयं मायां मर्व्वविद्योत्तमां प्रिये ॥ २० ॥
 यद्विजायास्पले मयां दत्त्वा गृह्यो जपेद् यदि ।
 जपात् मिद्धीग्वरी भूत्वा परं ब्रह्माधिगच्छति ॥ २१ ॥

इति १ श्रीब्रह्मसिन्धुनामने पदसः पटलः समाप्तः ।

अथ द्वितीयः पटलः ।

श्री अघोर उवाच ।

मन्वान्तरं प्रवक्ष्यामि शृणु शूद्रस्य सम्प्रतम् ।
 अम्बिकां वज्रिसंस्थां च रतिविन्दुसमन्विताम् ॥ १ ॥
 प्रजपेत् यदि शूद्रोऽपि कन्दर्पोपामितां शुभाम् ।
 चतुर्वर्गमयो भूत्वा परं ब्रह्माधिगच्छति ॥ २ ॥
 कामत्रयं वज्रिसंस्थं रतिविन्दुसमन्वितम् ।
 त्र्यक्षरी च महाविद्या ब्रह्मोपेन्द्रादिपूजिता ॥ ३ ॥
 चतुर्वर्गप्रदा नित्या शूद्रेषु सम्प्रता प्रिये ।
 प्रतिष्ठोपाक्षगमीलं बुद्धिबीजद्वयं ततः ॥ ४ ॥
 विन्दकचन्द्रसंयुक्तं केशवेन मदारचितम् ।
 शूद्रेषु माधितं सन्तं चतुर्वर्गप्रदायकम् ॥ ५ ॥
 कामैकञ्च समुद्धृत्य दक्षिणे कालिके ततः ।
 पुनः कामं समुद्धृत्य नाम्ना चाष्टाक्षरीशुभा ॥ ६ ॥
 चतुर्वर्गमयीविद्या धारणाश्रोतृणां मता ।
 अष्टाक्षरी महाविद्या पूजिता मन्त्रभामया ॥ ७ ॥
 पूर्वबीजं ततः कूर्चं मायाबीजं ततः परम् ।
 दक्षिणे कालिके चोक्ता पूर्वबीजानि चोदरेत् ॥ ८ ॥
 दशाक्षरी महाविद्या अश्विनीपूजिता पुरा ।
 लज्जैकं कामकूर्चञ्च दक्षिणे कालिके ततः ॥ ९ ॥
 पुनर्लज्जाञ्च कामाग्र्यं क्रोधान्ते द्वादशाक्षरी ।
 महाविद्या समाख्याता भैरवोपामिता मदा ॥ १० ॥
 कामैकं कालिके चेति कामं लज्जा ततः परम् ।
 कालिकं च तथा मायां कालिके पुनरुदरेत् ॥ ११ ॥

मायां कूर्चं कालिके च क्रीधान्तश्च समुदरेत् ।
 जनविंगच्छरी विद्या चतुर्वर्गफलप्रदा ॥ १२ ॥
 लक्ष्मीबीजेन पुटितं मायाबीजं समुदरेत् ।
 त्र्यक्षरी च ममाख्याता कुबेरवित्तदायिनी ॥ १३ ॥
 लज्जया पुटिता लक्ष्मीः विद्यया त्र्यक्षरी शुभा ।
 लक्ष्मीबीजेन पुटितं कालिके च ततः परम् ॥ १४ ॥
 पञ्चाक्षरी महाविद्या अलरामेण पूजिता ।
 वामलीचन मासीनं बुद्धग्वीन्दुसमन्वितम् ॥ १५ ॥
 विन्दुयुक्तं महाविद्या ऐकाक्षरी प्रकीर्तिता ।
 बुद्धिबीजं वज्रिसंख्यं रतिविन्दुसमन्वितम् ॥ १६ ॥
 एकाक्षरी प्रिये चान्या कथिता भुवि दुर्लभा ।
 'पृथ्वीबीजेषु चामीना चक्रिरतिसमन्विता ॥ १७ ॥
 विन्दुयुक्ता प्रिये चान्या कथिता भवसुन्दरि ।
 रतिविन्दुसंयुक्तं त्र्यक्षरं परिकीर्तितम् ॥ १८ ॥
 कामबीजद्वयं चादौ कूर्चबीजद्वयं ततः ।
 ततो मायाद्वयञ्चोक्ता 'कामबीजद्वयं ततः ॥ १९ ॥
 ततः कूर्चद्वयं चोक्ता कामद्वयं ततः परम् ।
 स्वाहास्थाने कूर्चमायां दत्त्वाशूद्रो जपेत् यदि ॥ २० ॥
 सर्वसिद्धीश्वरी भूत्वा परंब्रह्माधिगच्छति ।
 पुनरेकं द्वयं कामं कूर्चं एकं च लज्जिका ॥ २१ ॥
 एवं प्रणवमुद्धृत्य कामद्वयं तयोदरेत् ।
 कूर्चद्वयं ततो मायां प्रणवं वज्रिवत्सभा ॥ २२ ॥
 मतान्तरमिदं प्रोक्तं षोडशात् ब्रह्मदुर्लभा ।
 प्रगल्भा शूद्रवर्णेषु स्वाहा प्रणववर्जिता ॥ २३ ॥

मत्यादिकचतुर्गुणं प्रशस्ता शूद्रजातिषु ।
 परात्परतरा विद्या स्वाहाप्रणवसंयुता ॥ २४ ॥
 ब्राह्मणे क्षत्रिये वैश्ये प्रशस्ता सुरदुर्लभा ।
 ध्यानञ्च पूर्ववद्देवि ऋषिऋक्षेण्ड्य पूर्ववत् ।
 कोटिषोडशमन्त्राश्च प्रशस्ताः शूद्रजातिषु ॥ २५ ॥

शत १ श्रीकालीविलासतन्त्रं द्वितीयं पटलं समाप्तम् ।

---

१ अर्द्धाष्टादशतन्त्रं इत्यधिकं पाठं कवित् पुनर्लेख्येन ।

अथ तृतीयः पटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

पृच्छाम्येकं महाभाग योगीन्द्र भक्तवत्सलम् ॥
यत्र यत्र विनिर्दिष्टं कवचं मङ्गलप्रदम् ॥ १ ॥
स्वाहाप्रणवमंगुलं कवचं देवविग्रहम् ।
शूद्रस्य वचने देव' अधिकारोऽस्ति नास्ति वा ॥ २ ॥
तस्मै कथय देवेश नमस्ते भक्तवत्सलम् ।

श्रीतत्पुरुष उवाच ।

विद्यामुपास्य देवेशि कालीविक्लाममम्रताम् ॥ ३ ॥
शूद्रोऽपि वैश्यभावत्वं याति निश्चयमीरितम् ।
कवचेनाधिकारोऽस्ति' वाचने वरवर्णिनि ॥ ४ ॥
अथवा प्रणवम्यानि चतुर्दशस्वरं प्रिये ।
तदा तु सहसा ज्ञात्वा गुरुमन्यं ममाश्रयेत् ॥ ५ ॥
हृतात् यदि महामन्त्र' स्वाहाप्रणवमंगुलम् ।
मन्त्रं गुरुमुखात् श्रुत्वा शूद्रः शूकरयोनियु ॥ ६ ॥
जायते नात्र सन्देहो गुरोर्दोषो न जायते ।

श्रीदेव्युवाच ।

दत्त्वा मन्त्रं तथा विद्यां गुरुर्द्विगान्तरं गतः ॥ ७ ॥
गिर्यैः गुरुमुखात् श्रुत्वा मन्त्रो विद्या च विष्मृता ।
किं कर्त्तव्यं तदा देव तेन गिर्येण साम्प्रतम् ॥ ८ ॥

श्रीदेव उवाच ।

श्रुत्वा चान्यगुरोर्व्यक्तात् तान्त्रिकस्य सप्तार्चिते ।

पूर्वविद्यां यथा श्रुत्वा ज्ञात्वा सिद्धीश्वरो भवेत् ॥ ८ ॥
 यदि न क्रियते चैवं गुरो भक्तिर्वरानने ।
 स ऋणी सर्वदेवानां भूत्वा याति परतः च' ॥ १० ॥
 स एव गतचाण्डालो विहायां जायते क्रमिः ।
 किं तभ्य जपपूजायां पक्षरेष्वक्षरप्रिये ॥ ११ ॥
 नरकश्च भवत्येव निययं वचनं मम ।
 दुरदृष्टवशाद्भुङ्क्ते स्वाहाप्रणवमयुतम् ॥ १२ ॥
 शूद्रेण मन्त्रं देवेशि न जप्तव्यं कदाचन ।
 जपाद्विरयमाप्नोति निययं वचनं मम ॥ १३ ॥
 यन्मुमुदवरो विप्रः स्वाहाप्रणवमयुतम् ।
 दत्त्वा निरयमाप्नोति मम कल्याणमाप्नोति ॥ १४ ॥

अथ चतुर्थः पटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

पृच्छाम्येकं सहाभाग योगीन्द्र भक्तवत्सल ।

रहस्यं कलिकालस्य सम्मतं वद शङ्कर ॥ १ ॥

श्रीईशान उवाच ।

ब्राह्मणैः क्षत्रियैर्वैश्यैः शूद्रैस्त्वन्तरजातिभिः^१ ।

पशुभावेन कर्त्तव्यं कलौ च जपपूजनम् ॥ २ ॥

दिव्यभावो वीरभावो नास्ति नास्ति कलौ युगे ।

त्रिसन्ध्यं स्नानपूजाभिः हविषेण निरामिपैः ॥ ३ ॥

मादकं न पिवेत् शूद्रः पित्वा च ब्रह्महा भवेत् ।

प्रातःस्नानं समामाद्य पूजयेत् पटलकमात् ॥ ४ ॥

अथवा शृणु चार्ध्वङ्घ्रिं कथयामि समामतः ।

अशुचिर्व्या शुचिर्व्यापि गच्छन् तिष्ठन् स्वपक्षपि ॥ ५ ॥

मन्त्रैक स्मरणो विद्वान् मनसैव सदाभ्यसेत् ।

कलौ पुरस्सरो नास्ति क्षुधानिद्रातुरो यतः ॥ ६ ॥

शृणु तव प्रवक्ष्यामि रहस्यं शिवपूजनम् ।

कृत्वा सिद्धीश्वरो भूत्वा विहरेत् क्षितिभण्डले ॥ ७ ॥

शिवस्य भक्तवद्देवि^२ शिवलिङ्गं प्रपूजयेत् ।

ॐ नमः शिवाय मन्त्रं न तु शूद्रेषु मन्त्रतम् ॥ ८ ॥

नमः शिवायेति मन्त्रं प्रशस्तं शूद्रजातिषु ।

न्यामश्च मालुकान्यामं कीटिपोद्दृशमंयुतम् ॥ ९ ॥

चतुर्दशस्वरैर्युक्तं न्यामं कुर्याद्दिशान्तधीः ।

प्रयोगं शृणु चार्ध्वङ्घ्रिं कथयामि वरानने ॥ १० ॥

ॐ शुभ ॐ नमो ललाटे^३ ॐ श्रीं आ ॐ प्रा ॐ मुखे ।

इत्यादिरूपं चार्ध्वङ्घ्रिं न्यामं कुर्यात् समाहितः ॥ ११ ॥

१ श्रीदेव्युवाच इति पाठः कश्चित् पुस्तके नास्ति ।

२ 'यद्वैश्वानराजातिभिः' इत्यात 'यद्वैश्वानराजातिभिः' इति कश्चित् पुस्तके पाठः ।

३ मन्त्र इत्येवात्र विरही अस्ति ।

४ श्रीं शुभ श्रीं इत्येव—श्रीं प्रा श्रीं इति पाठः कश्चित् पुस्तके ।

शिवमन्त्रं प्रथमतः शक्तिमन्त्रं ततः परम् ।
 श्रुत्वा गुरुमुखवाद्गुह्ये शिवशक्तिमयो भवेत् ॥ १२ ॥
 कालीविलामतन्त्रोक्ता या या विद्या वरानने ।
 शृद्धेऽपु चञ्चलापाङ्गि नात्र कार्या विचारणा ॥ १३ ॥
 स्वाहाप्रणवमंशुक्तं न जपेत् शृद्धजातिकः ।
 विशेषञ्च प्रवक्ष्यामि गुरुभक्त्या च मिश्रति ॥ १४ ॥
 विना गुरोः प्रसन्नत्वं किं पुरश्चरकोटिभिः^१ ।
 गुरुपूजां विना भद्रे नान्यपूजां ममाचरेत् ॥ १५ ॥
 गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुर्गुरुर्देवी महेश्वरः ।
 गुरुपत्नीपु मा बुद्धिर्यदिस्याद्गुरुरूपिणी ॥ १६ ॥
 तदा मिद्धिमवाप्नोति नान्यथा कल्पकोटिभिः ।
 किं ब्रह्मज्ञा महेशानि प्रभावो गुरुशिष्ययोः ॥ १७ ॥
 भविष्यति न मन्देहो जम्बुद्वीपे प्रजायते^२ ।
 जम्बुद्वीपस्य वर्षे च प्रशस्तं तन्त्रमुत्तमम् ॥ १८ ॥
 अन्यशास्त्रमतं कुर्यान्न कदापि वरानने ।
 यदर्थं सर्ववर्णानां कवचं च स्तवस्तथा ॥ १९ ॥
 देवता च ऋषिःच्छन्दो ध्यानञ्च निर्णयस्तथा ।
 अष्टमिद्धिपरिचयं प्रकृतिः प्रत्ययस्तथा ॥ २० ॥
 प्रत्येकं सर्ववर्णानां को न वेद विनिर्णयम् ।
 श्रीमत् कुण्डलिनोविन्दो^३ रत्नस्यमभिनिर्णयम् ॥ २१ ॥
 विना वर्णपरिज्ञानं विफलं पूजनं जयः ।
 इति ते कथितं कालीविलामं परमाद्भुतम् ॥ २२ ॥

इति ४ श्रीकालीविलामतन्त्रे चतुर्थः पटलः समाप्तः ।

अथ पञ्चमः पटलः ।

तत्र चर्चोत्तर-शतनाम स्तोत्रम् ।

श्रीदेव्युवाच ।

देव देव महादेव मंसारार्णवतारक ।

स्तोत्रं मे कथयेशान कलिकालस्य मन्मतम् ॥ १ ॥

श्रीउमेश उवाच ।

शृणु देवि शुभं तत्त्वं स्तोत्रं भोक्तैकमाधनम् ।

शृणु त्वं शतनामानि पार्व्येति प्राणवत्समे ॥ २ ॥

अस्य श्रीशतनाम-स्तोत्रस्य ब्रह्मा ऋषिर्गायत्रीच्छन्दः

श्रीकालिका देवता श्रीकालीशतनाम पाठे विनियोगः ।

(श्लो०) कालिका कालरात्रिय कमलाकरुणा कुङ्कुः ।

कौपिकी केतकी कुन्ती केकरा कलिमर्दिनी ॥ ३ ॥

कौमारी कुलजा क्षणा क्षणाङ्गी क्षणपूजिता ।

क्षणमाता करालास्या कपालधारिणी कला ॥ ४ ॥

काशी कात्यायणी कालो कौतुकी कमलार्चिता ।

कादम्बिनी प्रिया काला केशिनी केशवार्चिता ॥ ५ ॥

कोटराक्षी कुलयेष्टा कुलदा कुलपण्डिता ।

सदाशिवप्रिया सत्या सदाशिवकृतालया ॥ ६ ॥

अभया वरदा चैव, चामुण्डामुण्डमालिनी ।

खड्गिणी खड्गहस्ता च दन्तुरा भक्तवत्सला ॥ ७ ॥

नागयज्ञोपवीता च जटिनी लोलजिह्विका ।

दिगम्बरा चाहहामा खेरास्या गजगामिनी ॥ ८ ॥

शमशानवाभिनी सौम्या शिवानी शिववत्सभा ।

शिवपूज्या शिवाराध्या ब्रह्मपूज्या च वामनी ॥ ९ ॥

१ "केशवार्चिता" इत्यत्र "कापपूजिता" इति पाठान्तरम् ।

२ "सत्या" इत्यात्र "शिव्या" इति पाठः कश्चित् पुनर्लेखः ।

३ "नागयज्ञोपवीता च" इत्यात्र नागयज्ञोपवीता इति कश्चित् पुनर्लेखः पाठः ।

४ "दिगम्बरा" इत्यात्र "दिगम्बरी" इति कश्चित् पुनर्लेखः पाठः ।

त्रिपुरेशी जगद्धात्री भुवना भुवनेश्वरी ।
 माहेशी महिषारूढा गौरी सर्वार्द्रसुन्दरी ॥ १० ॥
 मावित्री मवितुःसाध्या मवीणी हरवल्लभा ।
 मुण्डमान्ना मुण्डधरा शङ्खिनी समरप्रिया ॥ ११ ॥
 शूलिनी शूलहस्ता च दक्षयज्ञविनाशिनी ।
 महाविद्या मन्त्रविद्या उपविद्यास्वरूपिणी ॥ १२ ॥
 सुशोला सुदती सौम्या लसत्कोकनदेक्षणा ।
 दैत्येन्द्र-नाशिनी देवी दैत्यप्राणप्रहारिणी ॥ १३ ॥
 आगच्छणा चुधानिद्रा मोहिनी स्तम्भिनी तथा ।
 इडा च पिङ्गला चैव सुधुम्ना प्राणरूपिणी ॥ १४ ॥
 गान्धारी हस्तिजिह्वा च पुषा त्रिजस्विनी तथा ।
 अक्रूरा च तथा नित्या चन्द्रसूर्यप्रकाशिनी ॥ १५ ॥
 यशोदा जम्भिनी राधा शतनाम इतीरितम् ।
 न कर्त्ता शस्यते देवि महस्त्राख्यं परात्परम् ॥ १६ ॥
 परशु रामवद्भूत्वा महस्त्राख्यं पठेद् यदि ।
 तदैव मिद्धिमाप्नोति नान्यथा कल्पकोटिभिः ॥ १७ ॥
 शतनाम्नः परं नाम नास्ति नास्ति कर्त्ता युगे ।
 अतः परतरं नास्ति कालिकायाः कर्त्ता प्रिये ॥ १८ ॥
 नृचावर्त्तनमात्रेण पशुभावेन मिडति ।
 दिव्यवीरमयी भावः कर्त्ता नास्ति कदाचन ॥ १९ ॥
 त्रिसन्ध्यं प्रपठेद् यन्मु तस्य मिद्धि न दूरतः ।
 अष्टोत्तरशतं जप्त्वा ततस्तोत्रं पठेद् यदि ।
 सर्वमिद्धीश्वरो भूत्वा परं ब्रह्माधिगच्छति ॥ २० ॥

इति श्रीकालीविस्मास-तन्त्रे १ पञ्चमपटले चर्चाद्वयः-

शतनाम ज्ञोतुं समाप्तम् ।

ॐ तत्सदित्यादि ।

ततः तं लोकाधीनं भागं कथयाम् ।

‘श्रीदेव्युवाच’ ।

पृच्छाम्येकं महाभाग योगीन्द्र भक्तवत्सल ।

हार्विंशल्यक्षरमयं कवचं लोकमोहनम् ॥ २१ ॥

कृपया कथ्यतां देव यद्यहं तव वल्लभा ।

यदि नो कथ्यते देव विमुञ्चामि तदा तनुम् ॥ २२ ॥

श्रीमद्योजात उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि सावधानाच्च धारय ।

झी० झी० पातु कपोलं मे झी० झी० मुखमण्डलम् ॥ २३ ॥

क्री० क्री० देव्यक्षियुगलं पातु नित्यं यथा तथा ।

हु० हु० पातु हस्तयुग्मं झी० झी० पादद्वयं तथा ॥ २४ ॥

हृत्पद्मं दक्षिणा पातु कालिका पातु मस्तकम् ।

झी० पातु नाभिकायुग्मं झी० पातु श्रवणद्वयम् ॥ २५ ॥

झी० पातु लिङ्गमूलं हु० हु० महस्त्रदलद्वयम् ।

झी० झी० मे पातु पट्चक्रं सर्वार्द्रं वज्रवल्लभा ॥ २६ ॥

झी० झी० मैकाक्षरी विद्या सर्व्वतः पातु कालिका ।

क्री० क्री० क्री० मे पातु शीघ्रं सर्व्वतो विभवं तथा ॥ २७ ॥

३ “झी० झी० झी० झी० झी०” ।

इति पञ्चाक्षरी विद्या कालिका जगदीश्वरी ।

पातु मे विभवं सर्वं दारपुत्रपरिच्छदम् ॥ २८ ॥

झी० झी० इराक्षरी विद्या सर्व्वतः पातु कालिका ।

सर्वार्द्रं पातु मे काली हूँकारी परमेश्वरी ॥ २९ ॥

झी० झी० झी० पातु मे नित्यं सम्पत्त्या सहितं मदा ।

झी० झी० मे काली सर्वार्द्रं झी० कुक्कुटं मुखमण्डलम् ॥ ३० ॥

१ एतत् कवचं कुतश्चित् पुस्तके नास्ति ।

२ “सावधानाच्च धारय” इत्यादि “सावधानावधारय” इति कश्चित् पुस्तके पाठः ।

३ “झी० झी० झी० झी० झी०” इति कश्चित् पुस्तके पाठः ।

कुरुकुला पातु ह्रीं ह्रीं स्वाधिष्ठानञ्च पङ्कजम् ।
 कालीविरोधिनी ह्रीं च स्वाधारं सर्वदा सम ॥ ३१ ॥
 ह्रीं कारी पातु मे नाभिं विप्रचित्ता महाबला ।
 ॐ उग्रा पातु हृत्पद्मं अनिशं मे यथातथा ॥ ३२ ॥
 ॐ उग्रोयप्रभादेवी पातु मां कालिका परा ।
 ह्रीं वलाका महामाया ह्रीं माता कालिका परा ॥ ३३ ॥
 ह्रीं मुद्रा हर्षदा नित्या पातु मे ह्यनिशं वपुः ।
 मिता पातु स्तनद्वन्द्वं ब्राह्मी नारायणी कटिम् ॥ ३४ ॥
 माहेश्वरी च चासुगुहा कौमारी चापराजिता ।
 ॐ उमा जगतां माता पातु मे विभवं मदा ॥ ३५ ॥
 इति ते कथितं देवि कवचं लोकमोहनम् ।
 गुह्याद् गुह्यतरं गुह्यं मारात्सारं परात्परम् ॥ ३६ ॥
 न देयं परशिष्याय भ्रष्टाय निन्दकाय च ।
 हरिभक्तिविहीनाय शिवभक्ताय चेश्वरि ॥ ३७ ॥
 इदं कवचमज्ञात्वा पूजयेद् यदि कालिकाम् ।
 तस्य पूजाजपफलं सर्वं हरति भैरवः ॥ ३८ ॥
 तिस्रस्य प्रपठेद् यस्तु स शिवो नातमंशयः ।
 चतुर्वर्गमयो भूत्वा विहरेत् क्षितिमण्डले ।
 इहलौके सुखं भुक्त्वा चान्ते मोक्षमवाप्नुयात् ॥ ३९ ॥

इति श्रीकालीविलासतन्त्रे देवीकामोक्तम्

नाम कवचं समाप्तम् ।

ॐ तत्सदित्यादि ।

इति श्रीकालीविलासतन्त्रे देवीदेव्यं समाप्तम्

पञ्चमः पटलः समाप्तः ।

अथ षष्ठः पटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

देवदेव महादेव संसारार्णवतारक ।

पृच्छामि ते कं महाभाग कृपया कथय प्रभो ॥ १ ॥

पञ्चतत्त्व^१ मकारस्य^२ युगभेदमते वद ।

टीक्षाकामञ्च देवेश कृपया वद साम्प्रतम् ॥ २ ॥

~ श्रीदेव उवाच ।

फाल्गुने सितपक्षे^३ या कृष्णाख्या पञ्चमी भवेत् ।

यदि भाग्यवशात् स्वातीशुक्लवारममन्विता ॥ ३ ॥

तत्र या क्रियते टीक्षा कीटिटीक्षाफलं लभेत् ।

अवणा ऋक्षमयुक्ता यदि भाग्यवशाद्भवेत् ॥ ४ ॥

चतुर्दशी शुक्लयुक्ता सा तिथिः सर्वदायिनी ।

बुधवारिण सहिता आर्द्रा ऋक्षममन्विता ॥ ५ ॥

शुक्ला च नवमी नित्या वरदा श्रीप्रदायिनी^४ ।

यत् प्रोक्तं^५ सर्व्वतन्त्रेषु अधुना कथयामि ते ॥ ६ ॥

शुक्लास्तानि च कालानि वर्ज्जयेत् सर्व्वकर्मसु ।

टीक्षोपनयने देवि वाधते न कदाचन ॥ ७ ॥

तद्दोषनाशनं देवि कथयामि शृणु प्रिये ।

ब्रह्मविद्यायाः अवरुणं तद्दोषनाशकारणम् ॥ ८ ॥

श्रीदेव उवाच ।

शृणु भावत्रयं देवि दिव्यवीरपशुक्रमात् ।

दिव्यय देववत्पायो वीरसौहत्यमानसः ॥ ९ ॥

पशुभावः सदा देवि शङ्खश्च शचिवत् सदा ।

सत्यत्वेतादिपर्य्यन्तं दिव्यभावविनिर्णयः ॥ १० ॥

१ 'मकारस्य' इति वाच्यं "मकारदेव" इति पाठः कश्चित् पुस्तके ।

२ अमितपक्षे, हे कालि इत्यर्थः अमित शनि पक्षे यस्याः तत्पञ्चमीधनम् ।
कालिकायाः शनिपक्षेऽप्युक्तत्वात् ।

३ 'श्रीप्रदायिनी' इति वाच्यं "प्रिदायिनी" इति पाठः कश्चित् पुस्तके ।

४ यप्रोक्तं इति पाठः एव साधुमन्त्रादि च यम् ।

मयं न रचयेद्भद्रे कलिकाले वरानने ।

पीत्वा पीत्वा पुनः पीत्वा पतित्वा च महीतले ।

उत्थाय च पुनः पीत्वा वचनं सत्य-सम्मतम् ॥ २५ ॥

इति श्रीकालीबिलासतन्त्रे षष्ठः पटलः समाप्तः ।

अथ सप्तमः पटलः ।

श्रीदेव उवाच ।

सम्बिदा भक्षणं देवि सम्यक् कलियुगे शृणु ।
शुक्लं रक्तं तथा पीतं कृष्णञ्च भक्तं मीरितम् ॥ १ ॥
शुक्लपुष्पं ब्राह्मणे च रक्तपुष्पञ्च क्षत्रिये ।
वैश्ये च पीतपुष्पं स्यात् शूद्रे कृष्णमितीरितम् ॥ २ ॥
कल्हिकाने च लोकानां यदि स्यात् साधन-सूत्रा ।
जिह्वाये निक्षिपेत् किञ्चिन्न बह्वि च भक्षयेत् ॥ ३ ॥
यदि जाल्यन्तरं भुङ्क्ते ब्रह्महत्यां लभेत्तटा ।
अथवा शृणु वक्ष्यामि शूद्राणां पाननिर्णयम् ॥ ४ ॥
नारिकेलोटकं कांस्थे तक्रञ्च शुद्धमंयुतम् ।
आर्द्रकं शुद्धमंयुक्तं, ताम्ब्रे मधुशुद्धं तथा ॥ ५ ॥
काञ्जिका शुद्धमंयुक्ता वामहस्ते शुद्धं ततः ।
मंशोध्ममूलमन्त्रेण कुशाग्रे वरवर्णिनि ॥ ६ ॥
निक्षिप्य मूलमुच्चार्य जिह्वाये मिदिटायिनी ।
जिह्वाये निक्षिपेदष्टदिनावधि च पार्ष्वति ॥ ७ ॥
सामस्यानन्तरं भद्रे निक्षिपेत् ब्राह्मणादिकम् ।
इति ते कथितं देवि दशविद्यासु मन्त्रतम् ॥ ८ ॥
गालग्रामशीलाचके पूजयेद् ब्राह्मणः सटा ।
पूजयेत् शिवलिङ्गे वा न यन्त्रे पूजयेत् कर्त्तौ ॥ ९ ॥
यन्त्रस्य लिखने पूजा नियतं विफला भवेत् ।
पूजकस्यापि तैजसि हरते योगिनी गणः ॥ १० ॥
पूजने शिवलिङ्गेषु शूद्राणां मन्त्रतं कर्त्तौ ।
शुभाशुभतरापूजा प्रकटा मिहिनाग्निनी ॥ ११ ॥

अन्तःशक्ता वह्निः शैवाः सभायां वैष्णवा मताः ।
 नानारूपधराः कौला विचरन्ति महीतले ॥ १२ ॥
 विष्टृत्य तुलसीमालां तिलकं हरिमन्दिरम् ।
 कथोपकथनं देवि श्रीहरगुणकोर्त्तनम् ॥ १३ ॥
 दृष्टमन्त्रे मनो दत्त्वा प्रजपेदनिशं मनुम् ।
 वैष्णवाचारमंयुक्तं दृष्टमन्त्रं मदाभ्यसेत् ॥ १४ ॥
 तदामिहो भवेन्मन्त्रो नात्रकार्या विचारणा ।
 सामान्यविधिना पूजा कलिकालेषु सम्मता ॥ १५ ॥
 सामान्यविधिना सर्व्वं शतनामानि सम्पठेत् ।
 न्यामश्च मातृकान्यासः कलिकालस्य सम्मतः ॥ १६ ॥
 मातृका न्याममात्रेण सर्व्वमिद्वीक्षरो भवेत् ।
 कृत्वा श्रीमातृकाजालं प्राणायामफलं लभेत् ॥ १७ ॥

इति श्रीकालीवियामतन्त्रं सतमः पटलः समाप्तः ।

अथाष्टमः पटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

कथ्यतां मे मन्त्रादेव प्राणायामविनिर्णयः ।

मनोजीवात्मना शुद्धिः प्राणायामाद्भवेद् यदि ॥ १ ॥

प्राणायामपरं किञ्चिद् ध्यानं नास्ति वरानने ।

प्राणपानौ समानश्च उदानोऽध्यान एव च ॥ २ ॥

नागः कूर्मोऽथ ककरो देवदत्तो धनञ्जयः ।

प्राणायामे च सर्वेषां विद्यामो जायते ध्रुवम् ॥ ३ ॥

प्राणायामत्रयं भद्रे उत्तमाधममध्यमम् ।

अधमाज्जायते स्वेदो मध्यमाद् गात्रकम्पनम् ॥ ४ ॥

उत्तमाश्च चितित्यागो जायते नात्रमंशयः ।

जायते मातृकाज्ञानात् प्राणायामत्रयं फलम् ॥ ५ ॥

इति ते कथितो देवि प्राणायामविनिर्णयः ।

ज्ञात्वा सिद्धीश्वरो लोको भवतीति विनिश्चयः ॥ ६ ॥

इति श्रीकालीविलासतन्त्रेऽष्टमः पटलः समाप्तः ।

अथ नवमः पटलः ।

श्रीतत्पुरुष उवाच ।

किं बह्वक्षया महेशानि गुरुभक्त्या न सिद्धयति ।
मद्भेत' स्तवमज्ञात्वा विफलं पूजनं जपः ॥ १ ॥
नाम मद्भेतकश्चैव गुरुमद्भेतकं तथा ।
मन्त्रमद्भेतकश्चैव कालमद्भेतकं तथा ॥ २ ॥
चारमद्भेतकश्चैव विना सिद्धिर्न जायते ।
तदुक्तं कुलतन्त्रे च मद्भेतमुत्तमं स्तवम् ॥ ३ ॥
पठित्वा परमेशानि चतुर्वर्गफलं लभेत् ।
त्रिमन्त्रं यः पठेत् स्तोत्रं मद्भेतमिदमुत्तमम् ॥ ४ ॥
स सिद्धः स महेशोऽपि अष्टैश्वर्यमयः सदा ।
स एव धन्यो यस्यार्थं महेशो व्यग्रमानसः ॥ ५ ॥
लक्षावर्त्तनमात्रेण पुरयर्थ्याफलं लभेत् ।
कलौ होमो महेशानि नास्ति नास्ति कदाचन ॥ ६ ॥
कलिकाले महेशानि शिवपूजाफलप्रदा ।
महस्त्रपूजनाद्देवि पुरयर्थ्याफलं लभेत् ॥ ७ ॥
एवं द्विदशमाहस्त्रं शिवतन्त्रमतं प्रिये ।
कृत्वा मिहीश्वरो देवि विहरत् क्षितिमण्डले ॥ ८ ॥
स एव पृथिवीपालो भूत्वा याति परत्र च ।
यः शिवः सैव दुर्गा स्यात् या दुर्गा शिव एव सः ॥ ९ ॥
यः शिवः कृष्ण एव स्यात् यः कृष्णः शिव एव सः ।
तत्र यः कुरुते भेदं स एव नावकी भवेत् ॥ १० ॥

इति श्रीकृष्णार्जुनसंवासे नवमः पटलः समाप्तः ।

अथ दशमः पटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

देवदेव भद्रादेव योगीन्द्र वृषभध्वज ।

अस्याः श्रीभुवनेश्वर्याः शतनाम वट प्रभो ॥ १ ॥

श्रीईशान उवाच ।

महस्त्रेण महेशानि कलिकाले न मिहति ।

शतनामः परं नाम कलौ नास्ति महेश्वरि ॥ २ ॥

अस्य श्रीभुवनेश्वरी शतनामस्तोत्रस्य शक्तिर्द्विपि

विराट्छन्दः श्रीभुवनेश्वरी देवता चतु-

र्वर्गमिदार्थं विनिर्गोपः ।

(ॐ) आद्या श्रीभुवनामया, भववन्धविमोहिनो ।

भगरूपा भगवती भेरुण्डा भाग्यशालिनो ॥ २ ॥

ईश्वरी ईश्वरानन्दा वन्दनीया विनामिनी ।

उमा ऊमा च उन्मत्ता इन्दिरा इन्द्रपूजिता ॥ ४ ॥

ऊर्ध्व-तजस्विनी ऊर्ध्व ऊर्ध्वा ऊर्ध्वरूपिणी ।

नन्दिनी नन्दमयिनी नन्दा नन्दकरूपिणी ॥ ५ ॥

नित्या च निष्कलङ्का च निर्मला मलनाशिनी ।

निरीहोष्णामिनी नत्या निर्मला नित्यनूतना ॥ ६ ॥

निशुभनाशिनी चैव तथा शुभविनाशिनी ।

शुक्तरूपा च शुक्लार्हा शाश्वती शुभवस्त्रभा ॥ ७ ॥

शिवारूपा शिवरूपा च शिवपूज्या शिवार्चिता ।

शिववादा च श्यामा च श्यामाङ्गी श्याममूर्त्तिका ॥ ८ ॥

शोभा च सुभगा चैव शोभना भुवनेश्वरी ।
 रक्ताङ्गी रक्तनयना रक्ताक्षी रक्तलोचना ॥ ८ ॥
 रिवती रुक्मिणी राधा रीट्ठी रामा रजोगुणा ।
 रम्या च रमणीया च रामक्रीडावती तथा ॥ १० ॥
 रामार्चिता रामपूज्या रङ्गिनी रामवत्सभा ।
 रक्ताक्षी रक्तहास्या च रुधिरा रुधिरप्रिया ॥ ११ ॥
 रक्ताङ्गमयी राज्ञो रमयुक्ता रसप्रिया ।
 रसमाला रसमयी तथा रमवती रतिः ॥ १२ ॥
 रूपमाला रूपवती रूपाङ्गटविभूषणा ।
 रिंगुका रिते रूपा च रसरूपा रमायया ॥ १३ ॥
 भागौरथी तथोद्यामा^१ वशिनी वेशरूपिणी ।
 रैवा च शाश्वती चैव मृदापारणा^२ पण्डिता ॥ १४ ॥
 शतनाम इदं देवि कथितं भक्तितस्तव ।
 शुद्धाद् शुद्ध्यतरं शुद्धं कलिकालस्य सङ्गतम् ॥ १५ ॥
 अष्टोत्तरशतं जप्त्वा दशधा वापि सुन्दरि ।
 पठित्वा फलमाप्नोति अयुतं वरवर्णिनि ॥ १६ ॥
 अयुतावर्त्तनाद्देवि चाश्वमेधफलं लभेत् ।
 गोमेधगतयज्ञानां फलमाप्नोति निश्चितम् ॥ १७ ॥
 प्रपठेद् यदि शुद्धात्मा स्वकीयमस्तीषु संरतः ।
 यामभागे स्तियं स्थाप्य धूपामोद सुगन्धितः ॥ १८ ॥
 ताम्बूल-पूरितमुखो यदि स्याज्जपतत्परः ।
 यद्यप्यदीक्षिता नारी दूरतः परिवर्जयेत् ॥ १९ ॥
 दीक्षिता-परनारीषु यदि मैथुनमाचरेत् ।
 न विन्दोः पातनं कार्यं कृते च ब्रह्महा भवेत् ॥ २० ॥

सौभाग्या सुवशामाध्वी सत्यामत्यस्वरूपिणी ।
 त्रिगुणात्रिगुणाराध्या त्रिवेदी त्रिगुणेश्वरी ॥ ११ ॥
 त्रिमूर्त्तिस्त्रिदशाराध्या त्रयीत्रिदिवसुन्दरी ।
 सुखदा सुमुखी सुभ्रुः सुवेशी वेशधारिणी ॥ १२ ॥
 आनन्दा नन्दिनी नन्दा परमानन्दरूपिणी ।
 ईश्वरी ईश्वराराध्या रक्तपद्मममप्रभा ॥ १३ ॥
 राकारिम्या रक्तदेहा रमणी ब्रह्ममोहिनी ।
 योगिनीनां स्वरूपा च ब्रह्माण्डजननी परा ॥ १४ ॥
 मामाक्षरात् समुद्धृत्य दशनाम इतीरितम् ।
 चन्दोऽस्य च प्रवक्ष्यामि शृणु पार्व्वति सारदे ॥ १५ ॥
 अस्य श्रीत्रिपुरसुन्दरी शतनामस्तोत्रस्य परं
 ब्रह्मऋषिः श्रीमहात्रिपुरसुन्दरी देवता-
 धर्मार्थ-काममोक्षेषु विनियोगः ।
 दशधा मन्त्रमुच्चार्य्य ततश्चन्दः पठेत्सुधीः ।
 ततः स्तोत्रं पठित्वा तु सर्व्वसिद्धीश्वरः कर्त्ता ॥ १६ ॥
 भवत्येव न सन्देहः त्रिसन्ध्यं कमलेक्षणे ।
 नक्षत्रवर्त्तनमात्रेण अष्टैश्वर्य्यमयो भवेत् ॥ १७ ॥
 मद्यञ्च मैथुनं भद्रे परयोनीं परित्यजेत् ।
 परयोनीं महेशानि रेतः पातञ्च वर्ज्जयेत् ॥ १८ ॥
 रेतः पातान्मद्यपानात् मिद्धिहानिः पदे पदे ॥ १९ ॥
 इति श्रीकालीविलास-तन्त्रे त्रिपुरसुन्दरी शतनाम श्लोकं समाप्तम् ।

ॐ तत्सदित्यादि ।

इति श्रीकालीविलास-तन्त्रे एकादशपटलः सः समाप्तः ।

अथ द्वादशपटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

गणु पार्वति वक्ष्यामि शतनाम शुभानि च ॥ १ ॥

अस्य श्रीशतनाम स्तोत्रस्य श्रीमदाश्वि ऋषि-

गायत्रीच्छन्दः श्रीतारादेवता चतु-

र्वर्गसिद्धये विनियोगः ।

अद्वैतरूपिणी आद्या असिता अणिमा तथा ।

अम्बिका चापरा चैव अपर्णा अलिनीति च ॥ २ ॥

अलम्बुया अधोरा च अक्रूरा घोररूपिणी ।

शोभा च सुखदा सत्या सदा सन्तोषकारिणी ॥ ३ ॥

सीमन्तिनी इडा चैव अलङ्ग पिङ्गला तथा ।

दलिताञ्जनसंकाशा तारिणी तरुणैक्षणा ॥ ४ ॥

तापसी तपनाराध्या तारा च तरलेक्षणा ।

तूरीया तीर्थरूपा च कारिणी रागरूपिणी ॥ ५ ॥

विष्णुशक्तिः सादाराध्या सर्वशक्तिः सदार्चिता ।

महेशशक्तिर्माहेशी नानामुणिगणार्चिता ॥ ६ ॥

रागिणी रेणुकारम्या रत्नपद्मदलेक्षणा ।

रामयक्ती रामपूज्या नित्या श्रीरामचर्चिता ॥ ७ ॥

रत्नरङ्गा रणाध्यक्षा रणधीरा रणाग्रणीः ।

क्ष्णवर्णा क्ष्णपूज्या क्ष्णशक्तिः करान्तिनी ॥ ८ ॥

धनुर्दरा च धानुष्की धन्या धर्मप्रदायिनी ।

कलुपद्मा पापहरा पापारिः पापनाशिनी ॥ ९ ॥

पापरूपा च निष्पापा अकलङ्का कलङ्किनी ।

कलङ्कनाशिनी काली कलिकल्पनाशिनी ॥ १० ॥

गङ्गा च यमुना चैव तथा गोदावरीति च ।

नर्मदा सिन्धुरूपा च कावेरी पुष्करा तथा ॥ ११ ॥

सुन्दरी भैरवी भक्ष्या मातङ्गी यमलामुखी ।

फैलासवासिनी नित्या कालरात्रिः कर्गलिका ॥ १२ ॥

काशीप्रयागरूपा च कौमारी कौपिकी तथा ।
 क्रोधरूपा च अक्रोधा खेला हिला हलाहला ॥ १३ ॥
 शतनाम च ते भक्त्या तारायाः परिकीर्तितम् ।
 अष्टोत्तरशतं जप्त्वा दशधावा वरानने ॥ १४ ॥
 ततः स्तुवं पठित्वा वै सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ।
 त्रिसन्ध्यं यः पठेन्नित्यं कलिकालस्य सम्मतम् ॥ १५ ॥
 अष्टसिद्धीश्वरो भूत्वा विहरेत् क्षितिमण्डले ।
 पूजाकाले निशीथे वा पठित्वा मुक्तिमाप्नुयात् ॥ १६ ॥

इति श्रीकालीबिनास-तन्त्रे श्रीतारा शतनाम-स्तोत्रं

समाप्तम् ।

ॐ तत्सदित्यादि ।

इति श्रीकालीबिनास-तन्त्रे षाडशपटल समाप्तः ।

अथ तयोद्दशमटलः ।

श्रीवामदेव उवाच ।

शृणुत्वं शतनामानि भैरव्याः प्राणवल्लभे ।

यस्याः प्रसादमात्रेण महासम्पद्भवेत् कलौ ॥ १ ॥

अस्य श्रीभैरवी शतनाम स्तोत्रस्य श्रीईश्वरकृपि

गायत्रीचक्रन्दः श्रीभैरवी शक्तिभैरवी देवता

धम्मार्थकाममोक्षार्थं विनियोगः ।

(ॐ ह्रीं) भैरवी भगिनी भद्रा भवानी भव चर्चिता ।

भुवना भुवनेशानि नानाभरणभूषिता ॥ २ ॥

भवेशी-भार्गवाराध्या भुवनानन्दकारिणी ।

भगिनी भागिनी भव्या भावनीया भयापहा ॥ ३ ॥

भोगेश्वरी भोगरूपा भवदुःखवियोगिनी ।

भयहारी भयहरा भव दुःखभयापहा ॥ ४ ॥

गौराङ्गी दीर्घनयना चतुर्वर्द्धधराश्रिका ।

सुकेशी दीर्घकेशी च कटाक्षी विशिखोज्ज्वला ॥ ५ ॥

रङ्गीरङ्गमयीरङ्गा देहानन्दमयी तथा ।

रङ्गणीया शिवाराध्या रङ्गलीला शिवार्चिता ॥ ६ ॥

रामपूज्या रणाचार्या रकारवर्णरूपिणी ।

रक्तधूलिपरिच्छिन्ना राक्षी रोगविनाशिनी ॥ ७ ॥

रौद्री रौद्रस्वरूपा च रुद्रमूर्त्तिरिणाग्रणीः ।

अरुणादित्यवर्णाभा रक्तपद्मदलेक्षणा ॥ ८ ॥

रुक्माङ्गदपरिच्छिन्ना रुक्ममालाविभूषिता ।

ब्रह्मपूज्या विष्णुपूज्या रुद्रपूज्या त्रयेश्वरी ॥ ९ ॥

मदार्चिता मदाराध्या महेश-पूजिता मही ।

मातामय्युगयो माला मानार्हा मानदायिनी ॥ १० ॥

वेदापी वेदसारा च बालार्कसदृशीति च ।

विधाता विफला वेद-रूपिणी विष्णुरूपिणी ॥ ११ ॥

वेदान्तरूपिणी विद्या तथा वैकुण्ठरूपिणी ।

ब्रह्मण्डरूपिणी रक्षा रूपिणी ब्रह्मरूपिणी ॥ १२ ॥

वसुदा सुमहावाला वेदरूपा विनोदिनी ।
 कालिका च धराधात्री रौद्री च विश्वरूपिणी ॥ १३ ॥
 विरूपाक्षी विशालाक्षी विशाला विषमा विधुः ।
 विद्यावती रसवती वलावलवती बभूः ॥ १४ ॥
 वैश्वानरीविशाखा च वेशदेवेश्वररूपिणी ।
 रञ्जनी रङ्गिणी रम्या रामा रासस्वरूपिणी ॥ १५ ॥
 रामा श्रीभारसोन्मत्ता रसरूपा रसप्रदा ।
 राधिका रामरूपा च राध्या रामार्ति नाशिनी ॥ १६ ॥
 शतनाम स्तोत्रमिदं यः पठेत् शिवमन्दिरे ।
 पठित्वा पाठयित्वा वा सर्वसौभाग्यं लभेत् ॥ १७ ॥
 त्रिमन्त्रं यः पठेन्नित्यं भक्त्या ह्रिवत्परावधि ।
 सर्वसिद्धीश्वरो भूत्वा गाणपत्यं लभेत्ततः ॥ १८ ॥

इति श्रीकालीविलास-तन्त्रे श्रीभैरवी-शतनाम स्तोत्रं समाप्तम् ।

ॐ तत्सदित्यादि ।

इति श्रीकालीविलास-तन्त्रे तयोदशपटलः समाप्तः ।

अथ चतुर्दशपटलः ।

श्रीदेव उवाच ।

प्रवक्ष्यामि सामान्यं कलिपूजनम् ।
यत्कृत्वा साधको याति दुर्लभं ब्रह्ममन्दिरम् ॥ १ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

पृच्छास्येकं महाभाग योगीन्द्रहृषभध्वज ।
कलौ लोका महाभाग लालमावृत्तिमंहताः ॥ २ ॥

श्रीशघोर उवाच ।

सामान्यं शृणु हे देवि पूजनं कलिदुर्लभम् ।
मूलाधारे स्मरेद्दिव्यं त्रिकोणं तैजसां निधिम् ॥ ३ ॥
नौचां स्थावरवृत्तन्वीं पीतां भास्वदनुत्तमाम् ।
त्रिकोणान्तर्गतां नित्यां बलया काररूपिणीम् ॥ ४ ॥
स ब्रह्मा स शिवः साक्षात् स शूरः परमोत्तमः ।
स एव विष्णुः स प्राणः स कालाग्निः स चन्द्रमाः ॥ ५ ॥
कलकुण्डलिनीं ध्यात्वा सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
महा महापातकेभ्यः पूतो भवति तत्क्षणात् ॥ ६ ॥
अष्टोत्तरशतं जप्त्वा दशधा वा जपेद् यदि ।
पूर्णपूजाफलं प्राप्य परं ब्रह्माधिगच्छति ॥ ७ ॥
गोशृङ्गे सूर्यपं देवि यावत्तिष्ठति निखलम् ।
चापपादात्समन्तेतीक्ष्णं यत्पुष्पमालादिभिर्यत् ॥ ८ ॥
स एव पूजकश्चोष्ठोद्वेगश्चैव फलं लभेत् ।
कटाक्षमात्रतो देवि स्वर्गमोक्षमवाप्नुयात् ॥ ९ ॥
इति ते कथिता पूजा कलौ श्रीनगनन्दिनि ।
परे च विष्णुमन्त्रे च दशविद्यासु संयुता ॥ १० ॥
जपकाले मनोः स्थानं कथं वास्या वरानने ।
कीटविद्युज्जलाकारं विन्दुमध्ये च भावना ॥ ११ ॥

विज्ञाय सप्तभगिनीः सच्चमः प्रजपेद् यदि ।

तदैव जायते सिद्धिर्गुरौ भक्तिर्भवेद् यदि ॥ १२ ॥

कामिनी क्रोधिनी चैव शोभिनी मोहिनी तथा ।

शाकिनी मदिनी चैव तथा मातृसूर्यरूपिणी ॥ १३ ॥

चमया सह चार्व्यङ्गि पूजनं कुर्यात्ततः ।

इति ते कथितं सर्वं गृह्णितां कलिसम्प्रतम् ॥ १४ ॥

इति श्रीकालीविलास-तन्त्रे चतुर्थः पटलः समाप्तः ।

अथ पञ्चदशपटलः ।

श्रोतत्पुरुष उवाच ।

अतःपरं प्रवक्ष्यामि मोहनं कलिमग्नतम् ।
तथा वशीकरं मन्त्रं कलिकालेष्टदं शुभम् ॥ १ ॥
गुह्याद् गुह्यतरं गुह्यं प्रकृताख्यान-मग्नतम् ।
संस्कृताख्यानं संयुक्तं यद्वशीकरणं शृणु ॥ २ ॥
“ॐ नमः फट् विकटं घोररूपिणि देवदत्ते स्वाहा” ।
मत्ताभिमन्त्रितं कृत्वा यन्नाम्ना भक्तयेधरः ॥ ३ ॥
यामं कृत्वा भक्तमन्त्रं शीघ्रं सिद्धिप्रदायकम् ।
स वश्यो जायते देवि शतदिनावधि ध्रुवम् ॥ ४ ॥
“ॐ वश्यत्वं वा राजत्वं वा स्वाहा” इति मन्त्रेण
सप्तधा मुखप्रोक्षणम् ।

प्रातःकाले च कृत्वा वै प्रत्यहं कमलानने ।
वश्याभवन्ति लोकाश्च यावज्जीवञ्च भूतले ॥ ५ ॥
“ॐ राजमुखि वश्यमुखि स्वाहा” इति मन्त्रेण

शृणु हे तैलेमोक्षणम् ।

संस्थाप्य मार्पणं तैलं वामहस्ते वरानने ।
अनामया त्रिधामन्त्रा पुनर्मूलं त्रिधापठेत् ॥ ६ ॥
लेपयेन्मुखकेशादीं शय्यायां नगनन्दिनि ।
तन्मन्त्रं शृणु चार्व्वङ्गि ब्रह्माण्डमोहनं परम् ॥ ७ ॥
ॐकारं पूर्व्वमुच्चार्य्य क्रौञ्चकारं तदनन्तरम् ।
यौञ्चकारञ्च ततो देवि इति मोहनमौरितम् ॥ ८ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

स्वाहा प्रणवसंयुक्तं शूद्रोमन्त्रं कथं जपेत् ॥ ९ ॥
श्रीदेव उवाच ।

तन्त्रोक्तं प्रणवं स्वाहा प्रगस्तं शूद्रजातिषु ।
अथवा प्रणवस्थाने दीर्घप्रणवमौरितम् ॥ १० ॥

यद्विजायाम्यने माया प्रगम्यता न च दूषिता ।
 इति ते कथितं भद्रे मोहनश्च यगीकरम् ॥ ११ ॥
 गौघमिहिप्रदां विद्यां अपभाषां शृणु मित्रे ॥ १२ ॥
 “मुखे रमे अमृत चक्षुर रमे, कामसोर् मोहने
 जगत्संसार मोह, मुदवट राजा श्रीराम
 ह्य, मिहिशुर् पा, श्रीरामेन आज्ञा ।
 चक्षुर् पिचलि, मुखे अप्. येना-
 करे मा वाप्” ।

अपभाषान्तरं वक्ष्ये मावधानावधारय ॥ १३ ॥
 “विपथ्या विपथेर्धूनि, ईश्वरीर नाम मातृधूनि,
 शिरे टिया वाज घरे याय पर पाय । दुष्ट-
 वनेर् कटे तापाये सारधूनि शिरे चरे,
 अमुक आमिया पायपर श्रीरामेन
 आज्ञा ।”

इति श्रीकान्तीविलामतन्त्रे पञ्चदशपटल्य समाप्तः ।

१ इतः परं एतत् पटलत्रयपर्यन्तं कश्चित् पुस्तकं नास्ति ।

अथ षोडशपटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

वगला गतनामानि कथ्यन्तां मे कृपानिधि ।

यन्नीतां अन्यतन्त्रेषु, अधुना कथय प्रभो ॥ १ ॥

श्रीईश्वर उवाच ।

अस्याः श्रीवगला देव्याः गतनाम स्तोत्रस्य

श्रीमदाशिवकृष्णिर्गायत्रीकृन्दः श्रीवगला-

मुखी देवता धर्मार्थकाममोक्षार्थ-

सिद्ध्यै विनियोगः ।

(ॐ) वशिनी वशपूज्या च वलिका वसुधा वसुः ।

वाग्वादिनीवयोरूपा बलाबलवती तथा ॥ २ ॥

विषमा विकटा वेधा विगला विमना विधिः ।

विद्या च वेदरूपा च बभ्या च वेशधारिणी ॥ ३ ॥

वेणी च विकटा वेश्या नानावेश परिच्छुदा ।

वयो रूपा च वृद्धा विकला वसुमतीति च ॥ ४ ॥

वगला वामनी देवी विष्णुपूज्या विनोदिनी ।

वैष्णवी गिष्ण माता च वाराही ब्राह्मणी वरा ॥ ५ ॥

वलावलवती बाला विधेय परिपूजिता ।

विगिष्टा ब्रह्मपूज्या च नानावेश विनोदिनी ॥ ६ ॥

वैकुण्ठरूपिणी ब्राह्मी विधिपूज्या विधुन्तुदा ।

वल्लभा वलरूपा च अशेष वलधारिणी ॥ ७ ॥

वेदज्ञा वेदमाता च विगल नयनोज्ज्वला ।

वेदमाता विमाता च वेदगर्भा विमोक्षणी ॥ ८ ॥

विरूपाक्षी वला बाली कृष्णविमलरूपिणी ।

वाराही च वलाका च वलिनो वर्णरूपिणी ॥ ९ ॥

गन्धिनी गन्धरूपा च गयागङ्गाप्रभा तथा ।

गोवर्द्धनी च गोविन्दपूजिता च गदाधरी ॥ १० ॥

गहना गुह्यरूपा च गोरूपा गोकुलेश्वरी ।
 गोलोकवामिनी चैव नित्या गोलोकरूपिणी ॥ ११ ॥
 गरिमा च गरिष्ठा नित्या गोवर्धनरूपिणी ।
 गङ्गाधरी च गोविन्दा गोविन्द-पूजिता गदा ॥ १२ ॥
 गहना गुह्यरूपा च तथैव गन्धरूपिणी ।
 गणगर्हा गानढागानरूपिणी गण मोहिनी ॥ १३ ॥
 नीलमाला मनोमत्ता ललजिह्वा ललाटिनी ।
 धानन्दरूपिणी आद्या आचार्य्य—स्वांशरूपिणी ॥ १४ ॥
 मूर्त्तिश्च मुख्यरूपा च महामोक्षप्रदायिनी ।
 खेलत् खञ्जनगामी च खेला खलखला तथा ॥ १५ ॥
 ईश्वरी ईश्वराराध्या अकारा ॐ स्वरूपिणी ।
 वर्णा च वगनासुख्याः शतनाम इतीरितम् ॥ १६ ॥
 अष्टोत्तरशतं नाम यः पठेन्नित्यमुत्तमम् ।
 सर्वमिद्रीश्वरो भूत्वा देवीपुत्री भवेत्तुल्यः ॥ १७ ॥
 तिस्रन्धं यः पठेन्नित्यं तस्य मिद्धिः प्रजायते ।
 नान्यथा फलभागीस्यात् कल्पकोटिशतैरपि ॥ १८ ॥
 इति श्रीकालीविलासतन्त्रे श्रीवगनासुख्या शतनामस्तोत्रं समाप्तम् ।

ॐ तत्सदित्यादि ।

इति श्रीकालीविलास तन्त्रे षोडशोऽध्यायः, समाप्तः ।

— — —

अथ सप्तदशपटलः ।

श्रीतामस उवाच ।

मातङ्गी शतनामानो-दानीं कलिमते शृणु ।

यस्य प्रसादा दीशोहं पार्ष्वति प्राणवन्नमे ॥ १ ॥

अस्य श्रीमातङ्गी शतनामस्तोत्रस्य श्रीकृष्ण ऋषि

गायत्रीछन्दः श्रीमातङ्गी देवता चतुर्वर्ग

सिद्धये विनियोगः ।

(ॐ) माधवी मथुरा मत्ता माननीया मदोदता ।

मान्या च मानदात्री च मनोया मानमोहिनी ॥ २ ॥

मथुरा माधवी मध्या मानसो मनमोहिनी ।

माधुरा मानयोग्या च मत्तमातङ्गासिनी ॥ ३ ॥

मेनका मानवी मेधा मदना मदनीत्तरा ।

मत्ता प्रमत्ता मदना मोदना मदनीद्विता ॥ ४ ॥

माननी मानयोग्या च मेखला मरमोहिनी ।

मनोरूपा उन्मनी च मायामेधामदोदता ॥ ५ ॥

निमेया निर्निमेया च मानगी मथुरा तथा ।

मदमत्ता मज्जामत्ता मानदा मधुसूदनी ॥ ६ ॥

मतिर्माता महालक्ष्मीर्नित्या मदनपौडिता ।

मेघविद्युत्प्रभाकाशा मेघानन्दप्रवर्दिनी ॥ ७ ॥

मदना मदरूपा च मुनिगुह्या मुनिमुता ।

अर्थरूपा महामेधा माया मत्ता स्वरूपिणी ॥ ८ ॥

सुकुन्दपूजिता मौनी मौनव्रतपरायणा ।

मेधा मेधावती मध्या मदना मदनातुरा ॥ ९ ॥

मानुषी च मनोरूपा महामोहस्वरूपिणी ।

तरणी तरुणी तारा तारिणी तरलैक्ष्णा ॥ १० ॥

तुरीया च तथा तुल्या तुल्या च तामसो त्रिभिः ।

तीर्थातीर्थमयी तीर्थ रूपिणी ताममान्तरा ॥ ११ ॥

तपस्या तापसी तापा तपना तुलना इति ।

गोलोकवामिनी गम्या गुणज्ञा गुणरूपिणी ॥ १२ ॥

गौरी च गोपिनी गौरा गानागानस्वरूपिणी !

गिरीशा गिरिशा गन्धा गमणा गमणेश्वरी ॥ १३ ॥

इंकाररूपिणी नित्या इंश्वरी इंश्वरप्रिया ।

मद्गृह्य इति ते देवि गतनाम इतीरितम् ॥ १४ ॥

त्रिमन्त्र्यं यः पठेन्नित्यं तस्य सिद्धिर्न संशयः ॥ १५ ॥

इति श्रीकान्धोविलास-तन्त्रे श्रीमातङ्गी गतनाम-स्तोत्रं समाप्तम् ।

ॐ तत्सुसदित्यादि ।

इति श्रीकान्धोविलास-तन्त्रे मन्त्रदशपटलः समाप्तः ।

अथाष्टादशपटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

देव देव महादेव संसारार्णवतारक ।

पृच्छाम्येकं महाभाग कृपया कथयप्रभो ॥ १ ॥

ध्यानञ्च कार्तिकेयस्य तथा-मन्त्रं जगत्पते ।

ध्यानञ्च विजया देव्या जया देव्या वदप्रभो ॥ २ ॥

मयूरवाहनं तस्य, गणेशस्य च भूप्रिकम् ।

शरत्कालीन मर्द्दिन्याः पूजनञ्च कथं प्रभो ॥ ३ ॥

कालिकायाः पुराणेषु तथा देवीमते प्रभो ।

पूजनं कार्तिका दीनां न च कुत्रापि मंशुतम् ॥ ४ ॥

श्रीमद्योजात उवाच ।

साधुष्टुष्टं सुराराध्ये धन्यासि सुखन्दिते ।

शृणु हे शारदीं पूजां कालितिलासम्भ्रताम् ॥ ५ ॥

शृणु ध्यानं प्रथमतः कार्तिकेयस्य मङ्गतम् ।

सुतम कनकप्रस्थं खड्गपत्तिधरं परम् ॥ ६ ॥

सोऽप्यीश मस्तकं देवं मयूरवरवाहनम् ।

ब्रह्माण्डाभ्यन्तरे वीरं विष्णु ब्रह्मशिवात्मकम् ॥ ७ ॥

ध्यात्वापाद्यादिकं दत्त्वा दशधा प्रजपेन्ननुम् ।

शृणुमन्त्रं प्रवक्ष्यामि कार्तिकस्य यथोचितम् ॥ ८ ॥

(ॐ) “गुहाय कार्तिकाय सेनापतये स्वाहा” ।

चतुर्दशचरो विद्या कार्तिकस्य हीतिरिता ॥ ९ ॥

प्रतिमायां हृदिस्थाने दत्त्वाङ्गुष्ठं सुलोचने ।

दशधामन्त्रमुच्चार्य प्राणन्यामस्तदा भवेत् ॥ १० ॥

जया ध्यानं प्रवक्ष्यामि चातिगुह्यं सुलोचने ।

तप्त काञ्चन मङ्गाशं द्विभुजां लोललोचनाम् ॥ ११ ॥

कटाक्षविशिखो पतां दिव्याम्बरपरिच्छदाम् ।

दिव्याभरणसंयुतां ध्यायेत्तां मिहिर्दायिनीम् ॥ १२ ॥

गौरी च गोपिनी गौरा गानागानस्वरूपिणी ।

गिरीशा गिरिशा गन्धा गगणा गगणेश्वरी ॥ १३ ॥

ईकाररूपिणी नित्या ईश्वरी ईश्वरप्रिया ।

मङ्गल्य इति ते देवि शतनाम इतीरितम् ॥ १४

तिसन्ध्यं यः पठेन्नित्यं तस्य सिद्धिर्न संशयः ॥ १५ ॥

इति श्रीकालीबिलास-तन्त्रे श्रीमातङ्गी शतनाम-स्तोत्रं समाप्तम् ।

ॐ तत्सदित्यादि ।

इति श्रीकालीबिलास-तन्त्रे सप्तदशपटल समाप्तः ।

अथाष्टादशपटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

देव देव महादेव संमाराणवतारक ।

पृच्छाम्येकं महाभाग कृपया कथयप्रभो ॥ १ ॥

ध्यानञ्च कार्तिकेयस्य तथा मन्त्रं जगत्पते ।

ध्यानञ्च विजया देव्या जया देव्या वदप्रभो ॥ २ ॥

मयूरवाहनं तस्य, गणेशस्य च मूर्षिकम् ।

शरत्कालीन मर्द्दिन्याः पूजनञ्च कथं प्रभो ॥ ३ ॥

कालिकायाः पुराणेषु तथा देवीमते प्रभो ।

पूजनं कार्तिका दीनां न च कुत्रापि मंश्रुतम् ॥ ४ ॥

श्रीसद्योजात उवाच ।

साधुष्टुष्टं सुरराधे धन्यासि सुरवन्दिते ।

शृणु हे शारदीं पूजां कालिविलासमम्रताम् ॥ ५ ॥

शृणु ध्यानं प्रथमतः कार्तिकेयस्य मङ्गतम् ।

सुतप्त कनकमख्यं खड्गपत्तिधरं परम् ॥ ६ ॥

सोष्णीश मस्तकं देवं मयूरवरवाहनम् ।

ब्रह्माण्डाभ्यन्तरे वीरं विष्णु ब्रह्मशिवात्मकम् ॥ ७ ॥

ध्यात्वापाद्यादिकं दत्त्वा दशधा प्रजपेन्ननुम् ।

शृणुमन्त्रं प्रवक्ष्यामि कार्तिकस्य यद्योचितम् ॥ ८ ॥

(ॐ) “गुहाय कार्तिकाय मेनापतये स्वाहा” ।

चतुर्दशाक्षरी विद्या कार्तिकस्य स्तीतिरिता ॥ ९ ॥

प्रतिमायां हृदिस्थाने दत्त्वाद्गुष्ठं सुलोचने ।

दशधामन्त्रमुच्चार्य प्राणन्यासस्तदा भवेत् ॥ १० ॥

जया ध्यानं प्रवक्ष्यामि चातिगुह्यं सुलोचने ।

तप्त काञ्चन महागां हिमज्जां लोमलोचनाम् ॥ ११ ॥

कटाक्षविशिखो पिता दिव्याम्बरपरिच्छिदात् ।

दिव्याभरणसंयुक्तां ध्यायेत्तां मिडिटायिनीम् ॥ १२ ॥

ध्यात्वा पाद्यादिकं दत्त्वा संपूज्यप्रजपेन्ननु ।

तन्मन्त्रं शृणु चार्घ्यं जपात् मिद्धीश्वरो यतः ॥ १३ ॥

“ह्रीं ह्रीं जयायै ह्रीं ह्रीं”

समाक्षरी महाविद्या जयायाः प्रकीर्तिता ।

मायादयं जयादेन्ता पुनर्मायादयं प्रिये ॥ १४ ॥

अधुना संप्रवक्ष्यामि विजया तनुमुत्तमम् ।

दन्तिताञ्जनमंकाशां दिभुजां खञ्जनेक्षणाम् ॥ १५ ॥

कटाक्षविशिखोद्दीप्तां अञ्जनान्वित लोचनाम् ।

दिव्याम्बरपरीधानां गानयन्त्र विभूषणाम् ॥ १६ ॥

ध्यायेत्तां विजयां नित्यां सर्व्वमिद्विप्रदायिनीम् ।

ध्यात्वा पाद्यादिकं दत्त्वा दशधा प्रजपेन्ननुम् ॥ १७ ॥

शृणु मन्त्रं प्रवक्ष्यामि महादेव्याः सुमिद्विदम् ।

“ऐं ह्रीं विजये ह्रीं ऐं”

समाक्षरी महाविद्या विजयायाः प्रकीर्तिता ।

विजया हृदयेऽङ्गुष्ठं दत्त्वा मन्त्रं जपेद् यद्वि ॥ १८ ॥

प्राणमिद्विस्तदा देवि जायते नात्रमंगयः ।

रक्षस्यं शृणु वक्ष्यामि मयूरस्य यथोचितम् ॥ १९ ॥

नानाचित्त विचित्राङ्गं गरुडाञ्जननं तव ।

चनन्तगक्तिसंयुक्तं बाला—हर्मच्छाणं ततः ॥ २० ॥

गरुडध्वं महाभाग सदात्वां प्रणमाम्यहम् ।

ध्यात्वा पाद्यादिकं दत्त्वा चैकधा मन्त्रमुच्यते ॥ २१ ॥

तन्मन्त्रं शृणु वक्ष्यामि मयूरस्य यथोचितम् ।

ह्रीं मं मयूराय ह्रीं

माया मं मयूरायेति पुनर्माया सुलोचने ॥ २२ ॥

सप्ताक्षरं महामन्त्रं हृदये प्रजपेद् यदि ।
 प्राणमिदित्तदा देवि भगूरस्य भवेद् ध्रुवम् ॥ २३ ॥
 अधुना संप्रवक्ष्यामि रहस्यं भूषिकस्य च ।
 वृषाकार महाकाय वृषरूप महाबल ॥ २४ ॥
 धर्मरूप वृषस्त्व' हि गंणेशस्य च वाहनम् ।
 नमस्करोम्यहन्वाग्वो पूजामिहिं प्रयच्छमे ॥ २५ ॥
 वृषाच्च जायते हरास्तुर्दुर्गतिन्त्रेषु सन्धतः ।
 अधुना संप्रवक्ष्यामि तन्मन्त्रञ्च यथोचितम् ॥ २६ ॥

ह्रीं मूं मूषिकाय ह्रीं

माया मूं मूषिकायेति पुनर्मायेति संजपेत् ।
 इति सप्ताक्षरी विद्या मूषिकस्य सुमन्मता ॥ २७ ॥
 ध्यात्वा पाद्यादिकं दत्त्वा क्षिपेत् पुष्पाञ्जनित्रयम् ।
 मूषिकहृदयेऽङ्गुष्ठं दत्त्वा मन्त्रं ममुच्चरेत् ॥ २८ ॥
 प्राणन्यामस्तदा देवि मूषिकस्य च सन्धतः ।
 अधुना संप्रवक्ष्यामि सिंहस्य च यथोचितम् ॥ २९ ॥
 सिंहस्त्व' हरिरूपोऽसि स्वयं विष्णुर्न संगयः ।
 पार्वत्या वाहनं त्व' हि अतस्त्वां पूजयाम्यहम् ॥ ३० ॥
 शृणु मन्त्रं प्रवक्ष्यामि सिंहस्य तन्त्रममृतम् ।
 मायाद्वयं ततः सिंहायेति महाबलाय च ॥ ३१ ॥
 पुनर्माया द्वयं देवि सिंहमन्त्रः प्रकीर्तितः ।

“ह्रीं ह्रीं सिंहाय महाबलाय ह्रीं ह्रीं”

एषा विद्या महादेवि सिंहस्य हादशाक्षरी ॥ ३२ ॥
 अङ्गुष्ठं हृदये दत्त्वा सिंहस्य नगनन्दिनि ।
 एकधा मन्त्रमुच्चार्यप्राणमिदित्त जायते ॥ ३३ ॥
 ध्यात्वा पाद्यादिकं दत्त्वा क्षेत्रकधा मन्त्रमुच्चरेत् ।
 इति ते कथितं देवि सिंह पूजा विधानकम् ॥ ३४ ॥

अथोनविंशपटलः ।

अधुना संप्रवक्ष्यामि महिषस्य च पूजनम् ।
 महिषस्त्व' महावीर शिवरूपः सदाशिवः ॥ १ ॥
 अतस्त्वां पूजयिष्यामि तमस्वमहिषासुर ।
 ध्यात्वा पाद्यादिकं दत्त्वा होत्रकथां प्रजपेन्मनुम् ॥ २ ॥
 तन्मन्त्रं शृणु देवेशि स्मरणान्मुक्तिदायकम् ।
 ह्रींॐ ह्रींॐ हं महिषायेति हं ह्रींॐ ह्रींॐ च ततःपरम् ॥ ३ ॥
 “ह्रींॐ ह्रींॐ हं महिषाय हं ह्रींॐ ह्रींॐ”

एषादशाक्षरी विद्या भक्त्या ते परिकीर्तिता ।
 महिषहृदयेऽङ्गुष्ठं दत्त्वा मन्त्रं जपेत् सकृत् ॥ ४ ॥
 प्राणन्यासो महिषस्य सहसा जायते ध्रुवम् ।
 जया वामे स्थिता नित्यं विजया दक्षिणे तथा ॥ ५ ॥
 वामे च कार्तिको देवो दत्ते गणपतिस्तथा ।
 ततो लम्बीदरं स्थूलं गजवक्त्रं सुमोचनम् ॥ ६ ॥
 सर्वदेवमयं देवं पार्ष्णीती—नन्दनं भजे ।
 ध्यात्वा पाद्यादिकं दत्त्वा होत्रकथां मन्त्रमुच्चेत् ॥ ७ ॥
 तन्मन्त्रं शृणु वक्ष्यामि स्मरणान्मोक्षमाप्नुयात् ।
 ह्रींॐ गं गणपतये गं ह्रींॐ

मायां वर्णयतीयञ्च नादविन्दुसमन्वितम् ॥ ८ ॥
 तथा गणपतिं डेऽन्तं विलोसेन पुनर्द्वयम् ।
 एषा नवाक्षरी विद्या गणनाथेषु मन्मता । ९ ॥
 गणेश हृदयेऽङ्गुष्ठं दत्त्वा मन्त्रं जपेद् यदि ।
 प्राण न्यासो भवेद्देवि गणेशस्य च नान्यथा ॥ १० ॥

इति श्रीकान्हीविनायकने ऊतविंशपटल मन्त्रम् ।

अथ विंशतिपटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

लक्ष्मी सरस्वती पूजा कृपया कथ्यतां मयि ।

श्रीवामदेव उवाच ।

या विद्या^१ प्रकृतिर्लक्ष्मीर्दुर्गाया दक्षिणे स्थिता ॥ १ ॥

तां तप्तकाञ्चनाभासां द्विभुजां लोललोचनाम् ।

कटाक्षविशिखोद्गीतां अञ्जनाञ्जित लोचनाम् ॥ २ ॥

शुक्लाम्बरपरीधानां सिन्दूर तिलकोज्जलाम् ।

शुक्लपद्मासनगतां—ध्यायेन्नारायण प्रियाम् ॥ ३ ॥

ध्यात्वापाद्यादिकं दत्त्वा दशधा प्रजपेन्मनुम् ।

तन्मन्त्रं शृणुवद्भ्यामि सर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥ ४ ॥

“क्री० क्री० कमलवासिन्यै क्री० क्री० ।”

क्री० क्री० कमलवासिन्यै गणेशजननि ! ततः ।

पुनः कामं तथामायां लक्ष्मीदेव्या दशाक्षरी ॥ ५ ॥

इयं दशाक्षरी विद्या ह्येकधा जपमावतः ।

प्राण न्यासोभवेत्तस्या अङ्गुष्ठेन च सुन्दरि ॥ ६ ॥

अधुना संप्रवक्ष्यामि मारदा—पूजनं शृणु ।

शङ्खेन्दु कुन्दसं काशां द्विभुजाक्षदलेक्षणाम्^२ ॥ ७ ॥

कटाक्षेण च मोद्गीतां^३ अञ्जनाञ्जितलोचनाम् ।

सिन्दूर तिलकोद्गीतां दिव्याम्बरपरिच्छदाम् ॥ ८ ॥

दिव्याभरणं शोभायुक्तं वाक्चरुपां सरस्वतीम्^४ ।

क्री० ऐ० सरस्वत्यै क्री० ऐ०

एषा चाष्टाक्षरी विद्या जपात् सिद्धिप्रदायिका ॥ ९ ॥

१ विद्या इत्यत्र विद्या इति धातोरन्तम् ।

२ द्विभुजाक्षदलेक्षणा इत्यत्र द्विभुजां पद्मदलेक्षणा इति हन्दीहीनः पाठः कश्चित् पुस्तके ।
शामी पद्मदलेक्षणा इति कर्मधारयः । साहस्योमित्यर्थः ।

३ कटाक्षेण च मोद्गीता इत्यत्र कटाक्षविशिखोद्गीता इति पाठान्तरम् ।

४ वाक्चरुपां सरस्वती इत्यत्र वाक्चरुपाञ्च सरस्वती इति पाठान्तरम् ।

अङ्गुष्ठं हृदये दत्त्वा ह्येकधा प्रजपेद् यदि ।
 प्राणन्यामस्तदा देवि जायते नात्रमंशयः ॥ १० ॥
 शिवतन्त्रमतं देवि भक्तितः पूजयेत् शिवम् ।
 शृणु ध्यानं प्रवक्ष्यामि ब्रह्मणः पूजनं तथा ॥ ११ ॥
 अरुणादित्यसंकाशं चतुर्वक्त्रं चतुर्भुजम् ।
 चतुर्वेदमयं देवं धर्मकामार्थमोत्तमम् ॥ १२ ॥
 ध्यात्वा पाद्यादिकं दत्त्वा दशधा प्रजपेन्मनुम् ॥ १३ ॥
 क्री० कं ब्रह्मणिकं क्री०

क्री० कं आदौ ब्रह्मणिकं ततः क्री० पुनरुच्चरेत् ।
 इमं समाक्षरं देवि दशधा प्रजपेद् मतुम् ॥ १४ ॥
 विधायपूर्ववद्देवि ब्रह्मपूजां समापयेत् ।
 इति ते ब्रह्मणः पूजा कथिता भुविदुर्लभा ॥ १५ ॥
 सावित्री पूजनं भद्रे शृणुत्व कथयामितं ।
 क्री० मां सावित्रीमां क्री०

समाक्षरमिदं भक्तं शृणु ध्यानं वदामितं ॥ १६ ॥
 प्रतप्त काञ्चनाभासां द्विभुजां लोललोचनाम् ।
 दिव्याभरणं शोभायुक्तं दिव्याम्बरपरिच्छदाम् ॥ १७ ॥
 मन्दूरतिलकोद्गीमां भञ्जनाञ्चितलोचनाम् ।
 ध्यात्वापाद्यादिकं दत्त्वा तां देवीं परिपूजयेत् ॥ १८ ॥
 गणेशं कार्तिकस्यापि मयूरभूपिकस्य च ।
 जयाया विजया देव्याः सरस्वत्यास्तथैव च ॥ १९ ॥
 कमलायास्तथा पूजा शिवस्य ब्रह्मणस्तथा ।
 सावित्री पूजनं कृत्वा स च सिद्धीश्वरो भवेत् ॥ २० ॥
 नवमिह्रम्बिका पूजां कृत्वा पूजाफलं लभेत् ।
 तदा दशभुजा-पूजा समस्त फलदायिका ॥ २१ ॥
 अन्यथा विफला पूजा कदाचिन्नेफलप्रदा ।
 आदौ दशभुजा-पूजा घटस्थापनपूर्वकम् ॥ २२ ॥

१ “समाक्षरमिदं भक्तं शृणु ध्यानं वदामितं” इत्यत्र ‘ततः, समाक्षरमिदं शृणु, देवि वदामितं’
 पाठान्तरम् ।

२ ‘शोभायुक्तं’ इत्यत्र ‘भूषणयुक्तं’ इति पाठान्तरम् ।

पञ्चदेवं प्रपूज्यादौ पञ्चान्महिषमर्दिनीं ।
ततस्तु कार्तिकादीनां पूजाञ्च यत्नतश्चरेत् ॥ २३ ॥
ततस्तु पत्रिका पूजा देवीपुराण सम्मता ।
मारात्सारं महेशानि चतुर्वर्णेषु सम्मतम् ॥ २४ ॥
इन्द्रवीजं मसुद्धृत्य कामकर्णममन्वितम् ।

ह्रीं दुर्गे दुर्गे रक्षणि स्वाहा

(ह्रीं) दुर्गे दुर्गे रक्षणीति वज्रिजायावधिर्भूतः । १५ ।

एषा दशाक्षरी विद्या कथिता भक्तिस्तव ॥
विद्या विद्या सुचासीना सुन्दर्यर्द्धेन्दुमंयुता । २६ ।
विद्या पुनः ममासीना सुन्दरी महिषायणीः ॥
हरिता-सुरमंविशा' स्मृता गङ्गारमंयुता । २७ ।
वज्रिजायान्तविद्यां वै शृणु देवि पङ्कजरीम् ।
माया वीजं मसुद्धृत्य दुर्गां हेन्तां मसुद्धरेत् २८ ।

(ह्रीं) दुर्गायै स्वाहा)

मन्त्रवीजमसुद्धरे वज्रिजायावधिर्भूतः ॥
गन्धिनी च सुरामीना कामपूज्याममायुक्ता । २९ ॥
स्वाहान्ताष्टाक्षरी विद्या कथिता शृणुमादरात् ।
विद्यावत्याशु आसिना सुन्दरी महिषामना ॥ ३० ॥
अर्द्धविन्दुममायुक्ता दुर्गा मन्त्रोधनद्वयम् ।
रक्षमे च ततश्चोक्ता कामवीजं ततः परम् ॥ ३१ ॥
आद्यवीजान्तरं ह्रेषा कथिता च दशाक्षरी ।
मायया पृष्टितं दुर्गा मन्त्रोधनपदं प्रिये ॥
चतुर्वर्णा महाविद्या कथिता शुद्धजातिषु ।
इति ते कथिता पूजा कालीपुराणसम्मता ॥ ३३ ॥

१ इति निरु चतुरोमहिसामर. तत्र संवेग स्थितिर्भयाः सा. सिद्धे महिषामुरे च संस्थिता ।
इत्यर्थः ।

२ "मणुर्देवि पङ्कजरी" इत्यत्र मणु पङ्कजरी" मन्त्रा" इति पाठान्तरं तत्र पञ्च' शब्दस्य पञ्चमन्त्रवत्
चरणात्ता भेदा ।

तीक्ष्णवाणं तथा शक्तिं हस्तमञ्जुं च दक्षिणे ।
 मारात्मारतरा पूजा सर्व्वपूजाफलप्रदा । ३४ ।
 ब्रह्मपूज्या विष्णुपूज्या शिवपूज्या च सर्व्वदा ॥
 यदि नोपजयेद्देवीं गारदीं सिंहवाहिनीम् । ३५ ।
 मन्वत्समरक्षता पूजा सर्व्वसा विफला भवेत् ॥
 इति ते कथिता पूजा गारदी मोक्षमाप्नुयात् । ३६ ।

इति श्रीकालीविलास-तन्त्रे विंशतिपटल समाप्तः.

अथ एकविंशतिपटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

श्रुतं महिषमर्द्दिन्याः पूजनं कलिसम्मतम् ।
कालिकादिपुराणोक्तं सर्वसिद्धिप्रदं शुभम् ॥ १ ॥
श्रुतञ्च सर्वं योगीन्द्र ध्यानं मन्त्रं दशाक्षरम् ।
दशभुजमयीं दुर्गां दलितोज्जन सन्निभाम् ॥ २ ॥
कालिकां परमां दिव्यां श्रीकृष्णक्रीडमंस्थिताम् ।
कथयस्वदया नाथ योगध्यानप्रदप्रभो ॥ ३ ॥

श्रीभग्वोर उवाच ।

प्रतप्तकाञ्चनप्रस्थमर्द्दिन्या मन्त्रनिर्णयम् ।
कथयामिवरारोहे शृणु प्राणप्रिये मम ॥ ४ ॥
त्रिशूलञ्च तथा खड्गं चक्रञ्च वरवर्णिनि ।
सव्योपरि त्रिशूलञ्च तदधः खड्गमुत्तमम् ॥ ५ ॥
चक्रञ्च तदधो भद्रे बाणञ्च तदधः क्रमात् ।
तदधश्चक्षुःपाङ्क्तिं सर्वशक्तिममन्वितम् ॥ ६ ॥
शक्तिरूपं महास्त्रञ्च दर्शनात् पापनाशनम् ।
हस्तयूयेषु वामेषु शृणु चास्त्रस्य निर्णयम् ॥ ७ ॥
खेटकमूर्ध्वहस्ते च चापञ्च तदधः क्रमात् ।
अद्भुतं पाशसंयुक्तं तदधो वरवर्णिनि ॥ ८ ॥
तदधश्च तथाघण्टां तदधः परशुं शृणु ।
प्रतप्तकनकप्रस्थमर्द्दिन्यास्तत्रनिर्णयम् ॥ ९ ॥
दलितोज्जनसङ्काशां मर्द्दिन्याः शृणु निर्णयम् ।
ऊर्ध्वहस्तेस्थितां शक्तिं तदधोबाण निर्णयम् ॥ १० ॥
तदधः संस्थितं चक्रं खड्गञ्च तदधः क्रमात् ।
सव्योपरिस्थितं नित्यं त्रिशूलं परमाद्भुतम् ॥ ११ ॥
अधुना शृणु देवेशि मावधानावधारय ।

१ “कलाम्” इत्यथ “श्रुतं” इति पाठान्तरम् ।

२ “तदधो” इत्यथ “तदधः” इति पाठान्तरम् ।

शब्दस्य पाततो घण्टा गन्धाद्यैः परिपूजिता ॥ १२ ॥
 तदधः संस्थितं नित्यं अद्भुतं उन्नतौमयम् ।
 तदधः संस्थितं पाशं मिहिस्तुत परिक्षुदम् ॥ १३ ॥
 चापञ्च तदधो देवि तदधः खेटकं परम् ।
 इति ते कथितं सर्वं जम्बुभारतमन्त्रतम् ॥ १४ ॥
 विपरीतं यतश्चायं अन्यवर्षस्य मन्त्रतम् ।
 कामवीजं त्रिशूलञ्च खट्वं मायां तथैव च ॥ १५ ॥
 चक्रं कूर्चं महेशानि वाणं वाग्भवमीरितम् ।
 शक्त्यस्त्रञ्च त्रियार्वीजं वामहस्तेवदामितं ॥ १६ ॥
 खेटकं मान्मथं वीजं चापमद्भुतमीरितम् ।
 अद्भुतञ्च तथापाशं कन्दर्पराजमीरितम् ॥ १७ ॥
 याघण्टा चञ्चला लाङ्घि मिहिस्तुतस्वरूपिणी ।
 नित्याश्रीकमलावीजरूपिणी सिद्धिदायिनी ॥ १८ ॥
 परशुञ्च तथा देवि माकरध्वजमीरितम् ।
 विपरीतमतं देवि भक्त्याते परिकीर्तितम् ॥ १९ ॥
 अथान्यत्संप्रवक्ष्यामिगिरिशे नगनन्दिनि ।
 वामबाहोरूर्ध्वदिशि त्रिशूलं त्रिगुणात्मकम् ॥ २० ॥
 तदधश्च तथा खट्वं चक्रञ्च तदधः क्रमात् ।
 तदधस्तीक्ष्णवाणञ्च शक्तिञ्च तदधः क्रमात् ॥ २१ ॥
 दक्षबाहोरूर्ध्वभागे खेटकं दीप्यते प्रिये ।
 तदधः पूर्णं चापञ्च तदधः पाशमद्भुतम् ॥ २२ ॥
 तदधश्च तथा घण्टां परशुं परमाद्भुतम् ।
 विपरीतमिदं प्रोक्तं भक्त्याते नगनन्दिनी ॥ २३ ॥
 अतःपरं प्रवक्ष्यामि विपरीतं यथोचितम् ।
 यस्य विज्ञानमात्रेण शिवतुल्यो भवेन्नरः ॥ २४ ॥
 वामबाहोरूर्ध्वभागे शक्तिं परमशीभनाम् ।
 तदधस्तीक्ष्णवाणञ्च तदधश्चक्रमैव च ॥ २५ ॥

१ "मिहिदायिनी" इत्यतः "भीमदायिनी" इति पाठान्तरम् ।

२ "दिशे" इत्यतः "भागे" इति पाठान्तरम् ।

३ "यस्य" इत्यतः "यस्य" इति पाठान्तरम् ।

सुचारुदशनां नित्यां पीनोन्नतपयोधराम् ।
 विभङ्गस्थानमस्थानां महिषासुरमर्द्दिनीम् ॥ २६ ॥
 मृणालायतनस्पर्शां दशबाहुममन्विताम् ।
 त्रिशूलं दक्षिणेध्येयं खड्गं चक्रमधःक्रमात् ॥ २६ ॥
 तीक्ष्णवाणंतथाशक्तिं बाहुजङ्घेपुविभ्रतीम् ।
 खेटकं पूर्णचापञ्च पाशमङ्कुशमुद्धृताम् ॥ २७ ॥
 घण्टां वापरशुं वायिदामतः सन्निवेशयेत् ।
 रक्तचन्दनसिक्ताङ्गीं रक्तमाख्यपरिच्छृताम् ॥ २८ ॥
 भिन्नस्थां परमेशानो ब्रह्मविष्णुशिवार्चिताम् ।
 प्रेतस्थाञ्च महाभायां रक्तपद्मासनस्थितां ॥ २८ ॥
 भिन्नस्थाञ्च तथा दुर्गां ध्यायेत् परममोक्षदाम् ।
 शिवः प्रेतो महादेवो ब्रह्मा लोहितपद्मजः ॥ ३० ॥
 विष्णुः सिंह इति ख्यातः वाहनानिमहौजसः ।
 स्वमूर्त्योर्वाहनं नैव तेषां देवि प्रयुज्यते ॥ ३१ ॥
 तत्तन्मूर्त्यन्तरं कृत्वा वाहनत्वं गतास्त्रयः ।
 शिवप्रेते कदाचित्सा कदाचिद्रक्तपद्मजे ॥ ३२ ॥
 कदाचित् केशरिपृष्ठे वसते परमेश्वरि ।
 कामकाले शिवप्रेते वसते सिंहवाहिनी ॥ ३३ ॥
 अस्यामहिषमर्द्दिन्याः प्रियं सखीगणं शृणु ॥ ३४ ॥

इति श्रीकालीविलाम-तन्त्रे एकविंशतिपटलः समाप्तः ।

अथ द्वाविंशपटलः ।

श्रीतत्पुरुष उवाच ।

चण्डां चण्डवतीं विद्यां चामुण्डां चण्डनायिकाम् ।
उग्रचण्डां प्रचण्डाञ्च चण्डोयां चण्डनामिकां ॥ १ ॥
शक्तिभिर्वेष्टिता माभिर्विजयां सिंहावाहिनीं ।
शृणुमन्त्रं प्रवक्ष्यामिमर्द्दिन्या मोक्षदायकम् ॥ २ ॥
मायावीजं समुद्धृत्य दुर्गेदुर्गे पदं ततः ।
ततोश्चपदं भद्रे तदन्ते वज्रिवल्लभा ॥ ३ ॥
नातः परतरं मन्त्रं लब्धं तन्त्रे सुलोचने ।
दशाक्षरं महामन्त्रं चोद्धृत्य निगदामिते ॥ ४ ॥
मायावीजं समुद्धृत्य ततोदुर्गेपदं प्रिये ।
वज्रिजाया तदन्ते च सर्वसिद्धिप्रदामता ॥ ५ ॥
मायावीजं समुद्धृत्य दुर्गायै तदनन्तरम् ।
वज्रिजायां परं दत्त्वा एकधा प्रजपेद्यदि ॥ ६ ॥
कोटि वंशान् समादाय वैकुण्ठं स च गच्छति ।
दुर्गे दुर्गे तथाचोक्ता वज्रिजाया ततःपरम् ॥ ७ ॥
एषाविद्या महाविद्या चतुर्वर्ग फलप्रदा ।
मायावीजं समुद्धृत्य तथान्ते वज्रिवल्लभा ॥ ८ ॥
एषातेजश्चरीविद्या मर्द्दिन्यादोषवर्जिता ।
त्वं दुर्गे त्र्यक्षरं मन्त्रं चतुर्वर्ग प्रदायकम् ॥ ९ ॥
ह्रीं दुर्गे रक्षणि पदं नमस्कृत्य ततः ।
मायावीजं समुद्धृत्य वज्रिजाया परं तथा ॥ १० ॥
चतुर्दशाक्षरीविद्या सर्वदोषविवर्जिता ।
ह्रीं दुर्गे त्र्यक्षरं मन्त्रं चतुर्वर्गप्रदायकम् ॥ ११ ॥

१ "वाङ्मयी" इत्यथ "मर्द्दिनी" इति पाठान्तरम् ।

२ "मन्त्रं तन्त्रे" इत्यथ "मन्त्रतन्त्रे" इति पाठान्तरम् ।

३ "तथान्ते" इत्यथ "तदन्ते" इति पाठान्तरम् ।

दुर्गापञ्चाक्षरं मन्त्रं ब्रह्मोपेन्द्रादिपूजितम् ।
 त्वं दुर्गेरक्षणिपदं जपात् सिद्धिप्रदायकम् ॥ १२ ॥
 ह्रीं दुर्गेरक्षणिहन्त्रं नम इत्यक्षरं ततः ।
 मायावीजं समुद्धृत्य वह्निजायापरेततः ॥ १३ ॥
 चतुर्दशाक्षरोविद्या सर्व्वदोषविवर्जिता ।
 आद्यन्ते प्रणवं माया यदिस्याद्वरवर्णिनि ॥ १४ ॥
 तदेषा षोडशोविद्या सर्व्वकामफलप्रदा ।
 षोडशी मन्त्रविज्ञानं विना शौनगनन्दिनि ॥ १५ ॥
 यत्किञ्चित् क्रियते कर्म निष्फलं पूजनादिकं ।
 तस्मादवश्यं ज्ञातव्यं मर्हिन्धाः षोडशाक्षरं ॥ १६ ॥
 यन्मोक्षं सर्व्वतन्त्रेषु अधुना कथयामि ते ।

हास्त्राणिक्षरगेंदुगेंदु ह्रीं ॥

दशाक्षर मिदं मोक्षं विपरीतं विलोमकं ॥ १७ ॥
 विपरीत परिज्ञानात् शीघ्रसिद्धिः प्रजायते ।
 अज्ञानाद्विपरीतस्य न सिद्धिर्जायते कलौ ॥ १८ ॥
 एवं सर्व्वत्र बोद्धव्यं दशविद्यासुसुन्दरि ।
 शौकण्यकोटि मन्त्रेषु शिवमन्त्रे तथैव च ॥ १९ ॥
 प्रकृतज्ञातुलोमञ्च विपरीतं विलोमकं ।
 मतान्तरं विपरीतं शृणुत्वं प्राणवल्लभे ॥ २० ॥
 (ॐ ह्रीं हास्त्राणिक्षरगेंदुगेंदु ह्रीं ॐ)
 त्रयोदशाक्षरं मन्त्रं, विपरीतमिदं मतं ।
 (ॐ ह्रीं ह्रीं हास्त्रागेंदुगेंदुणिक्षरसु ह्रीं-ह्रीं ॐ)
 विपरीतमिदं मन्त्रं दुर्गायाः षोडशक्षरं ॥ २१ ॥
 गेंदुःत्रिष्वक्षरं मन्त्रं सर्व्वकामफलप्रदं ।

“गेंदुगेंदुः”

इति पञ्चाक्षरं मन्त्रं सर्व्वतन्त्रसुगोपितं ॥ २२ ॥
 यत्रयत्रविनिर्दिष्टं तत्रैव परिकल्पते ।
 मतान्तरं विपरीतं शृणुस्व प्राणप्रसभे ॥ २३ ॥

चपलाबुद्धिसंयुक्ता बुद्धिसिद्धिस्तयैव च ।
 अणिमाशगिमा प्रोक्ता चन्द्रविन्दु ममन्विता ॥ २४ ॥
 कथितंति मया देवि सर्व्वमिदं प्रदा मता ।
 प्रयोगश्चास्य वच्चासि सावधानावधारय ॥ २५ ॥

(इत्युक्तं)

एवं सर्व्वत्र बोद्धव्यं प्रतिवीजेषु सुन्दरि ।
 प्रथमं दशधा जप्त्वा ततो वीजं समुच्चरत् ॥ २६ ॥
 शृणु स्वैकाक्षरं मन्त्रं त्रिविधं नगनन्दिनि ।
 चपलासुसमाशीनावुद्धिः पद्मदन्तेक्षणा ॥ २७ ॥
 अणिमा सुमुखी प्रोक्ता चन्द्रविन्दुममन्विता ।
 एकाक्षरी मया प्रोक्ता शृणु देवि वदामि ते ॥ २८ ॥
 वक्ष्यामीत्युक्त्वा सुरासीना सुन्दरी महिमाशुणा ।
 चन्द्रविन्दात्मिका नित्यादुर्गावीजमितीरितम् ॥ २९ ॥
 चपला च ततो देवि चन्द्रविन्दु ममन्विता ।
 त्रिविधा कथिता विद्या एकाक्षरी च मोक्षदा ॥ ३० ॥

श्रीदेव्युवाच ।

चपला च कथं जप्त्वा भोक्तुः स्याददमे प्रभो^१ ।
 तमोगुणा च चपला सर्व्वमंहारकारिणी ॥ ३१ ॥
 तस्याशोच्चारणादेव कथं मोक्षमवाप्नुयात् ॥ ३२ ॥

श्रीतत्पुरुष उवाच ।

देवित्वमतिधन्यामि सुन्दरि प्राणवक्ष्मणे ।
 त्रिकोण कुण्डलीमात्रा नित्याशीमकृतिः परा ॥ ३३ ॥
 मातामरस्वती मातात् शरच्चन्द्रगतप्रभा ।
 वामरेखा भवेद्ब्रह्म तरुणाक्षिममन्विता ॥ ३४ ॥
 दक्षरेखा विष्णुरूपा शरच्चन्द्र गतप्रभा ।
 अधोरेखा रुद्ररूपा दलिताञ्जन मन्त्रिभा ॥ ३५ ॥

१ 'सावधानावधारय' इत्यत्र 'सावधानाश्च धारय' इति पाठान्तरम् ।

२ 'मदमं प्रभो' इत्यत्र 'ददमं प्रति' इति पाठान्तरम् ।

अथ तयोर्विंशतिपटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

देवेन्द्र हृदयात् शैल्यं कुरु दूरं कृपानधि ।
मानित्वामर्हिनीदेवो प्रतप्तकनकप्रभा ॥ १ ॥
दलितान्जनसंकाशा कथं मे कृपया वद ।

श्रीदेव उवाच ।

न वक्तव्यं महेशानि न वक्तव्यं कदाचन ।
या नित्यामर्हिनी देवी गौराङ्गी दीर्घलोचना ॥ २ ॥
मा देवी परमानित्या अकस्मात् कामपीडिता ।
कामार्त्ताकामविन्यासा सर्व्वदाकामवर्जिता ॥ ३ ॥
पीडिता कामवाणेन दलितान्जनसन्निभा ।
महसाभूत् महेशानि दलितान्जन चिकणा ॥ ४ ॥
कोटिकन्दर्पलावण्यं विजित्यनगनन्दिनी ।
सदाशिवमहाप्रेते चारुदेहे सुविमिता ॥ ५ ॥
यदाभूत्तद्विन्दुगौरा कालोक्तावयवा-कृतिः ।
गौरादेहात् ममामन्त्रा कृष्णाङ्गी कालिकापरा ॥ ६ ॥
या गौरी गौरदेहामाभूत्वातिष्ठति मर्ब्बदा ।
विपरीतं भवेत् मर्ब्बं तस्य हस्ते शुचिस्मिती ॥ ७ ॥
अश्वत्थ वामदाक्षिण्यं कामपीडात् प्रजायते ।
मदाशिवोपरिस्थित्वा ब्रह्माण्डं लोभमानयेत् ॥ ८ ॥
दक्षहस्ते स्थितो वाणो वामहस्ते द्रुतं ययौ ।
वामहस्तात्तथा वाणो दक्षहस्तं तथाययौ ॥ ९ ॥
मर्ब्बं विपर्य्ययं देवि महमाभूत् सुरेश्वरि ।
मदाशिवस्य संसर्गाद्दलितान्जन चिकणम् ॥ १० ॥

१ "सर्व्वदा कामवर्जिता" इत्यत 'यदिमाकामवर्जिता' इति पाठान्तरम् ।

२ तयाययौ इत्यत्र ययौ त्रिषु इति पाठान्तरम् ।

अथ तयोर्विंशपटलः ।

अमृतं परमेशानि सहस्राभृत् परात्परम् ।
योमृताज्जायते क्षणोदलिताञ्जन चिक्कणम् ॥ ११ ॥
तं रक्तचरणद्वन्द्वं चारक्त करपङ्कजम् ।
तथारक्तोष्ठ युगलं पुण्डरीक दलेक्षणम् ॥ १२ ॥
सर्व्वमङ्गल मङ्गल्यं दृष्ट्वैव सहसा भवत् ।
कालिकायास्तनद्वन्द्वममृतैः परिपूरितम् ।
अमृतं द्विविधं शुक्लं दलिताञ्जन चिक्कणम् ॥ १३ ॥
निरीक्ष्यवालकं काली क्रोडे कृत्वा सुरार्चिते ।
सुसुख्ये वदनं तस्य वालकस्य वरानने ॥ १४ ॥
श्रीवालक उवाच ।

स्तनपानं देहि मात देहिदेवि कृपां कुरु ।
तस्य तद्वचनं श्रुत्वा वालकस्य च कालिका ॥ १५ ॥
तिष्ठ पुत्र नास्ति चिन्ता अमृताक्तं स्तनं पिव ।
तच्छ्रुत्वा वचनं तस्याः कालिकायाः शुचिस्मिते ॥ १६ ॥
अनिशं प्रपिबेत् क्षणोमृतं मलविवर्जितम् ।
गीयते तेन सर्व्वेषु क्षणमाता च कालिका ॥ १७ ॥
ध्यानं चास्याः प्रवक्ष्यामि शृणुत्वं नगनन्दिनि ।
येन ध्यानेन देवेशि चतुर्व्वर्गं मवाप्नुयात् ॥ १८ ॥
जटाजूट समायुक्तां चन्द्रार्द्धकृत शिखराम् ।
पूर्णचन्द्रमुखीं देवीं त्रिलोचन समन्विताम् ॥ १९ ॥
दलिताञ्जन मङ्काणां दशबाहुममन्विताम् ।
नवयौवन सम्पन्नां दिव्याभरण भूषिताम् ॥ २० ॥
सुचारुदशनां नित्यां सुधापुञ्जममन्विताम् ।
शृङ्गार रमसंयुक्तां सदाशिवोपरिस्थिताम् ॥ २१ ॥
दिङ्मण्डलोज्ज्वलकरीं ब्रह्मादि परिपूजिताम् ।
वामे शूलं तथा खड्गं चक्रं वाणं तथैव च ॥ २२ ॥
शक्तिश्च धारयन्तीं तां परमानन्दरूपिणीम् ।
खेटकं पूर्णचापश्च पाशमङ्गुश मेव च ॥ २३ ॥
चण्डास्त्रापरगुंवापि दहहस्ते च भूषिताम् ।
उग्रां भयानकीं भीमां भेदण्डीं भीमनादिनीम् ॥ २४ ॥

कालिका जटिलाञ्चैव भैरवीं पुत्र वेष्टिताम् ।
 आभिःशक्तिभिरष्टाभिः सहितां कालिकां परां ॥ २५ ॥
 सुप्रसन्नां महादेवीं कृष्णक्रीडां परात्पराम् ।
 चिन्तयेत् सततं देवीं धर्मकामार्थं मोक्षदाम् ॥ २६ ॥
 महामोक्षप्रदां नित्यां ध्यायेत् परमगोपिताम् ।
 इति ते कथितं ध्यानं ध्यात्वामीक्षपदं लभेत् ॥ २७ ॥
 ब्रह्मणोदिवसस्यान्ते कालीक्रीडात् शुचिस्मृते ।
 राधासमीपं देवेति यदा यास्यति बालकः ॥ २८ ॥
 अत्यन्तविपरोतासामविष्यति दिनान्तरे ।
 इति ते चञ्चलापाङ्गि ध्यानभेदः प्रकीर्तितः ॥ २९ ॥
 पुत्रेण रहितं ध्यानं मन्वन्तरं द्वितीयके ।
 एकधाध्यानं मात्रेण सर्व्वमिहोश्वरोभवेत् ॥ ३० ॥

इति श्रीकालोविनायकसतम्भे त्रयोविंशतिपटलः समाप्तः ।

अथ चतुर्विंशतिपटलः ।

श्रीदेव उवाच ।

स्तनं पीत्वा बालकृष्णो यदाह मातरं प्रति ।
तत्शृणुष्व महामाये कृपया कालिकां शुभाम् ॥ १ ॥
स्तनजन्मं तवचारं गोलोक सुखदायकम् ।
नातः परतरं किञ्चित् त्रैलोक्ये सुखदायकम् ॥ २ ॥
नातः परतरं देव्य-मृतात् कोटिगुणाधिकम् ।
कुतोन्नव्यमिदं क्षीरं कुतोत्पन्नञ्च मे वद ॥ ३ ॥
बालकस्य वचः श्रुत्वा किमाह शृणु कालिका ।
श्रीकालिकोवाच ।

शृणु पुत्र महाभाग कृष्ण कमललोचन ।
न गच्छ स्तनजं पुत्र अमृतं नित्य नूतनं ॥ ४ ॥
महस्रदल पद्माच्च उद्धृत्य कृष्णसुन्दर ।
पुत्र ब्रह्माण्डगुप्तं वै अमृतमृत मव्ययम् ॥ ५ ॥
यात्रासरस्वतीरेवा यमुना पुष्करा तथा ।
गोलोकं यत्तुहेपुत्र वैकुण्ठं तदुदाहृतम् ॥ ६ ॥
तस्माद्वै कमलात् पुत्र उत्पन्नं चामृतं द्रवम् ।
तेनामृतेन वैपुत्र स्तनं मे परिपूरितम् ॥ ७ ॥
अमृतं पिवहेपुत्र स्तनं मे परिपूरितम् ।
अमृतं पिवहेपुत्र जरामरण वर्जितम् ॥ ८ ॥
श्रीबालक उवाच ।

भोजनादमृतस्यास्य सर्वं मे विष्कृतं ययौ ।
कोवाहं कस्यपुत्रोहं तन्मे कथय संप्रति ॥ ९ ॥
श्रीकालिकोवाच ।

शृणु पुत्र महाबाहो पुण्डरीक दलेक्षण ।
मदागिवस्ताव पिता माताहं तव बालक ॥ १० ॥
त्वमेवचेश्वर ज्योतिर्गुणातीतः शिवः मदा ।
सगुणाहं मदा पुत्र निर्गुणापि कदाचन ॥ ११ ॥

अमृतं गुणमित्याहुः शरीरे तन्ममस्थितम् ।
 अमृताब्जननं पुत्र तव निर्णय इरितः ॥ १२ ॥
 ईश्वरस्त्वं हि देवानां ईश्वराख्या च यातु वै ।
 गौरदेहात् समुत्पन्ना अहं काली विपर्षया ॥ १३ ॥
 तवमातास्म्यहं पुत्र अगोनि सम्भवा मृता ।
 कोटिकन्दर्पवाग्निं विद्धाहं कालिकासुत ॥ १४ ॥
 त्वमेव चेश्वरज्योतिः पुत्रो मे निर्गुणः मदा ।
 अद्यप्रभृति हे पुत्र मगुणस्त्वं गुणाकरः ॥ १५ ॥
 अद्यप्रभृति हे पुत्र पुण्डरीकदलेक्षण ।
 निर्गुणस्त्वं हि मगुणः कार्यकारणतत्परः ॥ १६ ॥
 कल्पान्तरे तु पुत्र त्वं राधावल्लभतां भजे ।
 तवाङ्गं पुण्डरीकाक्ष सुधापुञ्जमयं विभुम् ॥ १७ ॥
 विन्दुरूपाह्वयं पुत्र ततः मगुणविग्रहा ।
 अनन्तशक्तिराद्याहं सर्वदेवाधिदेवता ॥ १८ ॥

श्रीबालक उवाच ।

अनन्तशक्तिराद्यात्वं वाणविडाकथं भवेः ।
 वाणविहा कथं मात—स्तुतुस्त्वं कृपया वद ॥ १९ ॥

श्रीकालिकोवाच ।

शृणु पुत्र प्रवक्ष्यामि सावधानोवधारय ।
 कन्दर्पवाणविहा हि न मृतात्मिकदाचन ॥ २० ॥
 कामवीजिन विद्धाहं तेनाङ्गं जर्जरं मम ।

श्रीबालक उवाच ।

हे मातः कामवीजं मे कृपया कथ्यतां त्वया ।
 यदि नो कथ्यते मातस्तनुत्यागं करोम्यहम् ॥ २१ ॥

श्रीकालिकोवाच ।

रे पुत्र बालकस्त्वं हि तनुत्यागः कथं तव ।
 सुधापानाच्च हे पुत्र—तव देहं सुदुर्जयम् ॥ २२ ॥

१ 'ईश्वराख्यातुयातुवै' इत्यत्र 'ईश्वराख्यो यतनुवै' इति पाठान्तरम् ।

२ 'भजे' इत्यत्र 'भजे' इति पाठान्तरम् ।

३ 'सर्वदेवाधिदेवता' इत्यत्र 'तेनाङ्गजननं मम' इति पाठान्तरम् ।

अधुना शृणुवक्ष्यामि कन्दर्पवाणनिर्णयम् ।

काममन्मथकन्दर्पमकरध्वजसंज्ञकाः ॥२३॥

मीनकेतुस्तथा पुत्र—पञ्चवणा इति स्मृताः^१ ।

श्रीबालक उवाच

मदर्थं पञ्चवाणस्य कृपया मयि कथ्यताम् ॥२४॥

श्रुत्वा तवमुखान्मातर्भवामि मगुणोप्यहम् ।

श्रीकालिकोवाच ।

धन्यास्मि कृष्णपुत्र त्वं धन्योऽमि कमलेक्षण ॥२५॥

कामः क्रीं^२ मन्मथः क्रीं^३ च कन्दर्प ऐं^४ इति स्मृतः ।

ह्रं^५ कारो मीनकेतुः स्यात् क्लूं^६ कारो मकरध्वजः ॥२६॥

चमलाक्षीषु चामोना बिन्दुर्मोक्षप्रदायकः ।

बिन्दुमध्यगता नित्या चन्द्रिका कमलेक्षणा ॥२७॥

चन्द्रिकान्तर्गता नित्या देवी शशिमुखी गुणा ।

चन्द्रार्दविन्दुसंयुक्ता कामबीजमितीरितम् ॥२८॥

शृणु ध्यानं प्रवक्ष्यामि बीजस्य कमलेक्षण ।

दलिताञ्जनमंकाशां चतुर्बाहुसमन्विताम् ॥२९॥

खड्गमुण्डधरां दामे, दक्षिणे चाभयं वरम् ।

मुण्डमालाधरां नित्यां कटाक्षविशिखोज्ज्वलाम् ॥३०॥

मिन्दूर तिलकोद्दीप्तां अञ्जनाश्रितलोचनाम् ।

ध्यात्वा देवीं महामायां ध्यात्वा बीजं जपेद् यदि ॥३१॥

सर्वसिद्धीश्वरी भूत्वा परं ब्रह्माधिगच्छति ।

ध्यानमेतत्तु रे पुत्र कोटितन्त्रेषु सम्मतम् ॥३२॥

दिवसे च तथा रात्रौ प्रहरे प्रहरे सुत ।

ज्वात्वा प्रहर निष्कर्षं दिवा रात्रौ च जापकः ॥३३॥

दलिताञ्जनसंकाशात् स्थाने पीठं नियोजयेत् ।

अरुणादित्यसंकाशां शरचन्द्रप्रदीपिकाम् ॥३४॥

अधुना शृणु हे युव ध्यानभेदं वदामि ते ।

यदीह^१ सर्वतन्त्रेषु अधुनानिगदामि ते ॥३५॥

यदुक्तं प्रथमं ध्यानं प्रातःकाले प्रतिष्ठितम् ॥३६॥

इति श्रीकालिकाश्रितमन्त्रे चतुर्विंशतिपटलः समाप्तः ।

अथ पञ्चविंशतिपटलः ।

मध्याह्नस्य महाभाग ध्यानं हि निगदामि ते ।
 अरुणादित्यसंकाशां प्रथमप्रहरे दिवा ॥१॥
 शरच्चन्द्रप्रतीकाशां चतुर्ब्बाहुधरां पराम् ।
 द्वितीयप्रहरे पुत्र इति मे निश्चयं वचः ॥२॥
 तम्रकाञ्चनसंकाशां चतुर्ब्बाहुमयीं पराम् ।
 तृतीयप्रहरे त्वेवं सर्व्वबीजेषु भावना ॥३॥
 रहस्य मेत द्वे पुत्र कोटिवोजेषु सम्मतम् ।
 अधुना संप्रवक्ष्यामि शृणुष्वान्यार्थमङ्गतम् ॥४॥
 शरच्चन्द्रप्रतीकाशां चतुर्ब्बाहुधरां पराम् ।
 शुक्लाम्बरपरीधानां शुक्लाभरणभूषिताम् ॥५॥
 दिव्यवस्त्रपरीधानां दिव्यचन्दन—चर्चिताम् ।
 इति ते कथितं ध्यानं ब्रह्मादीनामगोचरम् ॥६॥
 अधुना शृणु वक्ष्यामि शुद्धं मन्त्रं साधनम् ।
 दिव्यसन्धिषु चासीना चन्द्रिकालक्षिमागुणा ॥७॥
 चन्द्रिकासु समासीना णिमा शशिसुखी तथा ।
 चन्द्रिकान्तर्गता नित्या मन्त्रयाचरमीरितम् ॥८॥
 अधुना संप्रवक्ष्यामि ध्यानं पत्तनगोपुरम् ।
 जवाकुसुमसंकाशां चतुर्ब्बाहुधरां पराम् ॥९॥
 सिन्दूरतिलकोद्दीप्तं मञ्जुनाञ्चितलोचनाम् ।
 दिव्याम्बरपरीधानां दिव्याभरणभूषिताम् ॥१०॥
 ध्यात्वैवं साधकयेष्टः सर्व्वमिदोश्वरो भवेत् ।
 ध्यानान्तरमिदं प्रोक्तं सर्व्वतन्त्रेषु गोपितम् ॥११॥
 अधुना शृणु वक्ष्यामि शुद्धं चान्दर्पसाधनम् ।
 सुभगासु समासीना सुशीला चारुलोचना ॥१२॥

१ दिव्यचन्दन इत्यत्र हरिचन्दन इति पाठान्तरम् ।

२ मन्त्रयाचरमीरितं इत्यत्र प्रकुञ्जाद्यमित्तीरितमिति पाठान्तरम् ।

तद्वन्तरं चान्दर्विष्वात्मिका नित्यामन्त्रयाचरमीरित इति प्रोक्तार्हं कश्चिदेव पुस्तके दृश्यते

चन्द्रविन्दात्मिकानित्या कन्दर्पास्थिमितोरितम् ।
 ध्यानश्चास्याः प्रवक्ष्यामि शृणुपुत्रसुलोचन ॥२३॥
 प्रतप्त काञ्चनाभासां चतुर्बाहुधरां पराम् ।
 अभयं वरदं वामे दक्षिणे शङ्खमव्ययम् ॥२४॥
 तदधः कमलं पुत्रं चतुर्वर्गप्रदायिकाम् ।
 दिव्याम्बरपरोधानां दिव्याभरणभूषिताम् ॥२५॥
 दिव्यचन्दनलिप्ताङ्गां सिन्दूरतिलकोज्ज्वलाम् ।
 कटाक्षविशिखोपेतां अञ्जनाञ्चितसुलोचनाम् ॥२६॥
 अधुना संप्रवक्ष्यामि शृणुधरानं सुखासदम् ।
 पीतपद्मप्रतीकाशं लसत्कोकनदेक्षणाम् ॥२७॥
 चतुर्भुजां त्रिनेत्राञ्च सिन्दूरतिलकोज्ज्वलाम् ।
 कटाक्षविशिखोपेतभ्रूलता परिशोभिताम् ॥२८॥
 अभयं वरदं वामे दक्षिणोर्ध्वं सुदर्शनम् ।
 तदधः संस्थितं शूलं चतुर्वर्गप्रदायकम् ॥२९॥
 अधुना संप्रवक्ष्यामि शृणुत्वं मीनकेतनम् ।
 मोहिनीसुसमासीना शृङ्गपोताईमंयुता ॥३०॥
 चन्द्रविन्दात्मिका नित्या मकरध्वजमीरितम् ।
 इति ते कथितं बीजं चतुर्वर्गप्रदायकम् ॥३१॥
 अधुना संप्रवक्ष्यामि धरानं तन्मीनकेतनम् ।
 मोहिनीषु समासीना शृङ्गपद्मलेखणा ॥३२॥
 शृङ्गास्वरसमासीना शङ्खहस्ता सुशोभना ।
 चन्द्रार्धविन्दुमंयुता मीनकेतनमीरितम् ॥३३॥
 धरानमस्याः प्रवक्ष्यामि शृणुपुत्रसुलोचनं ।
 जवाकुसुममङ्गां चतुर्बाहुधरां पराम् ॥३४॥
 नानाविशधरां देवीं शरच्चन्द्रनिभाननाम् ।
 दिव्याम्बरपरोधानां दिव्याभरणभूषिताम् ॥३५॥
 कटाक्षविशिखोपेतां सिन्दूरतिलकोज्ज्वलाम् ।
 अभयं वरदं वामे दक्षिणोर्ध्वं च पट्टिगम् ॥३६॥

खड्गञ्च तदधस्तस्याः सर्व्वस्त्र—सारसंग्रहम् ।
 यज्ज्ञात्वा माधको याति अव्ययं विन्दुमण्डलम् ॥२७॥
 मण्डलं परमं मोक्षं पूर्णानन्दस्वरूपिणीम् ।
 परस्य ब्रह्मणः पुत्र तदन्तं गृहमीरितम् ॥२८॥
 शब्दरूपमयं विन्दु मण्डलं मातृकाक्षरम् ।
 इति ते कथितः पुत्र सर्व्वबीजस्य निर्णयः ॥२९॥

इति श्रीकालीविलासतन्त्रे पञ्चविंशतितमं पटलं समाप्तम् ।

१ पूर्णानन्दस्वरूपिणी इत्यस्य पूर्णानन्दसमैश्वर्या इति पाठान्तरम् ।

अथ षड्विंशतिपटलः ।

श्रीबालक उवाच ।

नमस्ते कालिके मातः चरणे पतितोऽम्बरहम् ।

कृपया कथ्यतां मातरन्यवीजं सुधोपमम् ॥१॥

श्रीकालिकोवाच ।

शृणु तत्कथ्यते पुत्र कोटिवीजानि सन्ति वै ।

वीजानां परमं श्रेष्ठं वीजं सप्तदशाक्षरम् ॥२॥

कामो भन्मथकन्दर्पो मोनकेतुः प्रकीर्तितः ।

यन्मोक्तं शृणुतत्पुत्रकथयामितवाग्रतः ॥३॥

न कस्मैचित् प्रवक्ष्यामि युवत्वात् कथयामि ते ।

पूर्णादिर्यादिमासिर्द्विर्बहुलाचाणिमा तथा ॥४॥

महाकालमयो भूत्वा चन्द्रार्द्धविन्दुसंयुता ।

त्रैदेवतं परं वीजं वीजाना मणुमीरितम् ॥५॥

ध्यानमस्य प्रवक्ष्यामि अतिगोप्यं परात्परम् ।

शुक्लविद्युत्प्रतीकाशं रक्तविद्युत्प्रदीपकम् ॥६॥

दलितान्जनसंकाशं चतुर्बाहुधरं विभुम् ।

शङ्खचक्रगदापद्मधारिणं वनमालिनम् ॥७॥

पीताम्बरपरीधानं लसत्कीकनदेक्षणम् ।

धरात्वावीजं पठेत् यस्तु प्रणवं पापमोचनम् ॥८॥

विनाप्रणवविज्ञानं गायत्र्या निष्कली जपः ।

कथितं कामवीजञ्च रजःसत्त्वतमात्मकम् ॥९॥

अधुना शृणुपुत्रत्वं मायावीजस्य साधनम् ।

ईश्वरः सुममामीनो विन्दुर्वद्वाप्रपूजितः ॥१०॥

विन्दोरन्तर्गताबुद्धिर्नित्याकमललोचना ।

बुधुरपरिभ्रमामीना विमा शशिमुखीगुणा ॥११॥

चन्द्रविन्दात्मिकानित्या मायादेवीत्वतीरिता ।
 मतान्तरं प्रवक्ष्यामि द्विविधं शृणुसुन्दर ॥१२॥
 ईश्वरी सुसमासीना कामिनी चारुलोचना ।
 कालीसिद्धिसमामोना गिमात्रिगुण चोदना ॥१३॥
 चन्द्रविन्दात्मिका नित्या मायाबीजमितीरितम् ।
 चपलान्तर्गताज्ञेया गिमा शशिसुखी तथा ॥१४॥
 चन्द्रविन्दात्मिका नित्या माया लिखनमीरितम् ।
 ध्यानमन्यत्प्रवक्ष्यामि सावधानावधारय ॥१५॥
 जवामिन्दूरमकाशां चतुर्बाहुधरां पराम् ।
 खड्गमुण्डधरां वामे दक्षिणे शूलसुहरे ॥१६॥
 दिव्याम्बरपरीधानां दिव्याभरणभूषिताम् ।
 सिन्दूरतिलकोद्गीता मञ्जनाञ्चितलोचनाम् ॥१७॥
 कटाक्षविशिखोपेत भ्रूलता परिशोभिताम् ।
 ध्यात्वैवं साधकयेष्ट एकधा प्रजपेद्यदि ॥१८॥
 त्रिकोटिकुलमुद्धृत्य परं ब्रह्माधिगच्छति ।
 रहस्यं शृणु हे पुत्र बीजोच्चारणसिद्धिदम् ॥१९॥
 बुद्धेरुच्चारणञ्चादौ चपलायास्ततः परम् ।
 सर्वान्ते च तथा विन्दोरुच्चारणमितीरितम् ॥२०॥
 एवं सर्वत्रबोद्धव्यं बीजबीजेषु सिद्धिदम् ।
 मायाबुद्धिरितिख्याता विन्दोरन्तर्गता तथा ॥२१॥
 माया बीजस्य हे पुत्र भक्त्याते परिकीर्तितम् ।
 अधुना शृणु हे पुत्र रमाबीजं सुदुर्लभम् ॥२२॥
 रमाज्येष्ठा तथा रौद्री विन्दुत्रयविनिर्गता ।
 रमासु सङ्गताज्येष्ठा रौद्रीज्येष्ठासुसङ्गता ॥२३॥
 भ्रामरी कथ्यते तेन विन्दुमण्डलसङ्गता ।
 रमासु संस्थिता ब्रह्मा विष्णु ज्येष्ठा सुसंस्थिता ॥२४॥
 रौद्रीषु संस्थितौ रौद्री गुणत्रयविनिर्णयः ।
 रमा ज्येष्ठा सन्धि सूक्ष्मे निर्गुणस्य तव स्थितिः ॥२५॥

हे पुत्रकेश्वर—ज्योतिस्त्वमेव नान्यथा क्वचित् ।
 रौद्री ज्येष्ठा बुद्धिसूर्या निर्गुणामा शिवस्थितिः ॥२६॥
 यः शिवः परमं ब्रह्म सर्व्वं व्याप्यविजृम्भते ।
 रमा रजोगुणानित्या अरुणादित्यसन्निभा ॥२७॥
 ज्येष्ठा सत्त्वगुणा चैव शरच्चन्द्रप्रभासका ।
 दलिताञ्जनसंकाशा रौद्रीतमगुणा स्मृता ॥२८॥
 ऊर्ध्वशक्तिद्वये रेखे विद्युदाभे च मोचदे ।
 ऊर्ध्वरेखाद्वये पुत्र चतुष्कोणे मनःस्थितिः ॥२९॥
 चतुष्कोणात्मके चैव आत्मनः स्थितिर्निर्णयः ।
 अधोभागे चतुष्कोणे परमात्मावसेद्भुवम् ॥३०॥
 दक्षभागे चतुष्कोणे निवासस्थान्तरात्मनः ।
 अधोभागे चतुष्कोणे ज्ञानात्मापि वसेद्भुवम् ॥३१॥
 एकादशेन्द्रियाणाञ्च पञ्च शून्येषु संस्थितिः ।
 पञ्चशून्ये च भूतानां स्थितिश्चैव न संग्रहः ॥३२॥
 इति ते ग्रामणी बीजं रजःसत्त्वतमात्मकम् ।
 कथितं कथ्य हे पुत्र स्मरणात्मोच्चरं भवेत् ॥३३॥
 ज्येष्ठा विन्दुगतानित्या सुस्थिरा चारुणप्रभा ।
 सुस्थिरान्तर्गतो विन्दुर्विन्दुमध्ये च मोहिनी ॥३४॥
 अस्त्रविद्यात्मिकानित्या परमाबीजमौचितम् ।
 प्रथमे ग्रामणी बीजं सुस्थिरा तदनन्तरम् ॥३५॥
 ततस्तु मोहिनी बीजमर्धचन्द्रं ततःपरम् ।
 ततो विन्दुं समुच्चार्य्य संयोगोच्चारणं ततः ॥३६॥
 रमा बीजस्य हे पुत्र रक्तस्यं परिकीर्तितम् ।
 ध्यानमस्याः प्रवक्ष्यामि शृणु हे पुत्रसुन्दर ॥३७॥
 रक्तविद्युस्तताकारां शक्तविद्युस्तता कतिम् ।
 दलिताञ्जनसंकाशां चतुर्बाहुधरां पराम् ॥३८॥
 अरविन्दस्थितां नित्यां ब्रह्मादिपरिपूजिताम् ।
 सिन्दूरतिलकोदीप्ता मञ्जनाक्षितलोचनाम् ॥३९॥
 ध्यानमात्रेण हे पुत्र सर्व्वसिद्धीश्वरो भवेत् ।
 सर्व्वसिद्धीश्वरो भूत्वा चैकधा बीजमुचरेत् ॥४०॥

રાત્રીજારણસાહેબ જાગજ્ઞાને મલો બહેત ।
 જાગજ્ઞાનમતે મુલ કાલ્યોદે જુને રાવેત ॥૧૬॥
 કાલ્યોદે જ રાત્રી જ તેવાયે કાલનિજા ।
 રાત્રીરસીજનો રૂપા વિષયત્ જિતિરાજકે ॥૧૭॥
 જોત ઓકાજીવિજ્ઞાન મને પદ્મરસમય; પરબ; રસામ; ।

अथ सप्तविंशतिपटलः ।

अधुना संप्रवक्ष्यामि कूर्चं परमदुर्लभम् ।
 दीर्घघोरासु चासीना वरुणारक्तलोचना ॥१॥
 चन्द्रविन्दात्मिकानित्या कूर्चाख्या चतथेरिता ।
 शृणु ध्यानं प्रवक्ष्यामि सावधानावधारय ॥२॥
 दलिताञ्जन संकाशां प्रफुल्लकमलेक्षणाम् ।
 चतुर्बाहुधरां भीमां सिन्दूर तिलकोज्ज्वलाम् ॥३॥
 कटाक्षविशिखो येत भ्रूलता परिशोभिताम् ।
 दिव्याम्बरपरीधानां दिव्याभरणभूषिताम् ॥४॥
 अभयं वरदं वामे दक्षिणे खड्गखर्परे ।
 एकधा ध्यानमात्रेण सर्वमिद्वीक्षरो भवेत् ॥५॥
 शृणु चान्यत् प्रवक्ष्यामि स्त्रीबीजं परमाद्भुतम् ।
 मेधासिद्धिषु चासीना सुभगा कमलेक्षणा ॥६॥
 सुभगां सुसमासीना गौरीपद्मदलेक्षणा ।
 चन्द्रविन्दात्मिका नित्या स्त्रीबीजमतिसुन्दरम् ॥७॥
 यास्त्री मैवधूबीजं दुर्गा विलाससम्पत्तम् ।
 ध्यानश्चास्याः प्रवक्ष्यामि सावधानेन संश्रुणु ॥८॥
 सदा षोडशवर्षीयां पीनोद्यतघनस्तनीम् ।
 चतुर्भुजां शशिसुखीं भोगनन सरोरुहाम् ॥९॥
 दिव्याम्बरपरीधानां दिव्याभरणभूषिताम् ।
 सिन्दूरतिलकोद्गीता मञ्जनाक्षितलोचनाम् ॥१०॥
 कटाक्षविशिखोपेतां रङ्गिनीं कुसुमप्रभाम् ।
 शृणु पुत्र पदं लक्षण निखनं मोक्षदर्शनम् ॥११॥
 चन्द्रिकान्तर्गतानित्या विशालाद्यानिमागुणा ।
 कीर्तिरन्तर्गतानित्या विषमा चारुलोचना ॥१२॥
 इति ते कथितं लक्षण निखनशृङ्गप्रदम् ।
 चत्वारिंशत्कोणयुक्तं लक्ष्म्यैकाक्षरस्य च ॥१३॥
 स्मरणात्फलमाप्नोति दर्शनात् पापनाशनम् ।
 ध्यानमात्रेण हे लक्षण सर्वमिद्वीक्षरो भवेत् ॥१४॥

शृणु स्वाहापदं भद्रं सर्वसिद्धिप्रदायकम् ।
 ईश्वरं शिव आसीना रौद्री कमललोचना ॥१५॥
 रौद्री सिद्धिं चामीना कौमुदो कमलचक्षा ।
 कालीसिद्धिं चामीना शूक्ष्मापद्मलेक्षणा ॥१६॥
 इति ते कथिता स्वाहा चतुर्वर्गप्रदा मता ।
 शृणु ध्यानं प्रवक्ष्यामि ध्यात्वासिद्धीश्वरो भवेत् ॥१७॥
 चतुर्भुजां महामायां लम्बकोकनदेक्षणां ।
 जवा मिन्दूरसंकाशां स्मेरानन सरोरुहाम् ॥१८॥
 दिव्याम्बरपरीधानां दिव्याभरणभूषिताम् ।
 ध्यानमात्रेण हे पुत्र सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥१९॥
 बीजानां लिखनं यन्त्रं कलिकालस्य सम्मतम् ॥२०॥
 स्वर्णादिलिखनं यन्त्रं सत्यादियुगसम्मतम् ।
 अप्रशस्तं कलौ यन्त्रं विप्राणां शृणु रे सुत ।
 कामसन्मथ कन्दर्प—प्रणवं भकरध्वजम् ॥२१॥
 मीनकेतुयुगं मायां रमा कूर्चद्वयं तथा ।
 श्रीबीजं वज्रजायान्ता विद्या ब्रह्मादिपूजिता ॥२२॥
 एषाते कथिता पुत्र आद्यन्ते हंससंयुता ।
 भिक्षु वीभयमध्ये कूर्चान्ता सप्तदशाक्षरी ॥२३॥

इति श्रीकालीविलासतन्त्रे सप्तविंशतितमः पटलः समाप्तः ।

१ निःश्व ने यन्त्रं इत्यत एवित यन्त्रं इति पाठान्तरम् ।

२ श्रीबीजं इत्यत स्त्रीबीजं इति पाठान्तरम् ।

अथाष्टाविंशतिपटलः ।

श्रीशिव उवाच ।

अथैव' संप्रवक्ष्यामि चाद्भुतं प्राणवल्लभे ।
चपलाक्षी समामीना चन्द्रिकालघिमागुणा ॥१॥
चान्द्रो च सुसमासीना सिञ्जिनी चाणिमा तथा ।
चन्द्रविन्दुात्मिकानित्या चाद्भुताख्याहीतीरिता ॥२॥
बीजानां कथितं ध्यानं कार्यं पूर्वमनेन च ।
लिखनं सर्वबीजानां ध्यानश्चागिरिश' तथा ॥३॥
अज्ञात्वा प्रजपेत् यस्य तस्य सिद्धिर्न जायते ।
ब्रह्मणो दिनमामाद्य रहस्यं परिकीर्तितम् ॥४॥
तस्मात् यत्नेन बोद्धव्यं बीजानां तत्त्वमद्भुतम् ।
मत्तान्तर' प्रवक्ष्यामि शृणु चार्च्यद्विलेखनम् ॥५॥
चन्द्रिकान्तर्गताचारं चपला लोललोचना ।
चपलान्तर्गतोविन्दुर्विन्दुमध्ये च सिञ्जिनी ॥६॥
चन्द्रविन्दुात्मिकानित्या चतुर्वर्गप्रदामता ।
ध्यानमस्याः प्रवक्ष्यामि सावधानेन तत् शृणु ॥७॥
प्रतप्तकाञ्चनामामां चतुर्वर्द्धिममन्विताम् ।
दिव्याम्बरपरीधानां दिव्याभरणभूषिताम् ॥८॥
दिभुजां पद्ममुखार्च्यवराभयविधारिणीम् ।
मिन्दूरतिलकोहीता मञ्जनाक्षित लोचनाम् ॥९॥
कटाक्षविशिखो पेत भ्रूलतापरिगोभिताम् ।
मायारूपाद्भुतं यामि विभ्रतीं परमेश्वरीम् ॥१०॥
ध्यात्वैवं साधकः पुत्र मुच्यते भवबन्धनात् ।
सुख्यन' देहिनि पुत्र तत्र वक्त' सुधामयम् ॥११॥
इत्युक्त्वा महिमा काली सुसुखे सुवपद्मजम् ।
भिक्षिराया महामन्त्रं जपत् पुत्रसुन्दर ॥१२॥
इति ते पुत्रवात्सल्यात् कथितं कमलेक्षण ।
कोटिपोद्गमन्तार्यां महज्जपफलं वभेत् ॥१३॥

दिनान्ते ब्रह्मणो राधा वल्लभत्व' गमिष्यसि' ।
 ममाङ्ग सन्धवा राधा त्रिपुरा त्रिपुरेश्वरी ॥१४॥
 गोलोकबीजं गोलोकं नान्यलोकं कदाचन ।
 गोलोकबीजं हे पुत्र ततस्थानि सुदुर्लभम् ॥१५॥
 गोलोकबीजं हे पुत्र जपस्व कमलेक्षण ।
 ब्रह्मणो दिवसस्यान्ते गोलोकात् कमलेक्षण ॥१६॥
 भविष्यन्ति पञ्चकृष्णाः पञ्चनन्दाः शिवाचरात् ।
 मन्मथेषु स्थितो विन्दुः स्तवगोलोकमव्ययम् ॥१७॥
 अनाद्यन्तमनव्यक्तं नित्यं मगुणमव्ययम् ।
 पञ्चाशन्मातृकाशब्द सहिता विन्दुमण्डला ॥१८॥
 विन्दुमधरागतं शून्यं कोटिचन्द्रप्रदीपकम् ।
 परं ब्रह्म शून्यरूपं शिवं परमकारणम् ॥१९॥
 शिवस्य कारणं विन्दुर्ब्रह्माक्षरनिरूपणम् ।
 परस्य ब्रह्मणस्याङ्गं पञ्चाशन्मातृकाक्षरम् ॥२०॥
 अंगत्वञ्च शरीरत्वं सर्वदेवेषु संस्थितिः ।
 ब्रह्मणस्त्वङ्गविज्ञानं विना हे कमलेक्षण ॥२१॥
 यत् यत् क्रियते कर्म व्यर्थं भवति निययम् ।
 जायन्ते ब्रह्मणस्त्वङ्गात् ब्रह्माद्याः पञ्चदेवताः ॥२२॥
 ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिवः ।
 एते पञ्चविध ज्योतिर्ब्रह्माद्याः पञ्चदेवताः ॥२३॥
 विष्टृत्यगुण कर्माणि कार्यकारण तत्पराः ॥२४॥
 षट्शिवज्योतिषां मधिर ईश्वरत्वं हि मे सुत ।
 ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिवः ॥२५॥
 ततःपरशिवो देवः षट्शिवाः परिकीर्त्तिताः ।
 दनिताञ्जनमंकागोऽधुना त्वं पैगुणाकर ॥२६॥
 सदाशिवस्तव पिता माताहं कमलेक्षण ।
 शिवोपरिस्थिता देवी मिहपृष्ठे कदाचन ॥२७॥
 महिषेषु तथा पुत्र कदाचिद्रक्तपद्मजे ।
 विपरीतमिदं प्रोक्तं वामनं नान्यदामनम् ॥२८॥

चापञ्च खेटकस्थाने चापस्तानि च खेटकम् ।
 शक्तिस्थाने तथा चापं वाणि च शक्तिरव्यया ॥२८॥
 शूलस्थाने तथा खड्गं खड्गस्थाने च शूलकम् ।
 चक्रस्थाने तथा पाशं पाशस्थाने तथाङ्गुशम् ॥३०॥
 घण्टाञ्च परशुष्ठाने घण्टां परशुसंस्थिताम् ।
 कस्त्रिन् हस्ते स्थितं सुण्डं चतुर्वर्गप्रदायकम् ॥३१॥
 अतिगुह्यं विपरीतं पुत्रबुद्ध्या प्रकीर्तितम् ।
 हे पुत्र चुम्बनं देहि त्वभ्यं दास्यामि राधिकाम् ॥३२॥
 इत्युक्त्वा सहसाकाली चुचुम्बे मुखपद्मजम् ।
 निःशब्दोऽयं महाज्योतिर्निर्विकारो निरञ्जनः ॥३३॥
 विन्दुमध्यागतो नित्यः कथितश्चादिनिर्णयः ।
 योविन्दुः सैव चाद्यास्यात् शब्दरूपा सनातनी ॥३४॥
 तत एव परं ब्रह्म शब्दे शब्दे विजृम्भते ।
 कथ्यते तेनहेपुत्र आद्यायाः सुविनिर्णयः ॥३५॥
 विना चाद्या परिज्ञानं कोटिज्ञानं ह्या भवेत् ।
 श्रुत्वा मातृवचः कृष्ण उवाच मातरं पुनः ॥३६॥
 श्रीकृष्ण उवाच ।

हे मातः कथ्यतां नित्यां यदितेऽस्ति दयामयि ।
 कदापश्यामि तां राधां कासा राधा कुतस्थितिः ॥३७॥
 तन्मे कथय हे मातर्हृत्कम्पश्च भवेन्नमः ।
 राधा राधेति मे चिन्ता सर्वदेव प्रजायते ॥३८॥

श्रीकालिकोवाच ।

गोलोकमनूमये बीजे वैद्युते विन्दु मण्डले ।
 यदिन्दौ सुन्दरी नित्या तत्रराधा विराजते ॥३९॥
 विन्दुना शृणु रे पुत्र मर्द्दिन्या गमनं यतः ।
 मर्द्दिन्या पद्मं सभता चाहं ब्रह्मादिपूजिता ॥४०॥
 करालवदना काली सुन्दरी चाहं - सभवा ।
 नमस्ते कान्तिके मातर्धर्मार्थकाममोक्षदे ॥४१॥
 दन्तिताञ्जनघंकाग्रे नमस्ते बीजरूपिणि ।
 कामरूपे नमस्तुभ्यं नमो मनुमय रूपिणि ॥४२॥

कन्दर्परूपिणि मातर्नमस्तुभ्यं नमो नमः ।

ॐकार रूपिणि तुभ्यं नमस्तुभ्यं तमो नमः ॥४३॥

नमस्ते शङ्कराकारे मीनकेतुस्वरूपिणि ।

मायारूपि नमस्तुभ्यं कमला राजरूपिणि ॥४४॥

कूर्चराजे नमस्तुभ्यं नमस्ते श्रीस्वरूपिणि ।

वज्रिजाया खरूपे त्वं नमस्तुभ्यं नमो नमः ॥४५॥

भिक्षिरा रूपिणि तुभ्यं नमस्तुभ्यं नमो नमः ।

श्रुत्वा क्षणमुखात् स्तोत्रं यदाह कालिका परा ॥४६॥

धरात्वा मन्त्रं जपित्वा च स्तोत्रं मेतत्तु यः पठेत् ।

तस्मैतुष्टा च भिक्षीरा प्रसन्ना च प्रसीदति ॥४७॥

भिक्षीरा मन्त्रविज्ञानं ध्यानं स्तोत्रं विना तथा ।

यत्किञ्चित् क्रियते कर्म सर्वं भवति निष्फलम् ॥४८॥

इति श्रीकालोविलासतन्त्रे श्रीकृष्णोक्त भिक्षिरा स्तोत्रं नामाष्टाविंशतिपटलं समाप्तम् ।

अथोनविंशत्पटलः ।

श्रीतामस उवाच ।

कालिका—सृष्ट्यसंवादः कथितो भक्तिस्तुव ।
विपरीतमिदं प्रोक्तं सारात्सारं परात्परम् ॥१॥
यन्मोक्तं सर्वतन्त्रेषु गिरिजे प्राणवल्लभे ।
तव प्रीत्या महेशानि प्रोक्तं सुहृत्तमं परम् ॥२॥

श्रीदेव्युवाच ।

पृच्छाम्येकं महाभाग योगीन्द्र योगनाथक ।
कामबीजादिवीजानां कथ्यतां लिखनकृतम् ॥३॥

श्रीसद्योजात उवाच ।

यत्नकल्पे भवेद्रामो रावणश्चापि राक्षसः ।
तत्कल्पसम्मतं नित्यं चतुर्युगस्य सम्मतम् ॥४॥
कथयामि महेशानि लिखनं सर्वसम्मतम् ।
जम्बुद्वीपस्य वषे च कलिकाली च भारते ॥५॥
घोर पीठात्मकं वर्णं युगाद्यास्तनसंयुतम् ।
त्रिंशत् कोष्ठात्मकं बीजं स्मरणात् फलदायकम् ॥६॥
चन्द्रिकार्जुनानित्या चपला चपलेक्षणा ।
चपलान्तर्गतं पुष्पं विद्युत्कोटिप्रदीपकम् ॥७॥
अग्निसेन्दु मुखी सिद्धिः पुष्पमध्ये च संस्थिता ।
चन्द्रार्द्धविन्दुसंयुक्तं कामबीजमितीरितम् ॥८॥
चन्द्रिकान्तर्गतो नित्यो हरः पद्मदलेक्षणः ।
हरस्य मध्यविन्दौ चाणिमा शशिमुखो विशेत् ॥९॥
चपलान्तर्गतानित्या हरः पद्मदलेक्षणः ।
हरस्य मध्यविन्दौ च सदा शशिसुखी वसेत् ॥१०॥
चन्द्रविन्दुसमायुक्तं सन्ध्यं परिकीर्तितम् ।
हरवर्णं चामीनः शिवः पद्मदलेक्षणः ॥११॥
पूर्वोक्तं कथितं देव लिखनं भक्त्यस्य च ।
भक्त्यस्य यथा देवि तथैव मीनकेतनम् ॥१२॥

चपलान्तर्गतावुद्धिः प्रफुल्लकमलेक्षणा ।
 चपलानुगतं पुष्पं विद्युत्कोटिममप्रभम् ॥१३॥
 पुष्पमध्येस्थितानित्या रेचिका लिखनक्रमः ।
 अतःपरं प्रवक्ष्यामि श्रीबीजलिखनं शृणु ॥१४॥
 मङ्गलायामध्यविन्दौ ईश्वरीकमलेक्षणा ।
 ईश्वरीपद्मगर्भा च पुष्पमध्ये च रेचिका ॥१५॥
 चन्द्रविन्दुमयीनित्या त्रिया लिखनमीरितम् ।
 अतःपरं प्रवक्ष्यामि चाङ्गुलं वरवर्णिनि ॥१६॥
 चन्द्रिकान्तर्गतानित्या सुस्थिरा कमलेक्षणा ।
 सुस्थिरान्तर्गतानित्या सिञ्जिनीव्रक्षपूजिता ॥१७॥
 चन्द्रविन्दात्मिकानित्या लिखनं त्वङ्गुलस्य च ।
 हरस्य मध्यविन्दौ सा विगल्लाक्षी सुगोमना ॥१८॥
 हरिणाक्षीपु चामीना युवा च ह्यणिमागुणा ।
 चन्द्रविन्दात्मिका विद्या दिदं लिखनमीरितम् ॥१९॥
 एवं सर्व्वत वोढव्यः बीजानां लिखनक्रमः ।
 विना लिखनविज्ञानं बीजानां नगनन्दिनि ॥२०॥
 विफलं जायते सर्व्वं जपयज्ञार्चनादिकम् ।
 सर्व्वं तस्य भवेद्व्यर्थं किं पुरश्चरणादिभिः ॥२१॥

इति श्रीकालीविलासतन्त्रं कृत्वा समाप्तं पठन् समाप्तम् ।

अथ त्रिंशत्पटलः ।

श्रीपार्वत्युवाच ।

कथ्यतां मे महाभाग श्रीबीज—लिखनक्रमः ।

अति गोप्यो महापुण्यो भक्त्याते परिकीर्तितः ॥१॥

दुर्गाविलासतन्त्रोक्तं मयोक्तं शङ्करप्रिये ! ।

चतुर्वर्गप्रदं देवि ! सर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥२॥

श्रीदेव्युवाच ।

श्रुतं सर्वं महाभाग दुर्गाया बोधनादिकम् ।

शरत्काले नवम्यां वै प्रातरावाहयेत् शिवाम् ॥३॥

नवमीषु महाभाग यदि चार्द्रा न लभ्यते ।

किं कर्त्तव्यं तदादेव तन्मे कथयसाम्प्रतम् ॥४॥

श्रीश्वधोर उवाच ।

शृणुषु महाभाग शृणु हे पार्वतीसुत ।

अधुना संप्रवक्ष्यामि कलिकालस्य सन्मतम् ॥५॥

आर्द्रायां बोधयेद्देवीं मूलेनैव प्रवेशयेत् ।

पूर्वाक्षराभ्यां संपूज्य श्रवणेन विसर्जयेत् ॥६॥

श्रीतत्पुरुष उवाच ।

सदयं चास्य हेपुत्र सावधानो वधारय ।

यानित्या नवमी कृण्वन् ब्रह्मविष्णुशिवार्चिता ॥७॥

आर्द्रालक्ष्मीरिति ख्याता नित्या श्रीविष्णुवह्मभा ।

आर्द्रा षष्ठ्येणसंयुक्ता यद्दिने नवमी भवेत् ॥८॥

तद्दिने बोधनं पुत्र प्रशस्तं कलिसम्मतम् ।

नवमी सहिता चार्द्रा यदि स्यात् रात्रियोगतः ॥९॥

प्रातःकाले समिहायां बोधनं तत्रभैरव ।

श्रीईशान उवाच ।

आर्द्राक्षं यः परित्यज्य नवम्यां बोधनञ्चरेत् ॥१०॥

स षष्ठ्या कमलादेव्या भूत्वा याति परत्र च ।

आर्द्राक्षं यः परित्यज्य दुर्गादेवीं प्रपूजयेत् ॥११॥

विफला तस्य सापूजा कदाचिन्नफलप्रदा^१ ।
 सा पूजा राक्षसी पूजा दुर्गापूजा कथं भवेत् ॥१२॥
 इषे भास्यमिति पक्षे नवस्यामार्द्रयोगतः ।
 श्रीवृक्षे बोधयामित्वां मन्त्र मेतत् यथा भवेत् ॥१३॥
 नवमीं न स्पृशे दार्द्रा नवमी केवला पिवा ।
 प्रातः प्रबोधयेद्देवीं तदा बोधफलं भवेत् ॥१४॥
 आर्द्रा योगा भावतो न मन्त्रमेतदुदीरितम् ।
 मन्त्र पाठं विना देव बोधनं विफलं लभेत् ॥१५॥
 तस्माद् यत्नेन कर्त्तव्यं तिथ्युक्तेण समन्वितम् ।
 तदा तुष्टोऽस्म्यहं पुत्र पार्व्वती सहितः सुत ॥१६॥
 श्रवणा च भवेत् पुत्र सर्व्वमिन्द्रिप्रदायिका ।
 अन्यथा पूजकस्यापि ऋचाः स्युः क्रोधमंयुतः ॥१७॥
 हरन्ति तस्य हेपुत्र पूजायां यत्फलानि वै ।

श्रीतामस उवाच ।

आर्द्रर्क्षं न हि संत्याज्यं यदीच्छेदात्मनः शुभम् । १८॥
 आर्द्रर्क्षं न हि संत्याज्यं संत्याज्यं न कदाचन ।
 सर्व्वं विपर्य्ययं पुत्र कलिकाले गृहे गृहे ॥१९॥
 भविष्यति महाभागे इति मे निश्चयं वचः ।
 युगभेदमते नैव कर्त्तव्यं फलदायकम् ॥२०॥
 इति ते कथितं पुत्र कलिकालस्य भक्षतम् ।
 विशेषं शृणु हेपुत्र बोधनस्य विनिर्णयम् ॥२१॥
 नेत्रबीजत्रयञ्चैव रावणस्य ततः परम् ।
 इषे मामि ततः पुत्र माहात्म्यं मधुकैटभम् ॥२२॥
 पठित्वा फलमाप्नोति बोधनस्य च भैरव ।
 तदैव जयदुर्गाया बोधनं भवति ध्रुवम् ॥२३॥

इति श्रीकालीविनामस्तोत्रे विंशतमोऽध्यायः ॥

अथैकचि'गत्पटलः ।

श्रीपार्वत्युवाच ।

देवदेव दयानाथ संसारार्णवतारक ।
पृच्छाम्येकं महाभाग चरणे पतितास्मग्रहम् ॥१॥
यदि नो कथ्यते देव विमुञ्चामितदातनुम् ।

श्रीभैरव उवाच ।

बीजानाञ्च ध्यानभेद सत्यन्तगोपनं महत् ॥२॥
ध्यानभेदं प्रवक्ष्यामि यदध्यात्वा सिद्धिभाग्भवेत् ।
तप्तकाञ्चन संकाशां महिपासुरमर्द्दिनीम् ॥३॥
द्वितीयप्रहरे नित्यां शरच्चन्द्रप्रदीपकांम् ।
जवाकुसुमसंकाशां तृतीयप्रहरे तथा ॥४॥
दलितान्ननसंकाशां चतुर्थप्रहरे प्रिये ! ।
एवं रातावपि ध्यानं प्रहरे प्रहरे शुभम् ॥५॥
माया बीजस्य चार्ध्वङ्गि—रहस्यं परिकीर्तितम् ।
अधुना संप्रवक्ष्यामि वंबीजस्य च लक्षणम् ॥६॥
अरुणादित्यसंकाशां विन्दुं ब्रह्म परित्कृदाम् ।
प्रातःकाले महेशानि एवं नित्यं प्रचिन्तयेत् ॥७॥
शुक्लविद्युत्प्रतीकाशं द्वितीयप्रहरे शुभम् ।
तप्तकाञ्चनसंकाशां तृतीयप्रहरे शुभम् ॥८॥
दलितान्ननसंकाशां चतुर्थप्रहरे मतम् ।
एवं रात्रौ महेशानि सिद्धिः स्यादुत्तरोत्तरम् ॥९॥
अधुना संप्रवक्ष्यामि कामबीजस्य साधनम् ।
दलितान्ननसंकाशां प्रथमप्रहरे तथा ॥१०॥
शुक्लविद्युत्प्रतीकाशां द्वितीयप्रहरे पराम् ।
रक्तविद्युत्प्रतीकाशां तृतीयप्रहरे तथा ॥११॥
स्वर्ण—ज्योतिः प्रतीकाशां चतुर्थ प्रहरे तथा ।
रातावपि महेशानि एवमेव विचिन्तयेत् ॥१२॥

रत्नाज्योतिर्मयीं नित्यां प्रथमप्रहरे पराम् ।
 द्वितीयप्रहरे नित्यां शरच्चन्द्रप्रदीपकाम् ॥२७॥
 तृतीयप्रहरे भद्रे तप्तहाटकमग्निभाम् ।
 चतुर्थप्रहरे देवि ! दक्षिताञ्जनसन्निभाम् ॥२८॥
 रात्रावपि महेशानि एवमेव विभावना ।
 अधुना मंप्रवक्ष्यामि वज्रिजायां परां शृणु ॥२९॥
 प्रथमप्रहरे भद्रे जवासिन्दूरसन्निभाम् ।
 द्वितीयप्रहरे देवि शरच्चन्द्रप्रदीपकाम् ॥३०॥
 तृतीयप्रहरे भद्रे दक्षिताञ्जनसन्निभाम् ।
 चतुर्थप्रहरे चैव तप्तकाञ्चनसन्निभाम् ॥३१॥
 रात्रावपि महेशानि एवमेव विचिन्तयेत् ।
 प्रथमप्रहरे बुद्धिं शरच्चन्द्रप्रदीपकाम् ॥३२॥
 द्वितीयप्रहरे नित्यां दक्षिताञ्जनसन्निभाम् ।
 तृतीयप्रहरे भद्रे अरुणादित्यसन्निभाम् ॥३३॥
 चतुर्थप्रहरे देवि ! तप्तस्वर्णममप्रभाम् ।
 एवं मनसि चार्च्यं भावना सिद्धिरुत्तमा ॥३४॥
 यथा मनस्तथा बुद्धिरिकमेव न वै पृथक् ।
 बुद्धिं भिक्ष्वा मनो याति अनुलोमजपात् प्रिये ॥३५॥
 मनोभिक्ष्वा यथा बुद्धिं याति याति करोति च ।
 अनेन विधिना भद्रे यावज्जीवं विभावयेत् ॥३६॥
 तदैव सहस्री सिद्धिर्नान्यथा कल्पकोटिभिः ।
 भविष्यति महेशानि सत्यं सत्यं न संशयः ॥३७॥

इति श्रीकालीविनायकस्तोत्रे एकविंशत्पटलः पटलः समाप्तः ।

कन्दर्पं शृणु चार्वङ्गि—सर्वमिन्द्रिप्रदायकम् ।
 अरुणादित्यसंकाशां प्रातःकाले विभावयेत् ॥१२॥
 दलिताञ्जनसंकाशां द्वितीयप्रहरे पराम् ।
 तप्तकाञ्चनसंकाशां तृतीयप्रहरे पराम् ॥१३॥
 शुक्लविद्युत्प्रतीकाशां चतुर्थप्रहरे तथा ।
 रात्रावपि महेशानि भावना सिद्धिरुत्तमा ॥१४॥
 जायते नात्मन्देहो गिरिजे नगनन्दिनि ।
 अधुना संप्रवक्ष्यामि श्रीबीजं ब्रह्मसम्पदम् ॥१५॥
 शुक्लविद्युत् प्रतीकासां प्रथमप्रहरे तथा ।
 शङ्खेन्दु कुन्दसंकाशां द्वितीयप्रहरे शुभाम् ॥१६॥
 भ्रमदृभ्रमरसंकासां तृतीयप्रहरे तथा ।
 तप्तकाञ्चनसंकाशां चतुर्थप्रहरे सदा ॥१७॥
 रात्रावपि महेशानि एवमेव विभावयेत् ।
 सर्वरात्रिमभिव्याप्य अरुणादित्यसन्निभाम् ॥१८॥

श्रीवामदेव उवाच ।

अधुना संप्रवक्ष्यामि श्रीबीजं परमाद्भुतम् ।
 भ्रमदृभ्रमरसंकाशां प्रथमप्रहरे सदा ॥१९॥
 रात्रावपि महेशानि एवमेव विभावना ।
 अधुना संप्रवक्ष्यामि शृणु हे कूर्चलक्षणम् ॥२०॥
 दलिताञ्जनसंकाशां प्रथमप्रहरे सदा ।
 अरुणादित्यसंकाशां द्वितीयप्रहरे तथा ॥२१॥
 तृतीयप्रहरे कूर्चं तप्तकाञ्चन सन्निभाम् ।
 चतुर्थप्रहरे कूर्चं शरच्चन्द्रप्रदीपकाम् ॥२२॥
 रात्रावपि महेशानि एवमेव विचिन्तयेत् ।
 अधुना संप्रवक्ष्यामि चाङ्गुशं प्राणवल्लभे ॥२३॥
 शुक्लविद्युत्प्रतीकाशां प्रथमप्रहरे पराम् ।
 तप्तहाटकसंकाशां द्वितीयप्रहरे तथा ॥२४॥
 दलिताञ्जनसंकाशां तृतीयप्रहरे पराम् ।
 अरुणादित्यसंकाशां चतुर्थप्रहरे तथा ॥२५॥
 रात्रावपि महेशानि एवमेव विचिन्तयेत् ।
 प्रणवं शृणु चार्वङ्गि—चतुर्वेदात्मकं परम् ॥२६॥

रक्तज्योतिर्मयीं नित्यां प्रथमप्रहरे पराम् ।
 द्वितीयप्रहरे नित्यां शरच्चन्द्रप्रदीपकाम् ॥२७॥
 तृतीयप्रहरे भद्रे तप्तहाटकसन्निभाम् ।
 चतुर्थप्रहरे देवि ! दलिताञ्जनसन्निभाम् ॥२८॥
 रात्रावपि महेशानि एवमेव विभावना ।
 अधुना संप्रवक्ष्यामि वज्रिजायां परां शृणु ॥२९॥
 प्रथमप्रहरे भद्रे जवामिन्दूरसन्निभाम् ।
 द्वितीयप्रहरे देवि शरच्चन्द्रप्रदीपकाम् ॥३०॥
 तृतीयप्रहरे भद्रे दलिताञ्जनसन्निभाम् ।
 चतुर्थप्रहरे चैव तप्तकाञ्चनसन्निभाम् ॥३१॥
 रात्रावपि महेशानि एवमेव विचिन्तयेत् ।
 प्रथमप्रहरे बुद्धिं शरच्चन्द्रप्रदीपकाम् ॥३२॥
 द्वितीयप्रहरे नित्यां दलिताञ्जनसन्निभाम् ।
 तृतीयप्रहरे भद्रे अरुणादित्यसन्निभाम् ॥३३॥
 चतुर्थप्रहरे देवि ! तप्तस्वर्णसमप्रभाम् ।
 एवं मनसि चार्च्यं हि भावना सिद्धिरुत्तमा ॥३४॥
 यथा मनस्तथा बुद्धिरकमेव न वै पृथक् ।
 बुद्धिं भित्त्वा मनो याति अनुलोमजपात् प्रिये ॥३५॥
 मनोभित्त्वा यथा बुद्धिं याति याति करोति च । *
 अनेन विधिना भद्रे यावज्जीवं विभावयेत् ॥३६॥
 तदैव महती मिद्धिर्नान्यथा कल्पकोटिभिः ।
 भविष्यति महेशानि सत्यं सत्यं न संशयः ॥३७॥

इति श्रीकालीविलासतन्त्रे एकत्रिंशत्पटलः समाप्तः ।

पुरुषस्य वचः श्रुत्वा यदाह भगवान् शृणु ।
 मङ्गला च ततः कीर्त्तिर्मनोबुद्धिर्विलक्षणा ॥२८॥
 सर्व्याः पद्मपलाशाक्ष्यः किङ्करीर्था नवयौवनाः ।
 दिव्याम्बरपरीधाना दिव्याभरणभूषिताः ॥३०॥
 शरच्चन्द्रप्रतीकाशा द्वितीयप्रहरे तथा ।
 तृतीयप्रहरे देवि ! दलितान्ननमन्निभाः ॥ ३१॥
 चतुर्थप्रहरे भद्रे तमकाञ्चनसन्निभाः ।
 शरच्चन्द्रप्रतीकाशापञ्चमप्रहरे तथा ॥३२॥
 षष्ठार्यप्रहरे भद्रे शङ्खेन्दुकुन्दसन्निभाः ।
 रातावपि मङ्गेगानि एवमेव विचिन्तयेत् ॥३३॥
 पुरुषस्य वचः श्रुत्वा ईशो यदाह तत् शृणु ।
 मङ्गला च ततः कीर्त्तिर्मनोबुद्धिर्विलक्षणा ॥३४॥
 सर्व्याः पद्मपलाशाक्ष्यः किङ्करीर्था नवयौवनाः ।
 दिव्याम्बरपरीधाना दिव्याभरणभूषिताः ॥३५॥
 शरच्चन्द्रप्रतीकाशा द्वितीयप्रहरे तथा ।
 तृतीयप्रहरे देवि ! दलितान्ननमन्निभाः ॥३६॥
 परब्रह्मण उत्पत्तेः कारणं प्रकृतेर्गुणाः ।
 मूर्त्तिमन्तो ब्रह्मलोकं भूमा वक्तररूपिकाः ॥३७॥
 प्रथमप्रहरे वर्णा अरुणादित्यसन्निभाः ।
 शरच्चन्द्रप्रतीकाशा द्वितीयप्रहरे तथा ॥३८॥
 तृतीयप्रहरे देवि ! दलितान्ननमन्निभाः ।
 रातावपि मङ्गेगानि एवमेव विचिन्तयेत् ॥३९॥

इति श्रीकालीविलासतन्त्रे ११विंशत्यमः, षष्ठः समाप्तः ।

अथ त्रयविंशत्पटलः ।

शिव उवाच ।

बीजानां कोण विज्ञानं यत्नतस्त्रायते यतः ।
तेन यन्त्र इति ख्यात ईशान मुख निःसृतः ॥१॥
बीजानां लिखनं देवि ! यथायं कोणसम्मतम् ।
तद् यन्त्रं पूजने शस्तं कलिकालस्य सम्मतम् ॥२॥
स्वर्णादिरचितं यन्त्रं सत्त्वादियुगसम्मतम् ।
जम्बुद्वीपस्य वर्षे तु कलिकाले च भारते ॥३॥
स्वर्णादिरचितं यन्त्रं पूजनात् प्रकटं भवेत् ।
प्रकटे मन्त्रनाशः स्यादध्वन्यनमेव च ॥४॥
प्रकटे सिद्धिदानिः स्यात् प्रकटे मरणं भवेत् ।
अधुना संग्रहं चामि बीजानां कोण निर्णयम् ॥५॥
पञ्चविंशत् कोणयुक्तं रमाबीजं प्रकीर्तितम् ।
कामबीजं तथा देवि ! विंशत् कोणे न निर्मितम् ॥६॥
तामसस्य सुखादेतत् सुनिन्दननिर्गतम् ।
एकविंशत् कोण युक्तं मन्मथं परिकीर्तितम् ॥७॥
वामदेवात् समुद्भूतं शीघ्रं सिद्धिप्रदायकम् ।
अष्टकोणात्मकं नित्यं कन्दर्पं सिद्धिदायकम् ॥८॥
अधोरात्रिर्गतमिदं यन्त्रसिद्धेः कारणम् ।
द्वाविंशत् कोणसंयुक्तं मकरध्वजमौरितम् ॥९॥
मीनकोतोऽसादा देवि ! कोणसंख्यं प्रकीर्तितम् ।
पुरुषात्रिर्गतमिदं द्रुतं सिद्धिप्रदायकम् ॥१०॥
भस्त्रविंशत् कोण भाया अष्टकोणश्च कूर्चकम् ।
ईशानात्रिर्गतमिदं शीघ्रं सिद्धिप्रदायकम् ॥११॥
अष्टाविंशत् कोणयुक्तं वधूबीजं प्रकीर्तितम् ।
द्वाविंशति कोणयुक्तावज्जिजाया प्रतीर्त्तिता ॥१२॥
पञ्चकोणात्मकं बीजं प्रणवं पापनाशनम् ।
पट्कोणं वज्रिबीजश्च दशकोणात्मकं नमः ॥१३॥

अथ द्वात्रिंशत्पटलः ।

श्रीदेव्युवाच ।

पृच्छाम्येकं महाभाग योगीन्द्रगणनायक ।
सदर्थं सर्ववर्णानां स्तोत्रं कवचमेव च ॥१॥
देवता च ऋषिच्छन्द स्तयैव ध्याननिर्णयः ।
अष्टमिह्निपरिचयः प्रकृतिः प्रत्ययस्तथा ॥२॥
प्रत्येकं सर्ववर्णानां कोवावेदविनिर्णयम् ।
श्रीमहाकृण्डलि विन्दो रजस्यं हादशागमम् ॥३॥
पट्चक्रात् मञ्जुतं सर्वं ददानीं वदभावना ।

श्रीईश्वर उवाच ।

रक्तं नीलं तथा पीतं गङ्गेन्दुकुन्दमविभम् ॥४॥
ईशानस्य वचः श्रुत्वा यदाह तामसः शृणु ॥५॥
कामिनो कामुदौ ज्योत्स्ना शशिवक्त्रासुलोचना ।
विरूपाक्षी विगलाक्षी वैष्णवी मोनकेतना ॥६॥
नर्तकी नृत्यरूपा च निर्मलाध्यान सिञ्जिनी ।
सुरा ज्योतिर्मयी घोरा प्रफुल्लपद्मलोचना ॥७॥
स्वभावतः सदा वर्णैः कुन्देन्दुधवलोज्ज्वला ।
प्रथमप्रहरे चैताः शरच्चन्द्रपदीपकाः ॥८॥
द्वितीयप्रहरे वर्णैः दलिताञ्जनसन्निभाः ।
तृतीयप्रहरे वर्णैः अरुणादित्यमार्जभाः ॥९॥
चतुर्थप्रहरे भद्रे तप्तकाञ्चनसन्निभाः ।
रात्रावरि महेशानि एवमेव विचिन्तयेत् ॥१०॥
तामसस्य वचः श्रुत्वा वामो यदाह तत्शृणु ।
चन्द्रिका चन्द्रवदनां हरिणाक्षी सुलोचना ॥११॥
रजोगुणा महाविद्या अरुणा दित्यमविभाः ।
प्रथमप्रहरे भद्रे रक्तविद्रुतपुदीपकाः ॥१२॥
द्वितीयप्रहरे चैताः दलिताञ्जन सन्निभाः ।
तृतीयप्रहरे चैव कुन्देन्दु धवलोज्ज्वलाः ॥१३॥

तप्तहाटकसंकाशाद्यतुर्थप्रहरे तथा ।
 द्वितीयाशङ्कहस्ता च चक्रहस्ता च चक्रिणी ॥१४॥
 विद्या च द्योतिनी नित्या सिन्दूरवर्णसन्निभा ।
 द्वितीयप्रहरे वर्णा दलितान्नसन्निभाः ॥१५॥
 तृतीयप्रहरे चैतास्तप्तहाटकसन्निभाः ।
 चतुर्थप्रहरे भद्रे शरच्चन्द्रमदीपकाः ॥१६॥
 रात्रावपि महेशानि एवमेव विचिन्तयेत् ।
 वर्णा च विमला चैव तथा विलक्षणागुणा ॥१७॥
 विशाला त्रिपमानित्या अरुणादित्यसन्निभाः ।
 द्वितीयप्रहरे वर्णा दलितान्नसन्निभाः ॥१८॥
 शक्तीविद्युत् प्रतीकाशास्तृतीयप्रहरे तथा ।
 तप्तकाञ्चनसंकाशाद्यतुर्थप्रहरे मता ॥१९॥
 रात्रावपि महेशानि एवमेव विचिन्तयेत् ।
 शोभा चैव स्वरूपा च सुन्दरी गन्धहा तथा ॥२०॥
 गन्धिनी च तथा नित्या चारुणा तरलेक्षणा ।
 द्वितीयप्रहरे वर्णा दलितान्नसन्निभा ॥२१॥
 तृतीयप्रहरे वर्णास्तप्तहाटकसन्निभाः ।
 चतुर्थप्रहरे चैव कुन्देन्दु घवलोज्ज्वलाः ॥२२॥
 रात्रावपि महेशानि एवमेव विचिन्तयेत् ।
 अघोरस्य वचः श्रुत्वा यदाह पुरुषः प्रिये ॥२३॥
 तृतीयप्रहरे वर्णास्तप्तहाटकसन्निभाः ।
 सर्व्वाः पद्मपलाशाक्ष्यः दलितान्नसन्निभाः ॥२४॥
 द्वितीयप्रहरे भद्रे अरुणादित्यसन्निभाः ।
 तृतीयप्रहरे चैतास्तप्तकाञ्चनसन्निभाः ॥२५॥
 शरच्चन्द्रमतीकाशाद्यतुर्थप्रहरे तथा ।
 रात्रावपि महेशानि एवमेव विचिन्तयेत् ॥२६॥
 पिनाकी शङ्करस्यैव हरो भद्रस्तथैव च ।
 कल्याणी च ततो देवी शिवा च सिद्धिरूपिणी ॥२७॥
 प्रथमप्रहरे चैता दलितान्नसन्निभाः ।
 रात्रावपि महेशानि एवमेव विचिन्तयेत् ॥२८॥

इति ते कथिता विद्या अधोवक्त्राद्विनिर्गता ।
 जम्बुद्वीप मतानित्या कलिकालस्य सम्भता ॥१४॥
 ब्रह्म ज्योतिः ककारे च पिण्डज्योतिस्तथैव च ।
 रुद्रज्योतिः ककारे च ईश्वरस्य तथैव च ॥१५॥
 ककारे श्रीशिव ज्योतिः ककारे च परं शिवः ।
 सर्ववर्णेषु बोद्धव्यं ककारमुपलक्षणम् ॥१६॥
 पट् शिव ज्योतिषं कोणं तेन कोणमितीरितम् ।
 त्रिगुणि त्रिगुणोपेतं त्रिकोणञ्च इतीरितम् ॥१७॥
 अनन्तबीजकोणेषु पट् शिव ज्योतिषां स्थितिः ।
 आत्मान्तरात्मा परमज्ञानात्मा परमैर्युतः ॥१८॥
 तामसान्निर्गतमिदं सर्वेषां कोणनिर्णयम् ।
 एवं सर्वत्र बोद्धव्यं बीजानां नगनन्दिनि ॥१९॥

इति श्रीकालीविलास-तन्त्रे त्रयविंशतमः पटलः समाप्तः ।

अथ चतुस्त्रिंशत्पटलः ।

शिव उवाच ।

अकारादिजकारान्तं चन्द्रविन्दुममन्वितम् ।

प्रजपेदशुलोमेन विलोमेन मनुं ततः ॥१॥

इष्टमन्त्रं ततो जप्त्वा अक्षरादीन् जपेत्ततः ।

तदा पृतो भवेन्नन्दः शापादिदोषमंयुतः ॥२॥

अणि मे कामिनि मातः नमस्तुभ्यं नमोनमः ।

कोमुदित्वणिमे नित्यं ज्योत्स्ना रूपिणि ते नमः ॥३॥

शशिवक्त्रे नमस्तुभ्यं सुलोचनि नमोनमः ।

विरूपाक्षि नमस्तुभ्यं विशालाक्षि नमोनमः ॥४॥

अणि मे वैष्णवितुभ्यं भौनाक्षि चाणि मे नमः ।

नमस्ते नर्त्तकि देवि ! विल्यरूपे नमोनमः ॥५॥

अनिमे निर्झलेतुभ्यं सिञ्चिनिते नमोनमः ।

ज्योतिर्मयि नमस्तुभ्यं घोररूपिणि ते नमः ॥६॥

मद्योजातमुखादेपस्तवराजो विनिर्गतः ।

श्रीवामदेव उवाच ।

चन्द्रिके लक्ष्मिने तुभ्यं नमस्तुभ्यं नमोनमः ॥७॥

गङ्गहस्तेनमस्तुभ्यं चन्द्रास्येते नमोनमः ।

हरिणाक्षि नमस्तुभ्यं नमस्तुभ्यं नमोनमः ॥८॥

सुलोचने नमस्तुभ्यं शङ्खिनिते नमोनमः ।

गङ्गहस्ते प्राप्तिमिह्वे चक्रहस्ते नमोनमः ॥९॥

हे चक्रिणि नमस्तुभ्यं विद्यारूपिणि ते नमः ।

विद्योप प्राप्तिमिह्वयं नमस्तुभ्यं नमोनमः ॥१०॥

वामदेव मुखादेपस्तवराजो विनिर्गतः ।

श्रीषघोर उवाच ।

आणि तेन नमस्तुभ्यं काम्यसिद्धिस्तुभ्यं ॥११॥

प्रकाम्य विमले तुभ्यं पिगाक्षो नमोनमः ।

हे विगाक्षे नमस्तुभ्यं विषमे च नमोनमः ॥१२॥

अघोरमुखसंमुक्तः स्तवराजः प्रकीर्तितः ।

श्रीईशान उवाच ।

नमस्ते महिमे शोभे स्वरूपे ते नमोनमः ॥१३॥

सुन्दरि महिमे तुभ्यं गन्धवाहे नमोनमः ।

गन्धिनि महिमे तुभ्यं नमस्तुभ्यं नमोनमः ॥१४॥

गगणे च नमस्तुभ्यं गानरूपिनि ते नमः ॥१५॥

रुद्ररूपि नमस्तुभ्यं ईश्वरि त्वां नमाम्यहम् ।

श्रीतामस उवाच ।

पिनाकिनि नमस्तुभ्यं वशित्वा मिदिरूपिणि ॥१६॥

गङ्गरूपिणि तुभ्यं हररूपिणि ते नमः ।

कल्याणि हे नमस्तुभ्यं हररूपिणि ते नमः ॥१७॥

मङ्गले हे नमस्तुभ्यं नमस्ते मिदिरूपिणि ।

नमस्ते मङ्गले नित्ये कीर्णविंशतिसंयुते ॥ १८ ॥

कामावसायिते कीर्त्ते नमस्तुभ्यं नमोनमः ।

सनोरूपि नमस्तुभ्यं नमस्तुभ्यं नमोनमः ॥१९॥

बुद्धे मातर्नमस्तुभ्यं विलक्षणि नमोनमः ।

नानारूपमयितुभ्यं नमस्तुभ्यं नमोनमः ॥२०॥

यद्ददं पठतिस्तीव्रं त्रिसन्ध्यं शिवमन्त्रिधौ ।

सहस्रा मन्त्रसिद्धिः स्यात् लक्षावर्त्तनमावतः ॥२१॥

एतत् स्तोत्रं महेशानि कलिकाले पठेत् सुधीः ।

एतत् स्तोत्रं विना देवि ! अन्यस्तोत्रं पठेत्तु यः ॥२२॥

मर्त्यं तस्य भवेत् व्यर्थं क्षिप्तस्य वचनं यया ।

एतत् स्तोत्रं पठित्वादेव ततोऽन्यकवचं पठेत् ॥२३॥

पठित्वा मिदिसाशेति न च मे वचनं श्रुता ।

विनावोजपरिज्ञानं कथचाध्ययनं हृथा ॥२४॥

वर्णस्तवमविज्ञाय स्तवमन्यं हृथा भवेत् ।

वर्णतत्त्वमविज्ञाय पुराणं प्रपठेत्तु यः ॥२५॥

सकृणो मर्त्यं देवानां भूत्वा याति परतः च ।

ऋणी भूत्वा स पापिष्ठो भेकघोनिषु जायते ॥२६॥

ब्रह्मदिनमभिव्याप्य भेको भवति निश्चितम् ।

दिनान्ते तु महेशानि ज्ञाना योनां प्रजायते ॥२७॥

सम्भष्टः स च पापिष्ठो न पुनर्मानुषो भवेत् ।

योगिनेश्च उवाच ।

पार्वत्या निकटे स्थित्वा यत् श्रुतं शिव वक्तुतः ॥२८॥

तदद्यकथितं सर्व्वं कालीविलाससम्मतम् ।

रहस्यं सर्व्वबीजानां वर्णानां मुनिपुङ्गव ॥२९॥

दिवारात्रपरिज्ञानं प्रथमं प्रहरं तथा ।

विना यत् क्रियते विप्र सर्व्वं विधिविरम्बनम् ॥३०॥

अष्टाङ्ग योगविज्ञानं भक्त्या ते परिकीर्तितम् ।

न योगेन विना मन्त्रो मन्त्रेण विफलो हि सः ॥३१॥

द्वयोरभ्यासमात्रेण मन्त्रसिद्धिः प्रजायते ।

विनात्वेकतराभ्यासं मन्त्रसिद्धिर्न जायते ॥३२॥

‘इति श्रीकालीविलासतन्त्रे चतुस्त्रिंशत्तमः पटलः समाप्तः ।’

— — —

अथ पञ्चविंशत्पटलः ।

श्रीसुभगोवाच ।

सर्वं श्रुतं महाभाग पृच्छाम्येकं वदस्व तत् ।
सुवलो गोपिणी कासा कृपया मयिकथ्यताम् ॥१॥
कृष्णजन्मश्रुतं देव यः कृष्णः ईश्वरस्तु सः ।
यदिनो कथ्यते देव विमुञ्चामि तदा तनुम् ॥२॥

श्रीगणेश उवाच ।

सुभगे सा ब्रह्मरूपा सुवली कूर्चरूपिणी ।
कोटिकन्दर्पलावण्यं विजित्यसुवली परा ॥३॥
कालोक्तोऽङ्गात् यदा कृष्णे ययौ गोलोकमण्डलम् ।
यदुवाच तदा कृष्णः कालिकां मातरं प्रति ॥४॥
तदयं ब्राह्मणि देवि कथयामि शृणुष्वतत् ।
पार्वत्या निकटे देवि यत् श्रुतं शिववक्त्रतः ॥५॥

श्रीबालक उवाच ।

नमस्ते कालिके मातशरणे पतितोऽग्नग्रहम् ।
किं करोमि क्व गच्छामि कृपया कथ्यतां मयि ॥६॥
भक्षणं कथ्यतां मातर्ममदेहं सुधामयम् ।
एकोऽहं कालिके मातः सहायो मे कुतोऽवद ॥७॥

श्रीकालिकोवाच ।

रे पुत्र पुण्डरीकाक्ष त्रिभङ्गमुररीधर ।
महोद्भधर हे पुत्र शब्द ब्रह्मस्वरूपिणी ॥८॥
हृत् कारनादिनी विद्या शक्तिरूपा हिते सुत ।
त्रिभङ्गी त्रिगुणो पिता सुधापुञ्जमयं वपुः ॥९॥
ब्रह्माण्डे मोहिनी चूडा अनन्तसुखदा मता ।
मुररी शब्दमात्रेण अनन्तसुखमाप्नुयात् ॥१०॥
प्रथमं मुररी शब्दान् नारीणां षोडशीं कलाम् ।
प्राप्नोति कृष्ण हे पुत्र दलिताञ्जनचिक्कण ॥११॥

अथ पञ्चविंशतुष्टयः ।

इत्युक्त्वा महामा कालो बुधुष्वे सुखपङ्कजम् ।
 गच्छत्वं त्वरितं पुत्र भिक्षोराजपनत्परः ॥२२॥
 गोलोकं तत्प्रमं पुत्र न्यान्यलोकं कटाचन ।
 प्रजप्यत्वरितं वीजं गच्छलोकमनन्ययम् ॥२३॥
 प्राप्नोमि सुररी गच्छात् कामधेनुमनन्ययम् ।
 प्राप्नोमि द्वादशपटं सुररीगच्छमावतः ॥२४॥
 तव देहोऽजहः पुत्र त्वं व्योतिरीश्वरः शिवः ।
 निर्गुण ईश्वर व्योतिर्ममस्पर्गाद्गुणोव्ययः ॥२५॥
 यमुना पुलिनं यत्रतत्रस्थाने तवस्थितिः ।
 न क्षुधा न च वृणा च कटाचिष्वयि बाधते ॥२६॥
 द्वितीयदिवसस्यापि कथा मेतां सुदुर्लभाम् ।
 इति देव्या वचः श्रुत्वा मन्त्रं प्रययौ प्रभुः ॥२७॥
 गोलोकं प्राप्य श्रीकृष्णः सर्वसम्पदमाप्नुयात् ।
 ब्रह्मणो दिवसस्यान्ते द्वितीयदिवसस्य च ॥२८॥
 श्रीसुभगोवाच ।

पृच्छाम्येकं महामाग योगीन्द्र शिवनन्दन ।
 यदुक्त्वा नारदऋषिस्तत्र भागवतः परः ॥२९॥
 नन्दः पञ्चविधः कृष्ण राधापञ्चविधा तथा ।
 यगोदा पञ्चमी नित्या रोहिणी पञ्चमी ततः ॥३०॥
 इति मे संगयो देव कुरुमन्देह भञ्जनः ।
 योगीश उवाच ।

कृष्ण पञ्चविधो नन्दः सर्वं सर्वं न संगयः ॥३१॥
 द्वितीयदिवसस्यापि ब्रह्मणः परमेष्ठिनः ।
 अनन्तगुणमंयुक्तं गोलोकवीजमप्ययम् ॥३२॥
 गोलोकवीजमंयुक्तं कृष्णाद्याः पञ्चधा मताः ।
 पञ्चागन्मातृका वर्णा दुष्टया त्रिन्दुमण्डजात् ॥३३॥
 योगीश उवाच ।

मद्योजातमुने काम लोत्रमिषं त्रपेत् शिवः ।
 कानिकेति पटं विप्र पुण्यः प्रजपेत् शिवः ॥३४॥

कामत्रयं तथेगान तयार्चिवानिगं जपेत् ।
 कूर्चद्वयं तथा मायां वद्विजायाञ्च तामम ॥२५॥
 एतद्रहस्यं परमं ध्यात्वा जपफलं लभेत् ।
 अन्यथा विफलं सर्वं पुरश्चर्यापि नयफला ॥२६॥
 उच्चारणं भवत्येषां क्षित्यादीनां न मंगलयः ।
 परस्य ब्रह्मणोविप्र गुणाः पञ्चदशाक्षराः ॥२७॥
 चतुर्वेदाक्षराः सर्व्वे अनिसाद्यष्टजातयः ।
 राधा रहस्यं हे पुत्र राधा विलाससंयुतत् ॥२८॥
 प्रतिमन्वन्तरं शस्तं पञ्चाशन्मातृका परम् ।
 प्रतिमन्वन्तरे शस्तं विद्या मन्त्रं सुसिद्धिदम् ॥२९॥
 गुरो रागमने शिष्यो गृहादपहरो भवेत् ।
 नपुरश्चरणं विप्र नास्ति होमः कल्पो युगे ॥३०॥
 अभिषेको नास्ति विप्र तर्पणं नास्ति नास्ति वै ।
 कल्पो प्रवर्त्तते नित्यं सिद्धिदं गुरुतोपणम् ॥३१॥
 गुरोः सन्तोषमात्रेण दृष्टमन्त्रोऽपि सिद्धयति ।
 विनागुणप्रमोदेन सिद्धिविद्यापि ज्ञानिदा ॥३२॥
 यत् श्रुतं शिवपङ्कजात्कथ्यतां कथया मुने ।
 किं ब्रह्मज्ञा महाभाग गच्छामि शिवमन्दिरम् ॥३३॥
 इत्युक्त्वा प्रययौ शीघ्रं कैलासं शिवनन्दनः ।

* इति श्रीकालोबिनामतन्त्रे देवदेवीमन्त्रादे गणेशमुक्तिकथन नाम पञ्चावि ३३ *

पटल समाप्त ।

समाप्तचार्यं ग्रन्थः ।

• शोधकनिवेदनम् ।

मतानैक्याच्चिरादर्गात् षवयोर्भेदतोविना ।
वङ्गाक्षरभ्रान्तिपूर्णान् विलोक्यहस्तपुस्तकान् ।
यथाज्ञानं गोधितोऽयं धर्मग्रन्थोऽतिगडितम् ।
